

SETTIMANALE
SPEDIZ. IN A.P. - 45% - ART. 2 COMMA 20/b
LEGGE 662/96 - FILIALE DI GORIZIA
ISSN 1124 - 6596

NOVI GLAS

CENA 0,93 €

www.noviglas.it

NOVI GLAS JE NASTAL Z ZDRUŽITVIJO TEDNIKOV KATOLIŠKI GLAS IN NOVI LIST 11. JANUARJA 1996

PO VOLITVAH

Komaj so se zaprle in nato odprle volilne žare, že se je pred nami na kratko pokazal prvi volilni mozaik z izidi v posameznih občinah naše dežele. Gorica, Devin-Nabrežina in Krmin, to so za nas slovenske volivce, pa tudi na splošno za vse politične opazovalce najbrž najbolj važni dejavniki glede na volilne rezultate. Sami smo o vsem veliko in večkrat pisali v času volilne kampanje. Zase oziroma za slovenske volivce nasploh smo naredili svojo dolžnost. Pisali smo o manjšinski politiki, izvajanju zaščitnega zakona (oz. obeh zakonov, 482 in 38), pa še o vsem, kar dandanes muči slovensko narodno skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Vse to se je namreč zelo jasno odražalo v sami volilni kampanji. In prav mi Slovenci smo bili pri vsem tem nadse občutljivi. In to ni nič čudnega ali nenavadnega, saj je prav slovenska tematika vsaj v glavnih občinah Goriške in Tržaške označevala to letošnjo sicer upravno volilno kampanjo.

Izidi teh volitev niso še povsem definitivni. Občina Gorica ima namreč pred seboj še balotažo, ki bo v nedeljo, 9. junija, ko bo iz volilnega boja izšel (vsaj pri nas v Gorici) nov župan. Drugi dve občini sta ga že prejela v prvem krogu volitev.

Poglejmo najprej rezultate goriške občine. Prva dva županska kandidata, ki se bosta v nedeljo, 9. junija, pomerila v balotaži, sta predstavnika leve sredine Vittorio Brancati in desne sredine Guido Pettarin. Tretji je po glasovih nekdanji demokrščanski župan Antonio Scarano, ki je s svojimi skoraj 18% glasov postal pravi jeziček na tehtnici. Prva dva županska kandidata sta prejela skoraj enako število glasov, čeprav je v resnici prvi Brancati (dobrih 39%), Pettarin pa 38%. Novofašistični kandidat Sergio Cosma pa je prejel precej manj glasov.

To je torej prva slika sedanjega izida goriških občinskih volitev. Kaže, da sta se oba pola torej po glasovih precej približala, kar pa še ne pomeni, da bo celotni izid balotažnih volitev izraz take ali drugačne logike.

Lepa je tudi uveljavitev s preferencami slovenskih kandidatov na listi Marjetice in tako Levih demokratov, kot zlasti Slovenske skupnosti. Znamenje, da so predvsem slovenski volivci dobro razumeli pomen teh volitev za nas vse.

V občini Devin-Nabrežina pa je zmagal desničarski županski kandidat Giorgio Ret. To je gotovo prvič, da v tej narodnostno mešani občini pride do zmage desnice in s tem predvsem Slovencem nasprotnih sil. S tem je nekdanji v glavnem slovenska občina prišla pod vlado italijanske desnice. Žalostno dejstvo, a resnično! Gotovo je temu botrovalo več različnih dejavnikov. Med njimi zlasti neenotnost v demokratičnem oz. slovenskem taboru. Seveda so tudi tu določena ozadja, ki so do tega privedla. Ne bomo se na tem mestu spuščali v podrobnejše analize o vsem tem. Vse to bo seveda prišlo kasneje.

STRAN 3

ANDREJ BRATUŽ

OBČINSKE VOLITVE V GORICI

SLOVENCIM PODVOJILI SVOJO PRISOTNOST

Prvi del volilne preizkušnje je za nami. Volilna udeležba je bila nižja od pričakovanega in na Goriškem, kjer so občani ob glavnem mestu obnovili tudi druge uprave, so izšli že potrjeni. V občinah, ki štejejo manj kot 15.000 prebivalcev, so imena županov in občinskih svetovalec že znana, ker balotaža ni predvidena. Tako je v Krminu zmagala Oljka, ki se je zelo dobro izkazala, kljub temu da so se Zeleni in SKP predstavili ločeno. Novkrminski župan je Claudio Cucut, vendar v občinskem svetu med 16 svetovalec odslej ne bo slovenske prisotnosti, ker je svetovalka Elena Orzan izpadla le za nekaj preferenc. V ostalih treh preizkušnjah so bile potrjene politične sile, ki so upravljale občine, in sicer desnica v Gradežu, leva sredina v Zagorju (kjer bodo prvič imeli županjo) in levi v Škocjanu ob Soči.

Pa preidimo h goriški občini, kjer bo čez dva tedna prišlo do balotaže, ker nobeden od štirih kandidatov ni presežal 50% glasov. V nedeljo, 9., in ponedeljek, 10. junija, se bosta na novi preizkušnji soočala kandidata leve sredine Vittorio Brancati, ki je prejel 39,51% glasov, in kandidat desne sredine Guido Germano Pettarin, ki je pobral 38,71% glasov. Slednjemu bo poklonil svoje glasove MSI, ki je prejel skoraj pet odstotkov, medtem ko ostaja še odprto vprašanje okoli nekdanjega goriškega župana Scarana, ki se je izkazal s 16,92%. Ravno omenjeni županski kandidat je bil tista "goriška posebnost", ki je neko-

FOTO BUMBACA

liko razgibala volilno kampanjo in računice političnih sil. Kako se bo Scarano obnašal v tem in prihodnjem tednu, je seveda še odprto vprašanje. Sam ne skriva svoje bližnje desni sredini, kateri je odgledal glavnino glasov, vendar tudi sodelovanje z levo sredino ni izključeno. Pri tem pa se postavlja tudi vprašanje, ali bi mu volivci sploh sledili, če bi se odločil za podporo Brancatiju. Skratka balotaža bo še kako zanimiva in bo lahko prinesla marsikatero presenečenje; neizpodbitno pa ostaja dejstvo, da ima tokrat leva sredina edinstveno možnost, da pospravi v ropotarnico zgodovine desno sredino, ki je doslej kraljevala v Gorici.

Glede list velja povedati naslednje. Prva stranka ostaja v Gorici Forza Italia, čeprav je od lanskega leta (parlamentarne volitve) precej nazadovala; druga sila je Marjetica, ki se je izkazala z 21%.

SP / STRAN 10

DEVIN-NABREŽINA

TAKO SE NE DELA

Zgodilo se je tisto, kar so spriču razdeljenosti v levi sredini vsi pričakovali. Za nadaljnjih nekaj let bo devinsko-nabrežinsko občino upravljala desna sredina. Njen županski kandidat Giorgio Ret je namreč zbral 2.359 glasov oz. 42,16%. Kandidat Oljke Michele Moro je zbral 1.838 (32,84), drugi levosredinski kandidat liste Združenih-Uniti (krajevna Slovenska skupnost, Zeleni in civilna družba) in Stranke komunistične prenov, Viktor Tanze, pa 1.155 (20,64). Kandidat liste Svoboda in participacija Romano Vlahov pa je zbral borih 244 glasov oz. 4,36%. Prvič v povojni zgodovini bo torej občinski upravi načelovala desnica, ki sicer tudi nikoli ni skrivala svojih protislovenskih nagnjenj, pri čemer je zaskrbljujoče dejstvo, da bo v občinskem svetu najmočnejša svetovalska skupina Nacionalnega zavezništva. Leva sredina pa, ki bi združena zlahka zmagala, je izgubila edinstveno priložnost, da občini zagotovi nadaljnje upravljanje. Skupaj z njo je izgubila tudi slovenska narodna skupnost, ki se je prav tako razdelila.

Seveda se bo zdaj vsul plaz medsebojnih očitkov med pripadniki leve sredine o tem, kdo je kriv za nastalo situacijo. / STR. 2

IVAN ŽERJAL

BOGOSLUŽJE OB 50-LETNICI DRUŽINE NA SVETI GORI

MOGOČNA MANIFESTACIJA

Po nedavni akademiji ob 50-letnici slovenskega verskega tednika Družina, ki je potekala v Narodni galeriji v Ljubljani, so v soboto, 25. maja, ta jubilej proslavili tudi na Sveti Gori, kar ni naključje. Ta verski list je 7. maja 1952 začel izhajati prav v bližnji Novi Gorici, dovoljenje za to pa je dosegel tedanji apostolski administrator jugoslovanskega dela goriške nadškofije dr. Mihael Toroš, ki je pokopan v svetogorski baziliki.

Proslava na Sveti Gori je bila ljudsko, široko zasnovana in je praktično potekala celotno dopoldne in se nadaljevala še popoldne. Pričela se je ob 9.30 s

posebnim programom že pred zahvalno sveto mašo, ki ga je povezoval časnikar radia Ognjišče Matjaž Merljak. Uvodoma je prisotne pozdravil direktor založbe Družina dr. Janez Gril, nato pa so bila na vrsti pričevanja nekaterih nekdanjih in sedanjih sodelavcev Družine, ki so orisali njeno življenjsko pot in sedanje poslanstvo. Vmes so se vrstile glasbene točke, tako med drugim znane slovenske nabožne ljudske pesmi in tudi modnejše verske popevke. Slišali smo tudi pričevanje ene od slovenskih družin, ki svojo usmeritev in življenjsko izkustvo črpa iz krščanstva, o pomenu tednika Družina med Slovenci

v tujini pa je spregovorila Marinka Žumer, ki živi v Kanadi.

Natanko ob enajstih dopoldne se je pričela sveta maša, ki sta jo neposredno prenašala slovenska televizija in radio Ognjišče. Somaševanje več škofov in nekaj desetih duhovnikov je vodil koprski škof msgr. Metod Piriš, ob njem pa sta bila tudi ljubljanski nadškof dr. Franc Rode in beograjski nadškof msgr. Stanislav Hočevar. Bil je prisoten tudi upokojeni beograjski nadškof dr. Franc Perko, mariborski škofijo je zastopal kanonik Jože Golčnik, tržaško škofijo pa tamkajšnji vikar za Slovence msgr. Franc Vončina. Uvodno mašno misel je podal

nadškof dr. Rode, celotno mašno slavlje pa je s petjem obogatil združeni mešani pevski zbor župnij Solkan, Kapela nad Novo Gorico in Miren, ki ga je vodil Peter Piriš, na orgle pa spremljala Mirjam Furlan. Stalni mašni deli so bili iz Slovenske maše v B-duru Ubalda Vrabca, več je bilo tudi ljudskih pesmi, kar se za romarsko cerkev na Sveti Gori spodobi, med zborovskimi pesmimi pa so prevladovala skladbe Vinka Vodopivca, katerega 50-letnice smrti se spominjamo prav letos.

Po evangeliju je pridigal koprski škof msgr. Piriš, ki je že uvodoma poudaril, da je rajni msgr. Toroš novonastali list v letu 1952, za slovenske vernike polnem preizkušenj, zaupal prav svetogorski Materi Božji.

STRAN 4

Gorica: 9.6. vsi na balotažo!

Po prvem krogu občinskih volitev v Gorici se bosta županska kandidata Brancati in Pettarin 9. junija pomerila v balotaži. Že zdaj pozivamo: vsi na volišča in še enkrat podprimo BRANCATIJA!

Zelo majhen ali zelo velik je človek, ki v današnjih časih ni pesimist. Zelo velik je človek, ki je izpregledal in ki je občutil vso bolečino našega narodnega življenja, a vendar ni povesil glave. Optimistov tiste vrste, ki niso gledali in niso čutili, sem srečal toliko, da sem se spotikal obnje. Človeka, ki je zavriskal veselo iz ranjenega srca, sem videl samo enega. Ozreti sem se moral navzgor in sram me je bilo. Kaj ni v nas naša usoda? Kaj mu ni sojen grob, komur so v grob uprte temne oči? Kdor poveša glavo, ne vidi sonca...

IVAN CANKAR, 1904

- 03 Jadranka Cergol / intervju
IVAN PETERLIN
- 06 Marko Tavčar
DRAGI GOSPOD DR. ANTON POŽAR
- 08 Breda Susič
1.200 PODPISOV ZA OBNOVO ŠOLE IN VRTCA...
- 14 Danijel Devetak / pogovor
SAVO UŠAJ
- 15 Andrej Černic
KO SE SVET USTAVI

SVET OKROG NAS

KAKŠEN JE VPLIV ITALIJE

POSKUSI POGOJEVANJA ITALIJANSKE MANJŠINE V ISTRI

ALOJZ TUL

Znano je, da je italijanska manjšina, ki živi v Sloveniji in na Hrvaškem, organizirana v Italijanski uniji in kot takšna povezuje razna združenja in društva, obenem pa velja za edino predstavniško telo pripadnikov manjšine. Zato je pooblaščen, da vodi sezname vpisanih in izdaja zadevna potrdila. Predaleč bi nas zavedlo, če bi tu hoteli ocenjevati merila, po katerih se pridobivajo člani. Nobena skrivnost pa ni, da so omenjena merila zelo široka. Marsikaj bi se dalo povedati, kako je ta krovna organizacija italijanske manjšine delovala v preteklosti in kako so jo vodili. Demokratizacija političnih razmer v zadnjem desetletju se je tako ali drugače začela odražati tudi v manjšinskih strukturah, v načinu vodenja in financiranja raznih dejavnosti. Pred časom je prišlo celo do sodne prijave, kako so se uporabila določena sredstva, predvsem tista, ki jih je Unija dobivala od matične države prek ustanove Ljudske univerze iz Trsta. Zadeva se menda še ni povsem zaključila.

Določena trenja so v minulih letih bila tudi med manjšinsko tiskovno založbo Edit z Reke in vodstvom Unije. Pred kratkim so namreč hrvaške oblasti denacionalizirale omenjeno založbo in jo izročile v lastništvo in upravljanje neposredno Italijanski uniji, ki se je za takšno rešitev tudi sama zavzemala. Zaradi tega je, razumljivo, prišlo do raznih zamenjav glavnih urednikov založbe. Ob tem je treba omeniti tudi dokaj ostro polemiko, do katere je prišlo v zvezi z omenjenim prenosom lastništva v italijanskih političnih krogih pri nas, ki so imeli načrt, da bi finančno prevzeli založbo in s tem v določeni meri pogojevali italijansko manjšino. Zaradi odločnega nasprotovanja vodstva Unije takšnemu zunanemu posegu je zadeva kmalu zamrla.

Vendar se poskusi pogojevanja delovanja manjšinskih struktur nadaljujejo v drugačnih oblikah. To se vedno bolj očitno kaže, odkar so na vsedržavni italijanski ravni in zlasti na Tržaškem na lanskih volitvah prevladale desnosredinske sile. Slednje skušajo to doseči posredno prek že omenjene Ljudske univerze v

Trstu, ki po nalogu italijanske vlade skrbi za porazdeljevanje finančnih prispevkov italijanski manjšini na Hrvaškem in v Sloveniji. Vodstvu te ustanove prihodnje leto zapade mandat, zato si tržaški desničarski krogi že sedaj prizadevajo, da bi v novem vodstvu bili njim naklonjeni ljudje. Tako je bila pred kratkim imenovana za podpredsednico nekdanja poslanka Berlusconijeve Forza Italia Marucci Vascon, ki je v minulih tednih pridno obiskovala predvolilne skupščine Italijanske unije. Volitve za obnovitev njenih notranjih organov so namreč napovedane za 9. junij. Na zadnji predvolilni skupščini Italijanske unije v Galežani v Istri je Vasconova užaljeno zapustila zborovanje, ker je predsednik skupščine Rota kritiziral ravnanje tržaške Ljudske univerze v zvezi s krčenjem sredstev na račun založbe Edit. O tem je obširno pisal tržaški italijanski dnevnik.

Po omenjenem incidentu v Galežani sta se v Trstu srečali vodstvi Italijanske unije in Ljudske univerze, da bi pred očmi javnosti nekako zgladili nastala nesoglasja. Na sestanku sta obe strani potrdili temeljna načela sodelovanja, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in na načelu nevmešavanja. Zastopstvo Ljudske univerze je vodil predsednik Aldo Raimondi, ki mu prihodnje leto zapade mandat, delegacijo Italijanske unije pa predsednik njene skupščine Giuseppe Rota in predsednik izvršnega odbora Maurizio Tremul.

Tržaško srečanje med obema organizacijama je sicer nekoliko pomirilo duhove, ki jih je bilo razburilo demonstrativno zadržanje Vasconove v Galežani, vendar ni nobena skrivnost, da tržaška desnica po zmagi na volitvah namerava zavzeti vse ključne položaje v Ljudski univerzi in tako skušati pogojevati dejavnost italijanske manjšinske organizacije v Istri in na Reki. Ne smemo namreč pozabiti, da tržaška Ljudska univerza deli finančna sredstva, ki jih italijanska država namenja svoji manjšini na Hrvaškem in v Sloveniji. Trenutno tržaška desnica tudi prek Ljudske univerze želi zakulisno pogojevati bližnje notranje volitve v italijanski manjšinski organizaciji.

KO NE BO VEČ MEJA

Slovenska konferenca Svetovnega slovenskega kongresa v sodelovanju s Konferenco za Italijo bo priredila v soboto, 1. junija, v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici prvi strokovno-znanstveni posvet na temo *Nacionalna identiteta Slovencev in Evropska zveza*. Predvidoma bodo nadaljnji posveti na Avstrijskem Koroškem in v Porabju.

Približevanje Slovenije Evropski zvezi zastavlja vrsto vprašanj, med katerimi je prav gotovo pomembno vprašanje pomena, ohranjanja in nadaljnjega razvoja nacionalne identitete Slovencev. To je še toliko bolj pomembno za Slovence, ki smo maloštevilni narod. Namen strokovnega posveta je ugotoviti sedanje stanje in posebnosti nacionalne identitete

te Slovencev ter spoznati, kaj pomeni vključevanje v EU za nacionalno identiteto Slovencev.

Na posvetu bodo prisotni obravnavali več tematskih sklopov, v okviru katerih bodo skušali ugotoviti probleme posameznih obravnavanih področij pri njihovi vloži utrjevanja in razvoja identitete. Gre predvsem za utrditve identitete na obrobju slovenskega prostora (med zamejci v Italiji, Avstriji in v Porabju), saj se bistvo problema skriva ravno v utrjevanju nacionalne identitete na tem področju. Bistvenega pomena za utrjevanje identitete zamejcev je sodelovanje Slovenije z zamejstvom. Treba je ugotoviti, ali je to posebnost, ali pa je posebnost na posvetu namenjena konkretnim predlogom za ožje sodelovanje zamejstva z matico.

SPORED

Ob 9. uri je predviden prihod udeležencev. Ob 10. uri pozdravni nagovor: Franci Feltrin, predsednik Slovenske konference SSK.

Prvi tematski sklop: šolstvo; sodelujejo: Monika Govekar-Okoliš, Rudica Požar, Reginald Vospersnik, Nadja Maganja Jevnikar.

Ob 11. uri drugi sklop: družina, šport, mladi; sodelujejo: Mirjam Pahor, Majda Cibic, Breda Susi, Joži Peterlin.

Ob 11.30 tretji sklop: Cerkev; sodelujejo: msgr. Alojzij Uran, msgr. Oskar Simčič.

Ob 12. do 13.30 kosilo.

Ob 13.30 četrti sklop: kultura in mediji; sodelujejo: Jurij Palj, Ivo Jevnikar, Damjan Paulin.

Ob 14.30 peti sklop: gospodarstvo; sodelujejo: Marjan Terpin, Igor Orel, Darja Piciga, Aleksander Rustja.

Po odmoru ob 16. uri šesti sklop: politika; sodelujejo: Sergij Pahor, Mirko Špacapan, Andrej Berdon. Ob 17. uri konec in sklepi.

Informacije: Beti Jarc, Slovenska konferenca SSK, Cankarjeva 1/IV, SLO - 1000 Ljubljana, društvo.slo.konferenca@siol.net, fax 3861 2522125, tel. 386 14263326.

RIMSKA DEKLARACIJA / NATO-RUSIJA

RUSIJA ODSLEJ BLIŽJA EVROPI IN ZDA

BREDA SUSIČ

Podpis sporazuma o delnem pristopu Rusije k Atlantski zvezi v Rimu so mnogi označili kot začetek novega poglavja v zgodovini in dokončno slovo od obdobja hladne vojne.

V torek, 28. maja, so predstavniki 19 držav članice NATO in predsednik ruske federacije Vladimir Putin podpisali sporazum o ustanovitvi novega skupnega telesa, sveta NATO-Rusija. To bo organ, v katerem bo sedel tudi predstavnik Rusije. Podpis sporazuma še ne pomeni, da je Rusija postala polnopravna članica NATO, pač pa ji daje pravico do enakopravnega sodelovanja z zavezništvom v nekaterih zadevah skupnega interesa, kot sta boj proti terorizmu in preprečevanje širjenja orožja za množično uničevanje. Novo telo bo delovalo po načelu soglasja, NATO pa bo ohranil svojo avtonomijo pri odločanju, kar pomeni, da, če se Rusija s čim ne bo strinja, bodo ostale države članice lahko o spornem vprašanju odločale v drugem organu, to je v glavnem svetu.

Do rojstva novega Sveta NATO-Rusija je prišlo predvsem zaradi političnih in diplomatskih računov. Novembra je v Pragi predviden nov vrh Atlantskega zavezništva, na katerem bo prišlo do sprejema novih članic. Pristopilo bo menda sedem držav, med katerimi nekatere mejijo z Rusko federacijo. Potem ko so v svetu zaradi terorističnih napadov 11. septembra zavladala nova mednarodna ravnotežja, je znotraj Rusije administracije dozorelo spoznanje, da je treba Rusijo vključiti v nove sisteme varnosti in obrambe ter s tem tudi pripomoči k stabilizaciji političnih odnosov v Evropi in v svetu. Z delno vključitvijo Rusije v NATO bodo ZDA utrdele zavezništvo v okviru mednarodnega boja proti terorizmu. Po drugi strani pa bodo omilile

negativne reakcije znotraj ruske vojske in ruskega javnega mnenja ob novem širjenju zveze NATO.

Torkov dogodek v ZDA pravzaprav ni imel takega odmeva kot v Evropi. To je bilo opazno že ob površnem pogledu na prve strani torkovih ameriških dnevnikov, ki niso poudarjali novice tako kot nekateri evropski časopisi. Za ZDA je namreč NATO predvsem po 11. septembru postal bolj ovira kot pomoč na poti zagotavljanja varnosti v svetu. NATO namreč zahteva ob vsaki akciji naporno iskanje koordinacije in konsenza vseh 19 članic. Za ZDA pa je to zamudno in odvečno, predvsem odkar se počuti edina velesila na svetu in edina pooblaščenka za odgovor na napade, ki jih je doživela. Nekateri interpretirajo Bushovo izjavo, da se mora zveza NATO (v tem primeru njene evropske članice) prilagoditi novemu času, se modernizirati in postati bolj prožna pod grožnjo, da bodo sicer ZDA šle svojo pot in se odločale o raznih mednarodnih posegih na samostojen način, t.j. mimo NATO.

Za Rusijo ima torkov podpis povsem drugačen pomen. Putin se je s tem še za korak približal Evropi. To je pomembno, saj znotraj države nekateri vplivni politični in vojaški krogi temu nasprotujejo. Pomembno je tudi za Evropo, za njeno stabilnost in za nekatere njene gospodarske interese (predvsem na področju dostopa do virov energije). Evropske države se bodo morale skupaj s Putinom potruditi, da bodo zadržanje znotraj Rusije premagale. To pa bo mogoče le s konkretno pomočjo Rusiji na gospodarskem področju.

Torkov podpis je torej verjetno - bolj kot zaključek nekega obdobja - samo izraz novih interesov in tendenc v mednarodno političnem ter gospodarskem svetu.

POVEJMO NA GLAS JANEZ POVŠE

NASTAJA NOVA PODOBA SVETA

Po 11. septembru je bila nešteto krat ponovljena trditev, da se je pričelo novo obdobje človeške zgodovine. Zahodni svet je pričel vojno proti terorizmu ter v tej zvezi dosegel soglasje s preostalimi velesilami, torej z Rusijo in Kitajsko. Še posebej najnovejši sporazum z Rusijo je sprožil celo vrsto optimističnih odzivov: enkrat za vselej se je končala nekajdesetletna hladna vojna. Svet si torej spreminja in se bo še spreminjal, pri čemer pa se poraja občutek, da bi morali biti pri nastajanju njegove nove podobe tudi previdni. Odpira se namreč vprašanje, kako se bo ta nova podoba dopolnjevala in kako bo vplivala na življenje na posameznih območjih, med drugim tudi v krajih, kjer živimo mi, se pravi naša manjšina.

Dejstvo, da naj bi se te dni končala hladna vojna, nas lahko razveseli le do določene mere. Ne bi smeli namreč pozabiti, da je v teku vojna proti terorizmu, ki se je predvsem po mnenju Združenih držav Amerike komaj dobro pričela. Znano je, da je še kar nekaj držav, ki sestavljajo tako imenovano "os zla". Na prvem mestu sta bila Afganistan in Palestina, osrednja in najnevarnejša nasprotnika pa sta Irak in Iran. Kako se bodo odvijali dogodki okrog teh dveh držav? In predvsem, kakšne siceršnje posledice bo imela vojna proti terorizmu? Kot smo na tem mestu že omenili, je nevarnost vsakršne vojne v njeni nepredvidljivosti. Vojna je namreč podobna kužni bolezni, ki se prične lahko širiti, in to dejstvo je treba vedno upoštevati. Vse večja na-

petost med Indijo in Pakistanom je v tem smislu sila zgovoren in istočasno skrajno nevaren primer. Med tema dvema državama ni izključen večji spopad, ki bi v Aziji dodatno porušil obstoječo ravnotežje. Napetost med Indijo in Pakistanom nima dobredne povezave z vojno proti terorizmu, prav gotovo pa je njena posledica. Bo torej vojna ostala pod nadzorom ali pa se bo le širila in širila? In kakšne posledice utegne imeti tovrstno nastajanje nove podobe sveta na razmere v svetu v celoti, ne nazadnje na razviti svet in kraje, kjer živimo?

Pomembnejša vojna praviloma zaostri razmere tudi tam, kjer je dobesedno ni. Povsod se lahko pričnejo uveljavljati poenostavljene logike: kdor ni z nami, je proti nam; kdor ne gleda na stvari tako kot jaz, je moj sovražnik; kdor je drugačen od mene, torej drugačnega političnega prepričanja, je gotovo proti meni. Razumevanje različnosti znotraj demokracije se pričinja zoževati, vsaka drugačnost lahko postane neprijetna, nezaželena in celo deležna mržnje. Da ne govorimo o sožitju različnih ver, civilizacij, narodnosti. Ob globalnih vojnah lahko postanejo manjšine, kjerkoli že živijo, moteč dejavnik in ne bogastvo. Z eno besedo: vojne ne spreminjajo življenja na boljše in prav tega bi se morali zavedati. Da ne bi namreč začela nastajati takšna nova podoba sveta, ki bi pomenila zastoj v razvoju sožitja med ljudmi. Tovrsten zastoj bi bil nasproten smislu našega obstoja.

NOVI GLAS

UREDNIŠTVO
IN UPRAVA

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL. 0481 533 177
FAX 0481 536 978
E-MAIL gorica@noviglas.it
uprava@noviglas.it

34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL. 040 365 473
FAX 040 775 419
E-MAIL trst@noviglas.it

www.noviglas.it

GLAVNI UREDNIK ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK JURIJ PALJAK

IZDAJATELJ ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA; PREDSEDNIK DR. DAMJAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5

TISK TISKARNA BUDIN / GORICA

NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI

IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC

LETNA NAROČNINA ITALIJA 42 EVROV, SLOVENIJA 46 EVROV.

INOZEMSTVO 62 EVROV, PRIORITETNA POŠTA 83 EVROV

POŠTNI TEKOČI RAČUN 10647493

CENA OGLASOV PO DOGOVORU

LE MONDE PIŠE

SLOVENIJA
IN EVROPA

Ugledni francoski dnevnik *Le Monde* je v sredo, 22. t.m., na vidnem mestu objavil daljši članek o Sloveniji in njenih prizadevanjih za vstop v Evropsko unijo. Samo na sebi je pomembna taka objava, saj je pariški dnevnik skupno s kakim drugim časopisom, kot na primer londonski *The Times* ali kak nemški dnevnik (*Die Welt*, *Frankfurter Allgemeine Zeitung*) med najpomembnejšimi časopisi v Evropi in na svetu.

Le Monde

Kaj torej piše *Le Monde*? Zaustavlja se najprej ob podobi sicer male države, kot je Slovenija, ki pa je že dosegla visok standard v svojem političnem in socialnem razvoju. Že v uvodnem prispevku dopisnika iz Ljubljane Daniela Verneta poudarja nekatere glavne pozitivne točke za bližnji vstop Slovenije v EU. Tako recimo piše dobesedno: "Enajst let, potem ko je pretrgala vezi z Balkanom, se Slovenija postavlja v prvo vrsto kandidatov za vstop v EU. Ona je namreč edina, ki je že z Brusljem rešila 26 na 30 poglavij pri zadevnih pogajanjih". Časnikar nadaljuje, da je Slovenija z 72% evropske življenjske ravni zelo dobro "plasirana" za vstop v EU v letu 2004 in to, če bo šlo po predvidevanjih evropskega zasedanja v Nici.

Nato pisec nadaljuje, da se Slovenci sicer vznemirjajo za pogajanja o še odprtih vprašanjih. Pri tem naj bi tudi igralo negativno vlogo bližnje francoske in nemške volitve. Te naj bi namreč ne prinesle (po verjetnih rezultatih) skupnega evropskega gledanja na celotno zadevo evropske širitve.

V nadaljevanju članka se pisec sprašuje, kdaj bo Slovenija prišla do potrebnih odločitev. Te bodo težko prišle pred raznimi volilnimi roki (zlasti za nemške volitve), če bo morda prišlo do zaključka ob decembrskem zasedanju Evropskega sveta v Koppenhagenu, in to kljub neformalnim konzultacijam že v dobi španskega predsedstva Evropske unije.

Časnikar Vernet nato nadaljuje: "Dobro gospodarsko zdravje Slovenije, mala razsežnost države, sama manjša kmetijska prisotnost aktivnega prebivalstva (manj kot 5%), vse to bo gotovo olajšalo rešitve".

Tako pariški dnevnik. Vse to kaže, da tudi mednarodna javnost in z njo mediji znajo objektivno vrednotiti in oceniti prizadevanja Republike Slovenije za vstop v Evropsko unijo.

AB

S 1. STRANI

PO VOLITVAH

V občini Krmin je na teh volitvah zmagala Oljka z županskim kandidatom Cucutom. Škoda pa, da pri tem ni prišlo do izvolitve tamkajšnje slovenske kandidatnje Elene Orzan. Tako bo sedaj manjkali slovenski glas, ki je bil dolgo let s svojimi svetovalci in tudi odborniki izraz tamkajšnje slovenske narodne skupnosti.

Vsekakor so te volitve pokazale na razne premike v tej ali oni smeri. To velja tudi za slovenski glas, ki je marsikje pokazal na uveljavitev naše manjšine. Na vsak način pa bodo tudi prihodnji roki zelo važni, na kar že sedaj opozarjamo slovenske volivce.

POZORNOST POSVETITI KORENINAM
IN MLADIM VEJAM

JADRANKA CERGOJ

O zbiranju podatkov in o poteku anketiranja je že v prejšnjih številkih Novega glasa stekel pogovor z raziskovalcem Martinom Maverjem. Vas pa bi vprašali za zaključke, do katerih ste prišli na podlagi pregledanih podatkov, oziroma če bi nam na kratko orisali, tudi s številkami, sliko športnega udejstvovanja v zamejstvu.

Kratek odgovor na vsebinsko tako široko zastavljeno vprašanje je nemogoč. Poskušal bom v strnjenih obrisih skicirati sliko našega športnega gibanja in upam, da bom pri tem dovolj jase in prepričljiv.

Športno gibanje zajema širok izsek našega slovenskega življa, saj je v njem zapadenih preko 7000 ljudi. Ta segment naše narodnostne skupnosti zaobjema populacijo, ki gre od rosnih mladostnih let do visoke starosti. Z raziskavo smo hoteli pri ZSSDI točno definirano sliko vsega, kar lahko pojmuje slovenski šport v Italiji. Naš cilj je zakoličiti v tem našem težkem sodobnem času prioritete, predvsem pa vsebinska načela, ki naj bodo dojemljiva in sprejeta s strani vse naše družbe: iz - danes - raztrganih, raztresenih in vsebinsko nepovezanih drobcev želimo ustvariti strnjen in markanten subjekt, ki naj bo enakovreden partner vsem drugim dejavnostim na teritoriju, prežet z organiziranostjo in ustvarjalnimi projekti. Šport mora postati sooblikovalec strategij, ki so usmerjene v utrjevanje slovenskosti na teh tleh.

Kako to, da se je potreba po novi viziji zamejskega športa izkristalizirala ravno v tem trenutku?

Kar več je razlogov, ki nas silijo k sodobnejšemu razmišljanju o športu. Danes smo prav gotovo na neke vrste razpotju, v težki borbi z našo identiteto, ki v naših ljudeh - predvsem mladih - ni več tako ostro izrisana kot je bila v preteklosti. Dejstvo je, da dobesedno izumiramo, da je demografski padec neizprosno tudi do naše narodnostne skupnosti. V našem okolju se z grozljivimi številkami spopadajo vsi: naša šola, kulturne ustanove, pa tudi Cerkev, ki čuti čedalje večjo praznino. Povsem logično je, da se s problemom mora soočiti tudi šport.

Pa tudi naš sodobni način življenja je bistveno drugačen od tistega, ki smo ga poznali še v bližnji preteklosti. Današnji otrok ni več otrok zelenja, otrok brezskrbnega tekanja in skakanja, popoldanskega potepanja, otrok, ki je preživljal veliko ur v "naravnih telovadnicah", kjer se je krepil, se razvijal, rastele in dozoreval. Današnji otrok je otrok cementa, obsejen s tehnološko igraro, neroden in nespreten, prežet z velikim srčnim egoizmom. Jasno je, da je tudi vzgoja takega otroka povsem drugačna: tako v družinskem krogu kot v šoli, torej tudi v športu. Nujno je, da spremenimo svoja gledišča tudi ob razmisleku o tem, odkod prihajajo osnovna sredstva, ki so našemu športu dodeljena. Namembna sredstva prihajajo z dveh naslovov: naše slovensko športno gibanje podpira Skupni podporni sklad in italijanska država prek zaščitnega zakona. Nujno je, da postanemo izjemno pozorni in tenkočutni ne samo na količino, ampak predvsem na osnovno namembnost teh sredstev. Sredstva niso nagrada za vrhunske rezultate ali druge uveljavitve na tekmovalnih, ampak predvsem za napore pri

Na lanskem občnem zboru si je novoizvoljeno vodstvo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji (ZSSDI) zadalo kot prvi programski cilj svojega štiriletnega mandata to, da v prvem letu svojega delovanja opravi temeljito analizo obstoječega stanja na teritoriju, da s kapilarno raziskavo ugotovi, kaj je danes v resnici slovenski šport, kakšne in katere so njegove številčne in vsebinske zasnove. Zaključke bo vodstvo predstavilo na Posvetu o športu, ki bo v soboto, 1. junija, ko bodo o tem plenarno razpravljali predsedniki vseh zamejskih športnih društev. Ker se s športom ukvarja veliko število mladih pa tudi manj mladih zamejcev, gre za pomemben trenutek, ko bodo športni delavci odločali, kam in kako naprej. V zvezi z raziskovalnim delom, predvsem pa z zaključki, do katerih se je ZSSDI dokopalo, smo se pogovorili s prof. Ivanom Peterlinom, odbornikom ZSSDI, koordinatorjem športne programske konference in enim vodilnih stebrov zamejske športne stvarnosti.

izpeljavi projektov, ki imajo nedvoumni predznak slovenstva in so usmerjena izključno v borbo za ohranitev naše identitete. Šport je le sredstvo, s katerim to lahko dosežemo.

Če se povrnem na vaše izhodiščno vprašanje, bi potem z enim stavkom odgovoril tako: iz nič se je naš šport v slabih 45 letih razvil ob velikem entuziazmu do neslutene širine in kakovosti. V letih se je znal prilagajati vsem, tudi nasprotnim vetrovom časa. Slabi so odmirali, na površju so ostali tisti, ki so znali svoje korenine učvrstiti. Pred nami so novi izzivi in tudi tem se moramo z vso silo postavljati po robu.

Tudi pri športu se postavlja vprašanje narodne identitete. Naša društva in ekipe označuje že danes prisotnost marsikaterega neslovenske govorečega člana. Kako na to gleda vodstvo ZSSDI?

Tudi to vprašanje bi zahtevalo pravo disertacijo o problemu in zelo težko je odgovoriti na stvar z enim samim zamahom. Vendar: naš šport je nastal in se v letih razvijal pod nedvoumno etiketo slovenstva. Društva so nastajala zato, da bo lahko naš človek poleg družine, šole, kulturnih ustanov, cerkve imel še dodatno možnost komunikacije in srečevanja v svojem materinem jeziku, da bo lahko svojo slovensko življenjskost in samozavest utrjeval tudi skozi šport v vsakodnevni konfrontaciji z italijansko večino, društva so postala pol zbiranja naše mladine in to vse, ne glede na politično pripadnost posameznika. Potem pa so nas uspehi gnali višje in višje. Zavednost smo začeli pozabljati, potiskati v kot ter na stranski tir vse tiste osnovne vsebinske smerice, zaradi katerih smo se športa pravzaprav sploh lotili. V naših klubih in ekipah so se začeli pojavljati neslovensko govoreči športniki in z njimi smo iskali prodor v vrh. Stvar je po svoje tudi razumljiva. Sol in poper vsakega športnega okolja so prav gotovo uveljavitev, rezultat, vidnost v medijih, zmage in vzponi. V športni konfrontaciji ni prostora za filozofijo pa tudi Decoubertinovi slogani zvenijo danes dokaj preživeto in starinsko. In ker je tudi znano, da smo Slovenci odlični organizatorji in da znamo stvari izpeljati brezhibno, je prišlo samo od sebe, da so v letih naše terenske enote kakovostno rasle, se uspešno prebijale skozi vaška in predmestna ozka vrata, začela zavzemati svetel prostor v pokrajinskih okvirih, se prebile do državnih in naposled tudi državnih in svetovnih uveljavitev.

Tu se naša pravljica ustavi. Ustavi se v trenutku, ko ne zaznamo več, kje so naše meje, v trenutku, ko slovenski jezik ni več edino merilo tega, kar nas ločuje od prostranega italijanskega športnega sveta. In tu je ZSSDI tisti forum, ki je edini pooblaščen, da nudi ustrezne odgovore. Zato je povsem nujno, da vodstvo ZSSDI strateško in z dinamičnimi projekti obogati izključno dva segmenta: bazen mladih - od 0 do 18. leta starosti, aktivnejše pa mora pristopiti v svet

FOTO KROMA

takozvane rekreacije, to je tistega segmenta naših ljudi, ki jih moramo strnjeno obdržati v naši sredi in jim nuditi vse možnosti dobrega počutja. Seveda ne moremo pozabiti na našo vrhunskost, nasprotno! Tudi ta nam je potrebna, saj si prav z njo utiramo pot v širši italijanski športni svet, v športno-politične forume in v medije. Vendar ta segment ne more biti več prva in edina skrb organov ZSSDI: v današnji težki situaciji je prav, da vso svojo pozornost posvečamo koreninam in mladim vejam, če hočemo, da se bodo razrasle v trdno in neomajno drevo.

Športni svet in slovenski zamejski športni svet: ali gre tu za dva ločena svetova?

Končno vprašanje, ki ne zahteva veliko črnila in veliko miselnega napora! Slovenski šport v Italiji je povsem integriran v vseh tokovih evropskega in svetovnega športnega gibanja. Vsa naša društva tekmujejo pod okriljem italijanskega olimpijskega odbora CONI in pod okriljem najrazličnejših vsedravnih športnih zvez. Kot lahko razberemo v knjigi izpod peresa Branka Lakovića *Naši azzurri - I nostri azzurri*, je preko 70 slovenskih športnikov obleklo dres italijanske državne reprezentance in zastopalo barve Italije na mednarodnih, svetovnih športnih prizoriščih. Z vidika športne tekmovalnosti ni nikakršnih razlik med našim športom in drugimi športnimi gibanji. Markantna razlika je v vsebinski zasnovi slovenskega športa: kot sem že prej poudaril, ne smemo nikoli pozabiti, zakaj smo nastali in kakšna je naša primarna vloga.

Na podlagi opravljene raziskave je IO ZSSDI prav gotovo že sestavil svojo vizijo situacije in definiral osnovne teze. Kakšne in katere so te strategije?

Teze in posledične strategije bomo v končni obliki definirali na plenarnem zasedanju vseh predsednikov društev in drugih strokovnjakov s tega področja na Posvetu o športu, ki je na programu 1. junija. Zelo težko verjamem, da bi se ob tolikšnem zbranim gradivu, ob tolikih podatkih in ob tolikih analizah ljudje ne strinjali s

tem, da mora ZSSDI svojo pozornost usmeriti v tisti bazen našega športa, v katerem se pretaka predvsem naša mlada kri. Strateško nas v to silijo današnje razmere, vsestranski pritiski na našo narodnostno skupnost, anemija naše šole pa tudi samomorilska drobjenost naših političnih sil, ki prevečkrat iščejo samo lastno uveljavitev, izgubljajo pa smisel za vsestranske koristi naše manjšine. Zaman je boriti se dan in noč za uveljavitev členov in členčkov našega slabega zaščitnega zakona in pri tem pozabljati, komu je zaščita namenjena. Mislim, da mora naš šport kot zelo močno organiziran del naše civilne družbe odigrati vidno in pomembno vlogo: vloga predvsem kohezijske sile, ki mimo vseh strankarskih razprtij in nespo razumov združuje pod isto streho vse, kar je slovenskega ali Slovence naklonjenega. In če lahko šport enačimo z življenjskostjo, z mladostjo, elastičnostjo, potem je tudi prav, da podpremo z vsemi močmi prav tiste, ki vse to predstavljajo. To pa so naši najmlajši, mladi in mladostniki, ki so edino jamstvo, da bomo čez nekaj desetletij lahko sploh še govorili o slovenski narodnostni skupnosti v Italiji.

Iz vaših odgovorov je razbrati željo ZSSDI-ja, da bi vaše delovanje ne stremelo več izključno k iskanju visokih uspehov za vsako ceno, a da bi se športni delavci veliko več ukvarjali z mladino in bi se v društvi usmerjali v krepitev narodne identitete. Kako mislite razvijati strategijo, ki ste jo prej opisali, in doseči zastavljene cilje?

Iz vsega povedanega se mi zdi nujno, da se naš športni svet vsaj za hip ustavi in zelo globoko razmisli, in to v vseh odtenkih o vsem, kar je danes pojmovano kot slovenski šport. Vsakdo si mora izprašati vest - in to brez fige v žepu - in razmisliti o tem, če je res bil prav vsak naš korak umesten in pametno nastavljen!

Sam nimam nikakršnih dvomov: naš šport je pomemben dejavnik naše družbe in zdi se mi, da mora v teh temnih časih za našo manjšino tudi sam na novo zakoličiti svoje poslanstvo in svoj smisel svojega obstoja sploh. Z obnovljeno energijo in z vsem svojim strokovnim potencialom mora uravnati večino svojih projektov v rast naših najmlajših. Prav ta izsek naše družbe je najbolj na udaru in zato je prav, da prav njemu posvetimo največ pozornosti. Šport je samo instrument - za mladega lep in privlačen - preko katerega moramo nujno vzgojno vplivati na mlade in še krhke duše. Tudi poslanstvo športnega sveta je, da krepí samozavest, čut pripadnosti nečemu, kar ni otežitev in neka odvečnost, ampak je nekaj lepega in bogatega. Tudi od nas je odvisno, če bomo v svoji sredi vzgojili trdne in klene ljudi in ne vrsto mlačnežev in omahljivcev. V tem vidim bodočnost našega športa, ko cilj ne more biti samo zmaga in rezultat, ampak tudi gradnja trdnih bodočih rodov.

3

ČETRTEK,
30. MAJA
2002

S 1. STRANI

MOGOČNA

Na tamkajšnji baziliki so vklešane besede "Jaz pa stojim na gori kakor prej", to dejstvo pa po škofovih besedah zagotavlja trdnost vsem, ki se zatekajo k Njej (škofovo pridigo bomo v celoti objavili v prihodnji številki, op. ur.). Slovesnost na Sveti gori je izvenela z mogočno zapeto zahvalno pesmijo, pri kateri je poleg združenih pevskih zborov pritegnilo tudi ljudstvo, po zaključku maše pa smo slišali še himnično ubrano Vodopivčevo Najvišji, vsemogočni Bog s pomenljivo naglaseno sklepno mislijo, ki pravi: "Razlij svoj sveti blagoslov na našo zemljo in naš krov, da homo narod Jezusov!"

Po zaključku maše je na obširnem prostoru okrog bazilike sledila agape, h kateri so bili povabljeni prav vsi udeleženci slovesnosti; založba Družina je namreč poskrbela za brezplačno pogostitev z malico in osvežilno pijačo. Ob treh popoldnih so sledile pete litanije Matere Božje z odpevi na tradicionalen slovenski način, ki jih je vodil koprski škof msgr. Piriš, na orgle pa jih je spremljala organistka s Kapele Terezika Paljk. Prav pri tej popoldanski slovesnosti z blagoslovom je še na poseben način prišlo do izraza ljudsko petje, ki smo mu v svetogorski baziliki tudi ob drugih priložnostih večkrat pričali.

Proslava 50-letnice izhajanja Družine na Sveti gori je bila ljudsko zasnovana, hkrati pa je opozorila na zasidranost krščanstva in verskega tednika Družina med slovenskim ljudstvom, na kar je opozoril v krajšem nagovoru med popoldansko slovesnostjo tudi misijonar na Madagaskarju Pedro Opeka. Upajmo, da bo ta slovesnost pomenila spodbudo pri nadaljnjem poslanstvu in rasti tega slovenskega katoliškega tednika, ki v puščobnosti mnogih slovenskih občin vnaša osvežujočo razliko, osnovano na evangelijskem sporočilu.

SV. OČE V AZERBAJDŽANU IN BOLGARIJI

V SLUŽBI CERKVE IN BOŽJEGA LJUDSTVA

82-letni, bolni, betežni in utrujeni papež je s svojim 96. pastoralnim potovanjem v Azerbajdžan in Bolgarijo ponovno pokazal, kaj pomenita moč vere in volja duha. Nehote ali posredno je s tem vsakemu izmed nas lahko za zgled tega, kaj pomeni služenje. Verjetno je prav to eno pomembnejših sporočil tega obiska, saj je papež tistim, ki menijo, da bi se moral zaradi slabega zdravja odpovedati potovanjem, dobesedno odgovoril: "Obiskujem daljne Cerkve in narode, ker to spada v mojo službo in služi ustvarjanju enotnosti celotnega Božjega ljudstva". Že pred vrnitvijo v Vatikan v nedeljo, 26. t.m., je vatikanski glasnik Joaquín Navarro-Valls previdno napovedoval, da se bo papež, kot po načrtu, konec julija (od 23.07. do 02.08.) podal na svetovno srečanje mladih v Torontu v Kanadi in da tudi glede ostalih potovanj v Gvatemalo in Mehiko, ki naj bi ju opravil v istem potovanju, ni drugačnih odredb. To pomeni, da namest papež meseca avgusta obiskati tudi rodno Poljsko, v septembru Hrvaško in januarja prihodnjega leta Filipine.

Višek najnovejšega papeževega pastoralnega potovanja je bila nedeljska razglasitev treh novih blaženih v Plovdivu. Obsojeni so bili na smrt in usmrčeni novembra leta 1952 po lažnem političnem procesu, na katerem so jih komunistične oblasti obtožile organiziranega vohunjenja ter da pripravljajo vstajo, ki naj bi privedla do imperialistične vojne proti Sovjetski zvezi, Bolgariji in drugim državam ljudske demokracije. Pred sodniki se je tedaj znašlo kakih 40 duhovnikov in laikov, mnoge so mučili in jih prisilili k popisu priznanja krivde povsem lažnih zločinov. Na osnovi razsodbe vrhovnega sodišča so

bili obsojeni in istočasno (11. 11. 1952) usmrčeni škof Evgenij Bošilnikov, ki ga je papež razglasil za blaženega že marca 1998, in trije novi blaženi, se pravi 59-letni duhovnik bizantinskega obreda Kamen Virchev ter dva latinskega obreda, oče Pavel Djidjov, ki je umrl star 33 let, ter 68-letni Josaphat Chichkov. Papež je v homiliji razvil v ekumensko sporočilo, da mučenstvo povezuje pravoslavne in katoličane. Pogumna doslednost in nesebična skrb za narod ter delavnost novih blaženih pa naj bodo v zgled kristjanom naših dni in predvsem mladim Bolgarom.

Kdor je v nedeljo po televiziji spremljal papežovo mašo v Plovdivu sredi Bolgarije in slovesno razglasitev treh novih blaženih, je opazil, da sključen papež trpi. A istočasno nam sv. oče ni vzbujal pomilovanja. Opravič je svoje delo, svojo službo. Vodil je bogoslužje in dvajset tisoč glav množico nagovoril v bolgarščini, čeprav je drugi del homilije zaupal v branje drugemu duhovniku. Ob molitvi Angelovega češčenja je prisotne nagovoril še v francoščini, romunščini, srbski, hrvaščini, češčini in poljski. Bolečina je postala del njegove biti, pokazal je, da je enak tisočim, ki tudi morajo prenašati bolezen, starost in bolečine, a vseeno vztrajajo na svojem mestu. Pokazal je, da je mogoče opravljati svojo službo, služiti Cerkvi in bližnjemu tudi v takih pogojih. V razmerah, ki so dobro znane tudi v naši sredi, kjer je povprečna starost naših pastirjev bližja papeževim kot Kristusovim letom.

Drugo pomembno sporočilo tega pastoralnega obiska je vezano na papežovo odločno voljo vztrajanja na poti spoštovanja med raznimi verami in zlasti zbliževanja med kristjani,

se pravi na poti ekumenizma. Obisk v izrazito muslimanskem Azerbajdžanu in srečanje z glavnim muftijem v Sofiji kaže na papežovo pozornost do muslimanov in njihovega duhovnega sporočila krščanskemu svetu. Kot pomemben in jasen korak na poti utrjevanja duha ekumenizma pa gre razumeti papežev obisk v ruskem samostanu, ki je več kot tisoč let duhovno in kulturno žarišče bolgarskega naroda. Ob obisku tega starodavnega samostana je Janez Pavel II. izrecno izpostavil vlogo vzhodnega redovništva za duhovno rast celotne Cerkve in aktualiziral vlogo redovniškega življenja in samostana v Rili, ko je dejal, da so redovniki s svojo molitvijo in življenjem pomagali ohraniti luč vere v strašnih letih krvavega preganjanja vere. V tem smislu je primerjal sporočilo rilskega samostana tudi s tisočimi "domovi Svetega Duha", ki so pomagali ohraniti luč vere v Sovjetski zvezi. Bila je to jasna beseda priznanja in volje do sprave in zbližanja med Cerkvami, ki imajo po papeževih besedah veliko skupnega. Predstavniki bolgarske pravoslavne Cerkve so to sporočilo razumeli pozitivno. Prvo srečanje v Sofiji je bilo mogoče še v znamenju previdnosti, a sobotni obisk rilskega samostana in nedeljska prisotnost plovdivskega metropolita Arsenija pri slovesni maši in njegove pozdravne besede pred začetkom bogoslužja kažejo, da je pravoslavna Cerkva v Bolgariji naklonjena ekumenski misli, ki naj temelji na pravičnosti in spoštovanju. Komentatorji so seveda pri tem opozorili, da pomeni vzpostavitev dobrih odnosov z bolgarsko pravoslavno cerkvijo lep korak tudi na poti srečanja med papežem in rusko pravoslavno Cerkvijo. Sveti oče, je dejal vatikanski glasnik Navarro Vals, si želi obiskati Moskvo in vse kaže, da mu bo prej ali slej to potovanje tudi uspelo opraviti.

PHILOCAFE' / P. GIAMPAOLO SALVINI

GLOBALIZACIJA IN ETIKA

FOTO: BUMBACA

Socialni in gospodarski problemi imajo v današnjem svetu vedno večjo težo in so lahko po eni strani povod za prave ekonomske vojne, ki žanjejo nič manj žrtev kot oboroženi spopadi, po drugi strani pa za še večje krivice med ljudmi. To je eden ključnih problemov našega časa oz. t.i. globalizacije, o kateri je v ponedeljek, 20. maja, v restavraciji Euro Diplomat Hotela v Gorici govoril na zadnjem srečanju iz letošnjega niza Philocafe' p. Giampaolo Salvini, glavni urednik rimske revije *La Civiltà Cattolica*.

O ugledni reviji, ki obstaja več kot 150 let, povejmo, da skuša zlasti prek teoloških in filozofskih razprav tolmačiti v luči drugega vatikanskega koncila zgodovino, politiko, kulturo, znanost in umetnost v luči krščanske vere in v dialogu s sodobnim svetom. O gostu večera, ki ga je tudi tokrat priredil Forum za kulturo, pa je predstojnik goriške Družbe Jezusove p. Gino Dalla Vecchia povedal, da je po izobrazbi ekonomist, da je nekaj časa živel tudi v Južni Ameriki in da že celih 17 let vodi revijo *La Civiltà Cattolica*, ki ima posebno vlogo v širjenju cerkvenega družbenega nauka.

P. Salvini je o globalizaciji najprej povedal, da trenutno še nimamo sredstev, s katerimi bi pri-

merno ocenjevali ta pojav, ki je v človeški zgodovini nastopil, ne da bi kdo začrtal njegove smeri. Globalizacija v glavnem dojemamo kot veliko ječo brez duše in etike, v katero smo vključeni. Na poseben način se ji kot taki upirajo mladi, izobraženci in verniki. Čeprav marsikdo meni, da je z 11. septembrom 2001 globalizacija upočasnila svoj razvoj, je p. Salvini mnenja, da ga je še pospešila, saj se je globaliziral še strah pred terorizmom, ki je sposoben uničiti simbole ekonomske in vojaške premoči Zahoda. Svetovne vlade podpirajo globalizacijo, celo države t.i. tretjega sveta vidijo v njej možnost razvoja in izhoda iz revščine. Dejstvo pa je, da se je svetovno bogastvo v zadnjih 25 letih koncentriralo v vedno manj številnih centrih ekonomske moči, tako da danes 22-25% človeštva razpolaga s 84% svetovnega bogastva.

O globalizaciji in povezanih pojavih smo od gosta in v razvežani razpravi izvedeli še veliko zanimivih stvari, ki bi zahtevale primerno poglobitev. Dejstvo je, da ljudje s svojimi izbirami lahko usmerjajo globalizacijo tudi v boljše. Pomembna investicija v tem smislu je vzgoja oz. formacija, na širši ravni pa bi bilo umestno uvesti boljše koordinacijo med državami in več demokratičnosti v mednarodne ustanove, tako da bi se lahko sprožili t.i. mehanizmi solidarnosti. Globalizacija se torej dotika tudi etičnih vprašanj. Prav zato - v to je p. Salvini prepričan - lahko verniki naredijo veliko, saj lahko na osnovi krščanskih vrednot (človek kot oseba, neodtujljive pravice itd.) humanizirajo pojav, ki ga prepogosto vodita želja po vedno večjem zaslužku in prevlada najmočnejših držav. Sam papež pravi, da je globalizacija nevtralen pojav, ki pa bo to, kar bodo iz nje naredili ljudje. Obstajajo večji izzivi v prihodnosti?

DD

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU AZLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

SVETO REŠNJE TELO
IN KRI

"Človek ne živi samo od kruha, kajti človek živi od vsega, kar prihaja iz Gospodovih ust" (5 Mz 8, 3).

"Nasičuje te z najboljšo pšenico" (Ps 147, 14).

"Smo vsi deležni enega kruha" (1 Kor 10, 17).

"Dan je dobrim, dan krivičnim... za življenje ali smrt" (P SI).

"Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan" (Jn 6, 54).

Človek dojema Boga le delno in nepopolno, na človeški način pač. Hrepeni pa po srečanju z njim iz oči v oči: "Tvoje obličje, Gospod, iščem. Ne skrivaj svojega obličja pred mano!" (Ps 27, 8, 9). Lačen je in žejen Boga. Toda Bog je skriti Bog nebes. So tri osebe. Oseba se glasi v grščini 'prosopon', kar je po naše maska, videz. Saj Božjega bistva ne moremo videti. Toda, če ga bomo vredni, se nam bo razodel poslednji dan.

Zdaj spoznavamo Boga po njegovih Besedi. Vse je namreč ustvaril po Besedi. Za človeka je Bog podoben človeku: ima usta (5 Mz 8, 3), iz katerih prihaja vse življenje. Toda Bog se je razodel v Sinu in po njem: "On je razložil" (Jn 1, 18).

Sin je "Podoba nevidnega Boga, prvorojenec vsega stvarstva, kajti v njem je bilo ustvarjeno vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji" (Kol 1, 15-16). "Vse je nastalo po njej (Besedi) in brez nje ni nastalo nič, kar je nastalo" (Jn 1, 3).

Apostolu Filipu, ki bi rad že enkrat videl Očeta, o katerem Jezus toliko govori, a ga ne pokaže, odvrne: "Kdor je videl mene, je videl Očeta" (Jn 14, 9).

Današnji praznik pa nam približa skrivnostnega Boga v najbolj razumljivi podobi, v kruhu namreč, kar pa je za presitega in ošabnega človeka enostavno ponižanje in pohujšanje. Za ubogega in lačnega človeka pa je obratno pravi čudež ljubezni, ki kot kruh ohranja vonj in okus po zlahtni pšenici, ki nas nasičuje (Ps 147, 14).

V SZ je Bog dal mano kot dokaz, da skrbi za človeka v puščavi. Prerok Elija hodi v moči božjega kruha štirideset dni in štirideset noči (1 Kr 19, 8). Bog čudežno nasiti s kruhom Elijo in vdovo ter njenega sina (1 Kr 17, 15 ss.).

V NZ pa Jezus pomnoži pet hlebov revnega, ječmenovega kruha in dve ribi, da lahko nasiti pet tisoč mož (Jn 6, 10 ss.).

Vse to je le priprava na veliki čudež večnega življenja, skritega v podobi kruha in vina, ki ga Jezus daruje apostolom na veliki četrtak. Je namreč spomin trpljenja in smrti ter vstajenja, ki ga zapusti vsej Cerkvi, do drugega prihoda (Mt 26, 26 ss; Lk 22, 14 ss.).

Od tedaj naprej Cerkev dan na dan obhaja to v njegov spomin. Apostol Pavel piše: "Jaz sem namreč prejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil: Gospod Jezus je tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in se zahvalil, ga razlomil in rekel: 'To je moje telo za vas. To delajte v moj spomin'. Prav tako je vzel tudi kelih po večerji in rekel: 'Ta kelih je nova zaveza v moji krvi. Kolikokrat boste pili, delajte to v moj spomin'. Kajti koliko krat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride" (1 Kor 11, 23-26).

Današnji praznik ni duplikat velikega četrtka. Tik pred Jezusovo smrtjo je bil poudarek na ustanovitvi novega zakona, novega veka, nove hrane za večno življenje. Zdaj pa je doživljanje Boga kot sopotnika našega življenja. Jezus je hrana, ki nas krepi na poti, je popotnica. Po tabernaklih ostaja vedno pripravljen za češčenje in za tolažbo bolnikom. Nosimo ga slovesno v procesijah po naših ulicah in trgih. Blagoslovlja vse domove, še posebej bolnike in ostarele: z njimi trpi bolečino in osamljenost.

V Orvietu hranijo telesnik, ki nosi znamenja Jeusove krvi, ki se je podedila iz posvečene hostije med mašo moravskega

duhovnika, ki je podvomil v resnično Jezusovo navzočnost.

Če je na telovo nenaklonjeno vreme za procesijo, tedaj Jezusa počastimo na slovesen način v cerkvi; izpostavimo ga v monštranco, pokadimo, potem ko smo cerkev primerno očistili in okrasili. Prosimo odpusčenja, a tudi vse milosti za dušo in telo. Prosimo posebno za druge.

Telovo je vedno privabljalo svojce domov, v prvo družinsko skupnost. Tudi druge slovesnosti s procesijo so ljudi zedinjale, utrjevale občestvenost. Že v SZ Mojzes govori ljudstvu: "Spominjaj se poti, po kateri te je Gospod, tvoj Bog, tvoj štirideset let vodil po puščavi, da bi te ponižal in preizkusil in tako spoznal, kaj je v tvojem srcu, ali boš izpolnjeval njegove zapovedi ali ne. Poniževal te je in te stradal, pa te hranil z mano... Ti pa glej, da ne pozabiš Gospoda, svojega Boga, ki te je izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti, ki te je vodil po veliki in strašni puščavi, kjer so strupene kače, škorpioni in suhi kraji, kjer ni vode" (5 Mz 8, 2-15).

Treba je namreč ohranjati spomin na Gospodova dela v vsem trpljenju, ki se zgrinja nad človeka, ko potuje skozi solzno dolino. To zmoremo pa z Jezusom v svetem kruhu: "Angelska je, glejte, hrana, potnikom v popotno dana, kruh resničen za kristjana, tega ne mečimo psom" (sled.).

Razne skupine lahko lepo pripravijo tovrstna bogoslužja. Saj se vera posreduje najbolj po evharističnem slavlju, ki človeka prevzame za vse življenje.

Ponekod še danes ohranjajo prošnje procesije pred Vnebohodom. Nadvse pa cenijo telovsko procesijo in ob farnem zavetniku. Vedo namreč, kako boli, če npr. otroci jedo in pijejo zdravje staršem ali kako gloda črv nezvestobe in smrt zakonske ljubezni in družine. Zaupajo pa Jezusu, ki govori: "Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj" (Jn 6, 51). To Jezusovo telo je namreč pretrpelo vse najhujše za naše rešenje.

Naj nas vodi v vstajenje.

DRUGO ZBOROVANJE TRŽAŠKE CERKVE / MNENJE LAIKOV

SLOVENSKI VERNIKI NAJ SE ANGAŽIRAJO!

Drugo zborovanje tržaške Cerkve stopa v živo. Smisel zborovanja je po besedah tržaškega škofa Evgena Ravignanija v tem, da se Cerkev sooči s problemi ljudi in družbe. Ti so precej različni in bolj kompleksni kot v preteklosti. Junija je napovedano prvo skupno zasedanje, na katerem bodo odgovorni podali prve vtise z diskusij, ki potekajo po župnijah, gibanjih in organizacijah.

Junij je že pred vrati: zanimalo nas je, če in kako potekajo razprave po naših slovenskih župnijah, kako so izziv zborovanja sprejeli laiki, koliko so obveščeni o ciljih in smislu zborovanja, kakšno mnenje imajo o pobudi škofa Ravignanija, če se bodo tudi laiki vključili v tematske komisije, ki jih je določil odbor. Utrip iz naših župnij začnemo z objavo mnenj dveh predstavnikov slovenske tržaške verske skupnosti. Dr. Drago Štoka se je vključil v glavni pripravljalni odbor (poleg njega je član odbora še msgr. Marij Gerdol, sestra Klavdija Zerjal pa je v tajništvu odbora): "Po petindvajsetih letih se je tržaška Cerkev spet odločila sklicati zbor svojih vernikov na posebnem posvetu, ki bo trajal vse do jeseni leta 2003. Škofijsko zborovanje bo po zamisli in volji škofa Ravignanija skušalo ana-

lizirati predvsem sedanje stanje Cerkve na Tržaškem, aktualne probleme tako slovenskih kot italijanskih vernikov in poiskati v luči novih časov čim bolj ustrezne zaključke v korist celotnega občestva.

V petindvajsetih letih se je na Tržaškem spremenilo ogromno stvari. Pomislimo samo na boleč padec prebivalstva (od 250 tisoč na 200 tisoč), na vedno bolj naraščajoč tok priseljencev, na vedno bolj razviden razmah raznih verskih sekt v mestu in to tako pri italijanskem kot pri slovenskem prebivalstvu.

Vsemu temu je treba še dodati naraščajoči agnosticizem in odkriti ateizem tržaškega prebivalstva in določeno hladnost do vsega, kar zadeva Cerkev kot tako, pa bomo spoznali, zakaj je bila tako vroča želja našega škofa, da skupaj s svojimi verniki poišče primerne rešitve sedanjemu stanju Cerkve na Tržaškem.

Temu vabilu se moramo odzvati tudi tržaški slovenski verniki, saj so nam problemi v marsičem skupni z onimi, ki mučijo italijanski del naše škofije.

V petnajstih komisijah in na zaključnih zasedanjih bomo tudi mi imeli možnost govoriti popolnoma svobodno, odprto

in konstruktivno o naši specifični problematiki. Od nas bo odvisno, kako in v kakšni meri bomo znali škofijsko zborovanje obogatiti in oplemeniti, v kakšni meri bomo znali tudi italijanskim vernikom posredovati naše skrbi, želje in upanja v boljše čase ne samo našega mesta, ampak celotne naše pokrajine in seveda škofije."

Potrebno je torej, da se slovenski verniki aktivno angažirajo in sodelujejo na zborovanju.

Na Opčinah je župnijski pastoralni svet poskrbel, da se bo osem slovenskih župljanov vključilo v šest od petnajstih tematskih komisij. Prišlo je tudi do prvega širšega sestanka, na katerem je stekla debata o vsebinskih aspektih zborovanja. Stojan Pahor, član gospodarskega sveta župnije, skavtski voditelj, se bo vključil v eno izmed komisij zborovanja: "Moje mnenje o zborovanju ni najbolj pozitivno in to iz naslednjega razloga: vsi vemo, kakšna je situacija tržaške Cerkve - debate o tem torej nimajo smisla. Ker bi z debato o preteklem in sedanjem stanju samo zamužali dragoceni čas, bi se morali takoj osredotočiti izključno na bodočnost. To konkretno pomeni, da bi se morali slovenski verniki osredotočiti na di-

skusijo o tem, kako bo v prihodnosti verjetno za nas nujno povezati vse župnije v tri slovenske verske centre: enega v mestu, drugega na Krasu in tretjega v Bregu. Morali bi vložiti vse svoje napore v načrtovanje teh treh centrov. Tu mislim bodisi na duhovnike, bodisi na laike, kot tudi na skavte in na vse, ki delujejo na verskem oziroma župnijskem področju. Številke nas silijo v to, da združimo naše moči. Največji izziv v prihodnjih letih bo ta, da bomo privabili čim več mladih, za to pa so potrebne strukture, animatorji, vzgojitelji, skupine... Delovanje v tem smislu po posameznih župnijah je brez perspektive, ker so župnije premajhne in ni moči za to, da bi razpolagali s takimi strukturami. Žal se moramo v to vdati. V tem vidim smisel zborovanja - da takoj naredimo kaj konkretnega za bodočnost."

Odpirajo se torej že stvarna vprašanja, na dan prihajajo ideje in konkretni predlogi, kaže se volja po tem, da bi probleme reševali skupaj in na učinkovit način. Ko smo zbirali mnenja za članek in stopili do ljudi, smo ugotovili, da je delo tudi v nekaterih drugih naših župnijah že steklo, ne pa v vseh. Ker bo zborovanje tržaške Cerkve pomembnem dogodek, mu bomo v prihodnji številki posvetili še nekaj pozornosti, ko bomo objavili mnenja in poročila predstavnikov nekaterih drugih slovenskih župnij.

BS

SVETNIK TEDNA

3. JUNIJ

SILVESTER ČUK

KAREL LWANGA IN DRUGI UGANDSKI MUČENCI

"Ti afriški mučenci dodajajo seznamu mučencev, ki mu pravi mo martirologij, novo stran, ki opisuje tragične in veličastne reči. Ta stran je zares vredna, da se pridruži tistim čudovitim poročilom iz stare Afrike, za katera smo današnji maloverni ljudje mislili, da nikoli ne bodo imela vrednega nadaljevanja." Tako je dejal v svoji homiliji papež Pavel VI., ko je 18. oktobra 1964 med tretjim zasedanjem drugega vatikanskega cerkvenega zbora razglasil za svetnike Karla Lwanga in njegove tovariše iz Ugande. "Navzočnost škofov z vsega sveta je dala tej slovesnosti velik pomen. Ob tej priložnosti je bilo poudarjeno ne le priznanje afriškega krščanstva, temveč tudi misel, da je trpljenje in slava Cerkve v kateri koli deželi in na kateri koli celini, trpljenje in slava vse Cerkve."

V afriško državo Ugando so kot prvi oznanjevalci evangelija prišli beli očetje, in sicer leta 1879. Bili so lepo sprejeti, toda čez tri leta so morali deželo zapustiti, ker so arabski trgovci nahujkali kralja Mtesa zoper nje. Njegov naslednik, mladi kralj Mwanga, je leta 1884 poklical misijonarje nazaj. Nekatere kristjane je povabil celo na svoj dvor in jim zaupal visoke službe. Med njimi sta bila dvorni upravitelj Jožef Mkasa in poveljnik kraljeve telesne straže Andrej Kagva. Ta dva sta odkrila zaroto proti kralju, ki jo je vodil najvišji državni uradnik Katikiro. Zaslužil je smrtno kazen, a so mu jo spregledali in tudi službo je ohranil. Zdal pa je sam mislil, kako se bo maščeval nad kristjani, ki jih je razglasil za izdajavce.

Katikiro je znal pridobiti na svojo stran kralja in dosegl, da so 31. oktobra 1885 usmrtili anglikanskega škofa Hanningtona in nekaj kristjanov, češ da so "vohuni". 17. novembra tega leta so objavili in sežgali Jožefa Mkaso. 25. maja 1886 je umrl krute smrt sedemnajstletni dvorni paž? Dioniz Subagvao. Zvečer tistega dne je zaslepljeni kralj sklenil, da bo naredil čistko med svojimi paži. Naslednje jutro so se morali postaviti v vrsto in kralj je dejal: "Vsi tisti med vami, ki ne molijo (to je, niso kristjani), naj se postavijo tule na mojo stran, oni pa, ki molijo, naj se postavijo tjele." Prvi je na ono stran stopil Karel Lwanga, predstojnik dvornih pažev, za njim pa je šlo petnajst drugih. Poln sovraštva je tedaj kralj izrekel sodbo: "Usmrčeni hoste!"

Na izvršitev smrtne obsodbe so morali še nekaj časa čakati. Pred njimi je z življenjem pričeval za Kristusa poveljnik kraljeve telesne straže Andrej Kagva, čigar smrt je zahteval izdajavec Katikiro. Naslednji dan je prišel na vrsto ugleden veljak Matija Murumba, ki mu je bil poganski oče napovedal: "Od daleč bodo prišli beli močje in učili novo vero. Ko jih boš videl, se jim pridruži in poslušaj njihove besede." Paže so odpeljali na morišče, ki je bilo oddaljeno šestdeset kilometrov. Tja so hodili dva dni. Uboge paže so po poti mučili in nekatere celo pobili. 3. junija 1886 zjutraj so paže zvezane postavili na morišče, kjer so bili živi sežgani. Prvi je bil sežgan njihov voditelj Karel Lwanga. Še zmerom so upali, da se bodo drugi prestrašili ob strašnih mukah Karla Lwange, ki je gorel na grmadi. Vsi so ostali stanovitni. Po tedanji navadi so tri pomilostili in ti so pozneje pričevali o mučeništvu svojih tovarišev. Druge so povili v velike snopce slame in jih položili na grmado. Tem pričevalcem se je 29. januarja 1887 pridružil še Janez-Marija Jamari, ki so ga utopili v nekem ribniku.

Vseh ugandskih mučencev je dvaindvajset. Za blažene jih je razglasil papež Benedikt XV. leta 1920, za svetnike, kot rečeno, Pavel VI. leta 1964. V navzočnosti tega papeža je bila julija 1969 posvečena veličastna cerkev v čast ugandskim mučencem v kraju Namugongo.

GORICA / SV. BIRMA PRI SV. IVANU

GORIŠKI BIRMANCI IMELI PRAZNIK

V mestni župniji sv. Janeza Krstnika smo v soboto, 25. maja, doživeli pravo binkočno razpoloženje. Ogenj ljubezni Sv. Duha se je "razlil" nad birmance in preplaval navzoče. Evharistično bogoslužje je po besedah mnogih postalo prava kontemplacija, saj "smo izgubili psihološki občutek časa", so nekateri dejali.

Dejansko je dvoletna priprava na birmo z materinskim spremstvom katehistinje Ane Zorut omogočila, da se je deset birmancev pripravilo odgovorno na ta, v krščanskem zorenju zelo pomembni, trenutek. Na binkočno nedeljo smo po maši imeli duhovno obnovo do srede popoldneva. Na duhovni obnovi so sodelovali tudi starši in botri. S p. Mirkom smo se pogovarjali in razmišljali o osebnem spremljanju otroka v njegovi rasti in o pomenu doživljanja zakramenta sv. birmo po birmi sami. Birmanci so

ločno sodelovali pri delavnici, ki jo je pripravila katehistinja Ana Zorut. Vzdušje je bilo lepo in sproščeno, tako da je bilo kar težko iti domov. V sredo, četrtek in petek smo se pa duhovno pripravili na birmo tako, da so birmanci vodili petje pri evharističnem šmarničnem slavlju in poslušali vsak večer pričevanje povabljenega gosta. Tudi župljani, starši birmancev in botri so občuteno odgovorili na tridnevno s svojo prisotnostjo. V sredo je po evangeliju spregovorila šolska sestra Rebeka iz Ajdovščine. Izhajala je iz osebnega pričevanja, kako se je odločila za življenje po Bogu kljub izrecnemu nasprotovanju družine. Izhaja iz neverne, komunistične družine, kjer je bilo vse, kar diši po Bogu, izrecno prepovedano. Starše ima kljub temu zelo rada, in to samo zato, ker je spoznala Boga in njegovo ljubezen, ki zmore vse ljubiti.

STRAN 16

MEDŠKOFIJSKO ROMANJE NA SVETO GORO

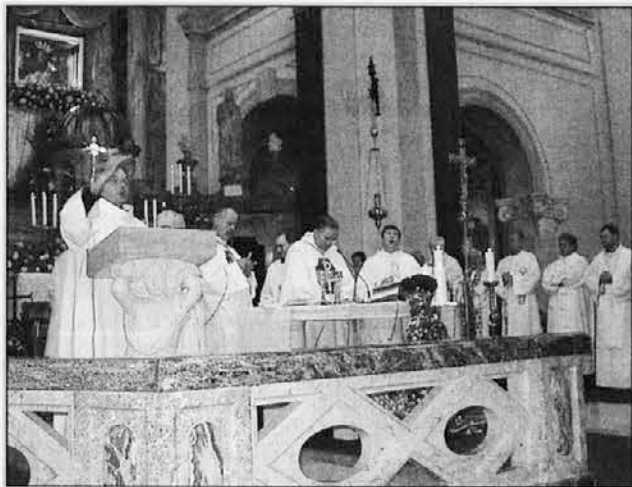
BRATJE IN OTROCI ISTE MATERE

DANIJEL DEVETAK

Na zadnjo nedeljo v Marijinem mesecu maju so verniki iz goriške nadškofije in koprške škofije skupaj poromali v objem priljubljene priprošnjice Svetogorske Marije, da bi se enkrat potrdili pripadnost skupnim krščanskim koreninam, da bi se spomnili 250-letnice ustanovitve goriške nadškofije, 100-letnice smrti nadškofa kard. Jakoba Missie in 70-letnice posvetitve svetogorske bazilike.

Štirinajsto zapovrstno romanje je letos vodil goriški nadškof msgr. Dino De Antoni, ki je v pozdravu izrazil svoje veselje in upanje, da bi "Mati edinosti" blagoslovila vse naše skupne napore in prizadevanja, da bi postali kvas edinosti na obmejnem področju. Poudaril je, da sta škofiji živeli skupaj več kot dve stoletji in da sta ju vodili isti pastirji. Koprski škof msgr. Metod Pirih je pozdravil goriškega nadškofa in namestnika apostolskega nuncija msgr. Anselma Guida Pecorarija. Svetogorski Mariji se je zahvalil za skupno prehojeno pot in jo obenem prosil, da bi z njeno pomočjo znali živeti v zglednem sožitju in odprtosti.

Somaševanje, ki se ga je udeležilo okrog 30 duhovnikov z obeh strani meje, je obogatilo ljudsko petje, ki ga je z oltarja vodil g. Karlo Bolčina; na koro pa je prav lepo prepeval zbor iz Bilj.

Bo bogoslužju božje besede v slovensčini, furlanščini in italijanščini je msgr. De Antoni v homiliji spregovoril o skrivnosti Svete Trojice, katere praznik je bil prav prejšnjo nedeljo. To je skrivnost, je rekel, je nekaj oz. nekdo, ki ga naše oči ne morejo v polnosti zreti, ki ga naše roke ne morejo zaobjeti, ki ga naš razum ne more do dna spoznati, katerega dobrote naše srce ne more do konca dojeti. Luč je preveč močna in živa; srečo, ki jo daje, lahko le slutimo. In tudi letos, je še rekel, smo skupaj zbrani na gori, prepričani, da Božja Ljubezen hodi z nami. Dve ljudstvi na istem kraju, ki veliko pomeni vsem, se skupaj prepoznavata kot ena in ista Cerkev, ki hodi in s svojo hojo priča o Kristusu, ki je njen so-

potnik. On nas vodi, spremlja, prenavlja v duhu, spodbuja, da bi bili usmiljeni, kajti Bog je usmiljen, skrben, ljubi nas z materinsko in zastonsko ljubeznijo. Goriški nadškof je pozval vse navzoče, naj prosijo Božjo Mater, da bi bili vedno bolj bratje med sabo, da bi se pogovarjali, spoznavali in si zaupali. Vedno bolj bodimo otroci iste Matere, ki nas vodi po poti do Boga. Ona naj nam podari mir v družinah, v cerkvah, v svetu.

Koprski škof Pirih pa je v svojem razmišljanju nagovoril zbrane o pomenu romanja. Bog hodi s potujočim ljudstvom, roma z nami. Pri Mariji se učimo, da pomeni romanje neprestano rast v veri. V času, ko smo se ob 250-letnici goriške nad-

škofije poglobili v korenine naše krščanske pripadnosti in ko se Cerkev na Slovenskem trudi, da bi hodila po smernicah plenarnega zbora slovenske sinode, je toliko pomembnejše, da dve Cerkvi hodita skupaj, tudi če ju meja ločuje že 55 let. Sveta Gora je sveta gora našega duhovnega življenja, je rekel msgr. Pirih, kraj, ki izžareva lepoto nebeškega Jeruzalema. Živ božji tempelj, ki ga moramo ohranjati in izpopolnjevati, je vsak posameznik, vsaka družina, skupina, župnijska skupnost.

Slovesna daritev se je nadaljevala kot običajno, kot lep ljudski praznik v več jezikih; slovenske, italijanske in furlanske pesmi so bile skupno z živobarvnim cvetjem na oltarju in s številnimi verniki, ki so se skesani vračali iz spovednic, prijeten dar naši skupni Materi. Škofje, duhovniki, družine, mladi, ostareli, redovniki in redovnice: vsi otroci in bratje v veri.

Po maši je bila tudi letos pri znamenju Concordia et pax na zunanji strani bazilike skupna molitev Vsemogočnemu, ki je Gospod prizanašanja in odpustčanja. Molili smo, da bi medsebojno spoznavanje in dialog med verniki različnih jezikov in kultur na naši zemlji postala izraz pričevanja evangelija ljubezni. Molili smo tudi za padle nasprotnih vojaških taborov, za žrtve ideoloških strasti in maščevanj, za pozabljene in vse rajne. Skupno smo prosili Boga, da bi graditelji miru vztrajali v svojem sklepu. "Vsem, ki nas muči sovraštvo, daj, da najdemo v tebi, ki si resnični mir, svojo tolažbo."

DRAGI DR. ANTON POŽAR!

Sobota, 25. maja, je bila vsa sveža in zelena, ko sem se z lepim občutkom odpravil na pot v vašo rojstno vas Sv. Peter na Krasu ali danes Pivko, kjer vam je Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Lipa priredilo simpozij. Povabil me je vaš bivši dijak g. Ernest Margon, s katerim se pozna od neke predstavitve mohorjev v Ilirski Bistrici. Presenetljivo veliko ljudi se je zbralo, da bi se vas spomnili ob vaši 90-letnici rojstva, ki bi jo obhajali dva dni kasneje. Prav v majskih dneh leta 1996 pa ste tudi umrli, tako da je bila posrečena misel, da se je dan začel z mašo v cerkvi sv. Petra, ki izpod vrha ob železniški progi gleda na spodaj ležeče naselje. Več kot deset duhovnikov se je zbralo ob oltarju, pri katerem je bogoslužno daritev vodil vaš bivši kolega v vipavskem malem semenišču in sedanjí pomožni koprski škof dr. Jurij Bizjak, ki je nato med simpozijem tudi prisrčno obujal spomine na to skupno bivanje v Vipavi. Vem, da ste bili veseli, da se je pri maši zbralo veliko vaših rojakov, ki so vas očitno imeli radi. Niste le njihovi ožji rojak, ampak ste jim bili tudi duhovni oče, saj ste bili od poletja 1949 do konca avgusta 1958 upravitelj in nato župnik v Pivki.

Med mašo smo lahko uživali ob dobrem petju. Videli smo pevce in med njimi je bil marsikdo, ki ste ga učili in navduševali za zbor. Imeli ste velik smisel za pevovodstvo in radi vodili petje že v dijaških letih in nato kot kaplan v Hrenovicih in v Matenji vasi - Štivanu ali ko so vas fašisti jeseni 1940 internirali v taborišče Colfiorito di Foligno pri Perugi ter v kraju Cantalupo del Sannio pri Campobasso, od koder ste se rešili konec marca 1941. Tudi v tej nikoli pojasnjeni okoliščini ste zbrali nekaj sotrpinov in sestavili zbor. Pevske zbornice pa ste vodili tudi v Lokvi in nato na šoli v Vipavi. To vašo navezanost na lipo petje je na simpoziju lepo pričeval kvintet Ventus iz Vipave.

Bilo je med božičnimi počitnicami leta 1980, ko sem vas prvič obiskal v vaši znameniti sobici v malem semenišču v Vipavi. Sedela sva med kupi knjig in zvezkov, slikami Toneta Kralja in pod veliko stensko uro, ki je s svojim tiktakanjem merila čas tudi našemu pogovoru o Ščeku za ciklus oddaj Primorske duhovščine pod fašizmom za radio Trst A. Tedaj ste mi pokazali dva velika rjava zvezka. Bili so dnevniški zapisi iz časa, ki ste ga preživeli v internaciji. Prebrali ste mi nekaj odlomkov in spomnim se, da ste mi govorili prav o Bevu, ki je bil nekaj časa v taborišču z vami, in o tem, da ste si izborili pravico, da ste še nadaljevali študij slavistike na padovanski univerzi, ki ste ga nato tudi uspešno zaključili leta 1944 s tezo o Prešernovem verskem problemu.

V Lokvi pri Divači ste nastopili službo takoj po internaciji. Sedem vojnih in prvih poveljnih let ni malo! Govorimo o času, ki gre od maja 1941 do junija 1948, ko je Virgil Šček kot "neuradno upokojeni in bolan duhovnik brez pokojnine" našel zatočišče pri vas v lokavskem župnišču. Nedvomno je bilo to sobivanje pod isto streho za oba pomembno. Šček si je s povratkom v župnijo, kjer je deloval od poletja 1918 do izvolitve za poklicnega tajnika Zbornice svetnikov svetega Pavla leta 1920, zagotovil streho nad glavo in nekaj miru pred fašisti.

Vi pa ste s Ščekom, kot ste sami pravili, dobili v župnišče predvsem zvestega in natančnega pomočnika in odličnega sogovornika ter modrega svetovaleca, a ne le zase, ampak tudi za vse okoliške duhovnike. Niso bila lahka leta. Nemci so grozili z represalijami, partizani so izvedli več pobojev v vasi, na kritične besede, ki sta jih s Ščekom izrekla proti tem krvavim dejanjem, so vama grozili s smrtjo. Zaostri so se odnosi z ordinarijem, škofom Santinom,

ki ni mogel razumeti narodnoobrambene in kulturnega dela, ki ste ga duhovniki opravljali, ter zavzetosti mnogih duhovnikov za priključitev Primorske Jugoslaviji, kot je v svojem temeljitem predavanju lepo poudaril prof. Franc Kralj. Vaše tedanje pričevanje o tej dobi pa je bilo zame presrečno, še zlasti, ko ste za radio prebrali pismo Ščekove sestre Brede, v katerem se je spominjala bratovih zadnjih ur in smrti. Jasno je, da vas je to druženje zaznamovalo ter da ste zato o Ščeku veliko pisali in predavali ter osvetljevali njegovo osebnost in delo. Od tedaj ste tudi bili tesno povezani z obema Ščekovima sestrami, se pravi učiteljico in skladateljico Bredo Šček por. Orel in poštno uradnico Marico Šček por. Kompara, ki ste ji stali ob strani tudi v težkih letih visoke starosti, boleznih in slepote na možganih v Lokavcu.

Udeleženci simpozija pa so lahko slišali vaš glas in prisluhnili dvema odlomkoma iz radijskega intervjuja, ki smo ga oddajali v januarju leta 1981. Žal sem moral iz Pivke oditi kmalu po 12. uri, ker sem hitel v službo. Saj veste, majhna uredništva imajo vedno težave. A gospod Margon mi je povedal, da je bilo nadaljevanje silno zanimivo in lepo ter mestoma prav ganljivo. Vaša nečakinja, mag. Metka Štefančič, je udeleženec nagovorila v imenu vse Požarje družine, omenil sem že škofa Bizjaka, a nič manj zanimiva niso bila pričevanja znanega etnografa dr. Milka Matičetovega, ki ste ga med drugim kar nekaj mesecev gostili, ali prikaz vašega delovanja na glasbenem in pevskega področju, o čemer je govoril msgr. Vladimir Pirih. Prof. Silvo Fatur je obudil spomin na vas kot slavista, saj ste tudi na tem področju opravili veliko delo in številnim svojim dijakom vcepili ljubezen do jezika in pisanja, saj ste bili tudi pobudnik dijaškega glasila. Razne spomine na leta, ki ste jih preživeli kot profesor slovenščine, latinščine, nemščine, glasbene in likovne vzgoje ter dobe, ko ste bili ravnatelj malega semenišča v Vipavi, se pravi 1958-73, pa so prisrčno in tudi anekdotično pripovedovali prof. Janez Zupet, prof. Pavel Šporn in prof. Adolf Mežan. Lepo je bilo in žal mi je, da nisem bil do konca v tej družbi, ki je vam v spomin preživela lep dan in s tem obujanje gotovo obogatila dan tudi vsem tistim, ki so prišli poslušat.

Naj se vam na koncu še enkrat zahvalim za skrb, da ste me sproti obveščali, če ste izvedeli, da je kje kaj izšlo o Ščeku, in za lepe pogovore, ki sva jih občasno imela, ko sva se srečala na kaki prireditvi ali pogrebu ali ko je naneslo, da sem vas obiskal. Žal sem za vaš pogreb zvedel dan prepozno, tako da nanj nisem mogel.

Dr. Požar, hvala za vse in iz nebeskega Jeruzalema bedite nad nami, saj dobro poznate življenjske stiske Slovencev v zamejstvu, spremljajte pa tudi delo vseh, ki nadaljujejo vaš trud v Vipavi, saj Primorci in ves narod potrebujemo novih mladih sil na vseh področjih življenja.

VAŠ MARKO TAVČAR

LETNI KONCERT APZ TONE TOMŠIČ V SLOVENSKI FILHARMONIJI

TAMARA STANESE

V petek, 17., in v ponovitvi v soboto, 18. maja, je bil v Slovenski filharmoniji v Ljubljani letni koncert Akademskiga pevskega zbora Tone Tomšič iz Ljubljane, ki ga vodi tržaški dirigent Stojan Kuret. Zbor, ki je svojo zgodovino začel krogiti leta 1926 pod vodstvom Franceta Marolta, je v letih izoblikoval lastno vokalno identiteto in vzgojil kar nekaj generacij mladih pevcev iz vseh koncev Slovenije, saj so kasneje nekateri postali tudi uveljavljeni solisti kot npr. mezosopranistka Marijana Lipovšek.

Od leta 1992 je umetniški vodja APZ-ja dirigent Stojan Kuret, ki je iz mladostniško zagnane vokalne gmo- izklesal prozen in rafiniran zvok, ki odlično interpretira sodobno zborovsko literaturo. APZ je svoj koncert začel z 8-glasnim motetom Jacobusa Gallusa *Elisabethae vero impletum est tempus*, kjer so izstopale sugestivne večzborne kombinacije. Sledila je prva izvedba Balantičeve lirike *Zasuta usta*, ki jo je uglasbil 23-letni Tomaz Bajželj. Iz ciklusa *Drei Kirchenstücke* Feliksa Mendelssohna Bartholdya je nato zazvenel tretji del *Mitten Wir in Leben sind*.

V prvem delu so še sledile otožna *Ciao, Lele, ciao*, ki jo je napisal ita-

lijanski skladatelj Paolo Bon, celonočna *Vigilia* finskega skladatelja Einonjuhanija Rautavaare in še sakralno delo velikega Mendelssohna *Hor mein Bitten*, kjer je solistični part odela sopranistka Marija Terpin. V drugem delu koncerta je APZ najprej zapel *Requiem* angleškega skladatelja Herberta Howellsa. Nato je bila na vrsti prva izvedba "magične" *Remembering Martha*, ki jo je skladatelj Pavle Merku' napisal na besedilo Shakespearovke *The tempest*, ki mu ga je izročila žena Marta šest mesecev pred smrtjo z željo, da bi se je na ta način spomnili. Spet je tu zablestel bistri glas sopranistke Marije Terpin, ki je nazorno izpričala stisko in napetost Arielovega glasu.

Sledile so še *Song for Athene*, ki jo je napisal John Tavener, *Christus est natus* Damjana Močnika in prva izvedba skladbe Roka Goloba *Hamula zaira indae*. Uradni del koncerta je zbor sklenil s koreografsko izoblikovano skladbo *Iz kamna v vodi* Lojzeta Lebiča. Sledili so primorsko obarvani podatki, in sicer ljudske *Petelinček* je zapel v priredbi Hilarija Lavrenčiča, *Oj, gora ta Kaninova* Ambroža Čopija in *Oj božima Sdrindulale* Adija Daneva.

Lep koncert, ki ga je žal marsikdo izgubil.

KNJIGA JUANA VASLETA "FUZBAL, TANGO IN POLKA"

POJAV, KI NIMA RACIONALNE RAZLAGE

"Nogomet je fenomen, ki nima racionalne razlage, in prav v tem je njegov čar". Tako je med drugim zapisal Juan Vasle v uvodni besedi k svoji knjigi *Fužbal, tango in polka*, ki ima podnaslov *Resnične nogometne zgodbe iz Južne Amerike in iz Slovenije*. Ta čar je Vasleta, ki je sicer veliko bolj znan kot argentinski Slovenec, ki je že preko deset let uveljavljeni basist ljubljanske opere, prevzel že od mladih nog. Vasle je danes sicer uveljavljen operni pevec, malokdo pa ve, da je tudi diplomiran športni časnika, ki je spremljal nogometno dogajanje v Argentini in po svetu. O fenomenu nogometa, njegovi zgodovini, protagonistih (igralcih, trenerjih, časnika, ki jih idr.) pa tudi o tem, kako je Slovenija z uvrstitvijo na svetovno nogometno prvenstvo postala po njegovih besedah "normalna država", je napisal skoraj 400 strani debelo publikacijo, ki je izšla pri založbi Mladinska knjiga. Delo so na pobudo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji predstavili tudi v našem zamejstvu, in sicer v petek, 24. maja, v suggestivnem okolju Fabčeve osmice v Mavhinjah.

Knjigo, je v svojem predstavitvenem posegu dejal Saša Rudolf, lahko vzame v roke vsakdo. Lahko jo odpremo, kjer se nam zljubi, in se takoj najdemo v srčiki. Razdeljena je na 13 delov oz. poglavij: najprej se nam ponudi zgleden zgodovinski oris nogometnega športa, nato si lahko preberemo zapise o karieri in usodi nekaterih izmed najbolj znanih južnoameriških nogometašev vseh časov (Garrinche, Di Stefan, Caniggie, Ronald, Batistuta idr.) ter o nekaterih najpomembnejših klubih pod južnim križem. Posebno poglavje je posvečeno večnemu vprašanju, kdo je bil najboljši igralec vseh časov: Pele ali Maradona? Pri tem je še zanimivost, da sta oba najboljša slovenska nogometaša, Brane Oblak in sedanjí selektor Slovenije Srečko Kata- nec, svojčas igrala tako proti prvemu

kot proti drugemu. Posebna poglavja so nato posvečena dogodkom in navadam, povezanim z nogometom (pri tem seveda ni mogoče iti mimo opisa slovenske "nogometne pravljice", od nastopa Slovenije na zadnjem evropskem prvenstvu v Belgiji in na Nizozemskem do uvrstitve na letošnje svetovno nogometno prvenstvo), pa še časnikarjem in napovedovalcem (ali, kot je dejal Rudolf, pripovedovalcem). Posebno poglavje je posvečeno tudi nogometnim zgodbam Slovencev, zlasti Primorcev, v Južni Ameriki, kjer so se uveljavili bodisi kot nogometaši (npr. Mirko Blažina, Eduardo Batagelj, Carlos Živec, Mario Poberšnik idr.) kakor tudi načrtovalci in graditelji stadionov (kot npr. arhitekt Viktor Sulčič). Poleg tega je govor tudi o gostovanjih slovenskih in nekdanjih jugoslovanskih ekip v Južni Ameriki kot tudi o Južnoameričanih, ki so igrali v Sloveniji. Avtor ni pozabil niti sodnikov, medtem ko so zadnja poglavja posvečena odnosom med nogometom ter glasbo, literaturo in trgovino ali bolje rečeno "biznisom". Čisto na koncu je Vasle dodal vrsto zanimivosti ter zgodovinski pregled vseh svetovnih nogometnih prvenstev od leta 1930 do letošnjega, ki se bo pričelo 31. maja v Seulu. O nogometu pa je sam Vasle v svojem posegu dejal, da človek resnično spozna, kaj v resnici je ta šport, šele ko njegova ekipa zadene ali pa prejme gol. Sicer je s svojim delom hotel napisati le preprosto knjigo zgodb. To v resnici tudi so, s kopico velikih ali drobnih zanimivosti ter z bogatim fotografskim gradivom. Knjiga *Fužbal, Tango in Polka*, za katero je nastalo veliko zanimanje tudi med slovenskimi športniki navdušenci v Italiji (ti jo lahko dobijo v Tržaški knjigarni), bo zagotovo prav prišla tistim, ki bodo v naslednjem mesecu sledili razpletom svetovnega nogometnega prvenstva v Južni Koreji in na Japonskem.

IZ

NAPOVEDNIK

RADIO SPAZIO 103, SLOVENSKE ODDAJE (OD 31.5. DO 6.6.2002)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9, 90.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9

Mhz; za Kanalsko dolino 95.7 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz). Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20. do 21. ure. Spored:

- **petek, 31. maja** (v studiu Anka Čer- nic): Priluhnim zborovski glasbi: Maj- niške pesmi poje Slovenski komorni zbor. - Svetnik tedna: Sv. rešnje Telo. - Za prijeten konec tedna.
- **Sobota, 1. junija** (v studiu Jan Leo- poli): Narodno-zabavna glasba za kon- ec tedna.
- **Ponedeljek, 3. junija** (v studiu Andrej Baucon): Glasbeni mozaik z Andrejem.
- **Torek, 4. junija** (v studiu Matjaž Pin- tar): Ali veste da... glasbena oddaja z Matjažem.
- **Sreda, 5. junija** (v studiu Danilo Čo- tar): Pogled v dušo in svet: Pater Marko iz Aviana. - Izbor melodij.
- **Četrtek, 6. junija** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: Cecilijanka 2001. - Glasba iz studia 2.

RADIO OGNJIŠČE

Osrednja informativna oddaja je vsak dan ob 15. uri. Med novicami so tudi take, ki jih drugi "neo- dvisni" mediji izpuščajo.

Vsako soboto je od 17. do 18. ure oddaja *Slovinci v Ita- liji*, ki jo ureja in vodi Martina Slavec. Oddaja sledi aktualni problematiki v za- mejstvu z zanimivimi pogovori. Uro pred oddajo so čestitke in pozdravi naših poslušalcev, kjer lahko svojo čes- titko brezplačno pošljete v eter. Tele- fon: 00386 56281114.

Nova oddaja *Graditelji* je na spo- redu vsako nedeljo ob 10.30. V ne- deljo, 2.6., bo oddaja o narodnem buditelju Mateju Škerbcu (1867-1949) iz Podcerkve. Vsak petek ob 17. uri lahko prisluhnete politično sa- tirični oddaji *Ob petkih pospravljamo podstrešje*, ki jo pripravlja Zlata Krašovec.

Radio Ognjišče lahko poslušate na UKV frekvencah 107,5 - Sveta Go- ra (Goriška in Furlanija) in 91,2 - Ti- njan (Trst). POZOR: Oddajnik na Ti- njanu je po novem močnejši, tako da je slišnost na Tržaškem boljša kot prej!

"VESELICA" V PALAČI LANTIERI

Letošnja Srečanja z glasbo v Kul- turnem centru Lojze Bratuz v Gorici se zaključujejo z *Veselic*, ki bo zažive- la v četrtek, 30. 6. m., v zgodovinski pa- lači grofov Lantieri-Levetzow. Organi- zator Center Komel je ob začetku se- zone najvil prireditvev v prostorih Tr- govskega doma, a želja se ni uresni- čila. Trgovski dom in njegova koncert- na dvorana je bila v začetku prejšnjega stoletja živahno kulturno središče go- riškega meščanstva. Tu je zaživila tudi glasbena šola Pevskega in glasbene- ga društva, ki je nastala pred sto leti s prizadevanjem goriške inteligence iz krogov dr. Henrika Tume. Steber šole in glasbenega dogajanja skozi ne ve- dno svetla obdobja je bil Emil Komel, dolgoletni neutrudni, glasbi, petju in narodu predani služabnik.

Z *Veselic* - glasbeno-gledališko pri- reditvijo - naj bi oživili spomin na tisto dobo, ko so goriški Slovenci uspešno postavljali temelje vsestransko organi- ziranemu družbenemu življenju. Pro- gram oblikujejo solisti, pevci in instru- mentalisti, mladi glasovi Pevske skupi- ne Musicum, Godalni kvartet Soča, Orkester Arsatelier in gledališčeniki.

Ob tej priložnosti bo Center Komel izdal zbornik *Glava in srce*, zbirko esejev z glasbeno tematiko. Javnosti ga bodo predstavili 10. junija v dvorani Pokraj- skega muzeja na goriškem gradu.

AKADEMIK BORIS PATERNU

KNJIŽEVNE ŠTUDIJE

Vprašanje vpeljanosti slovenske književnosti v evropski in svetovni okvir, katere so globinske duhovne stalnice, ki prevevajo celotno zgodovino slovenske literature, koeksistencija zelo različnih stilov v njej, njena depresivna nota, motiv narodnosti in zamejske literarne stvarnosti: o tem in o marsičem drugem je tekla beseda na izredno zanimivem večeru v Narodni in študijski knjižnici v sredo, 22. maja, ko je bila v njeni čitalnici ob prisotnosti avtorja predstavljena nova zbirka esejev Borisa Paternuja Književne študije. Večer je uvedel predsednik knjižnice Viljem Černo, ki se je uglednemu preučevalcu slovenske književnosti zahvalil za stalno pozornost do zamejskih Slovencev. Knjigo je v imenu založbe Gyrus, ki je knjigo izdala, predstavil njen urednik Tine Logar in jo označil za zelo tehtno in kompletno delo, ki združuje razmišljanja o slovenski literaturi od njenih začetkov v dobi reformacije vse do konca 20. stoletja. V njej avtor obravnava bodisi posamezna dela (npr. Krst pri Savici, Deseti brat) kot tudi različne motivike, ki so neprestano prisotne v slovenski književnosti (npr. motiv smrti), vseskozi pa je le-ta obravnavana s širšega evropskega in svetovnega zornega kota. Logar je še dalje podčrtal pomen Paternuevih študij v luči večne odprtosti za novosti, ki se poglobljajo v še nevidne in nepremišljene aspekte slovenske književnosti.

Besedo je nato prevzel avtor sam, ki je prisotne zelo pritegnil s svojimi globokimi razmišljanji o stalnicah, ki povezujejo vsa slovenska literarna dela. Kot prvo značilnost slovenske literature je literarni zgodovinar navedel koeksistenco zelo različnih stilov,

ki se z vzhoda, zahoda, severa in juga srečujejo ravno na slovenskih tleh in se tu umirijo. Druga značilnost, ki označuje prav vsa obdobja, je nepretrgana depresivna črta, iz katere pa se rodi neprestano vztrajanje v težkih razmerah. Literarni teoretik se je nato zaustavil ob posameznih študijah, posebno ob novem pogledu na dobo protestantizma, v katerem ne moremo govoriti še o pravem literarnem ustvarjanju, gre pa v njem že za nekatere zarodke prave literature. Dalje je avtor razdelil razvoj slovenske književnosti v obdobja hitrega in obdobja počasnega razvoja. V prvi sklop sodi nedvomno figura Franceta Prešerna in slovenske romantike nasploh ali pa tudi pesnik Srečko Kosovel, ki je znal v zelo kratkem času razviti slovensko poezijo tako, da je nadoknadila preteklo in se ujela s sodobnim evropskim literarnim dogajanjem. Avtor se je zaustavil tudi ob pomenu idej francoske revolucije, ki so postavile temelje slovenskemu literarnemu ustvarjanju, kot tudi ob pomenu, ki jo je Cerkev imela v sklopu razvoja literature na slovenskih tleh. V svojih razmišljanjih je Paternu segel vse do današnjih dni in se poglobil tudi v sodobne slovenske ustvarjalce (npr. Messnerja). Svoj poseg je zaključil z mislijo, da je treba razviti nove možnosti za poglobljene analize literarnega dogajanja, treba se je poglobiti bodisi v tekste kot v avtorje, kajti veliki tekst je le tisti, ki omogoča nešteto možnosti branja.

Po predstavitvi se je v čitalnici knjižnice v Trstu razvila izredno zanimiva debata, pri kateri je prišlo na dan več drugih vprašanj v zvezi z literarno kritiko in s problemi, ki so povezani s slovensko literaturo nasploh.

(JC)

RAZSTAVE DEL VESNE BENEDETIČ NA OPČINAH

VESELA PRAVLJICA O ŽIVLJENJU

V torek, 21. maja, je bila v prosvetnem domu na Opčinah razstava del umetnice Vesne Benedetič. O njej in njenem opusu je spregovoril časnikar Jurij Paljk, ki je že v uvodu poudaril, da lepa likovna dela "sama najlepše nagovarjajo vsakogar izmed nas, predvsem pa vse tiste, ki imamo v sebi še nekaj prostora za otroka, tiste prešerne in radožive odprtosti torej, ki nas vse dela lepe in dobre, ne nazadnje človeške."

Razstavljeni so pretežno akvareli in akvarelirane tempere, "ki te same že nagovarjajo s svojo lirčno vpetostjo v pravljčni svet muc in mišk, dobrih vil in škratov, deklic in dečkov, otrok z vsega sveta in zato tudi naših otrok, toplih, strašno debelih, a nič kaj strašljivih knjig, če seveda želijo in žiraf ne omenim in veselih ptic, ki nam prestestno zapojejo z belih Vesninov listov, na katere sama odslikava tako svoj notranji, jasni in čisti, veselo naklonjeni življenju, svetli pogled na življenje, kot nam seveda poklanja tudi čisto otroško, in zato tudi naše, dojemanje pravljčnega in dobrega."

Vesnina dela, je rekel Paljk, so "lepa pripoved o veselju do življenja, ki je lepo, če ga le hočemo v soncu videti, ki je strašno preprosto, če le odmislimo naš prozaični vsakdanjik, v katerem seveda za njen pravljčni svet ni veliko prostora." Njen likovni izraz "je zavestno preprosto, barve so tople in nikdar kričave, uglašene vse v topli barvni paleti, ki že sama nagovarja gledalca." Kompozicija vsakega dela "je navidezno preprosta, a istočasno nesvakdanja, perspektiva včasih izjemno

FOTO KROMA

posrečena, predvsem pa je elementarna in podrejena barvnemu svetu, ki nosi v sebi sonce, veselje do življenja, pravljčni svet in svet otrokovega dojemanja sveta."

Umetnica odlično pozna očarljivi svet otrok. Če njena hčerka Hadi noče jesti mineštre, je še rekel Paljk, potem njena mama naslika zgodbo o zelenjavah, ki gredo v mineštro. Doda jim še škratke in dobre vile, tako da nastane zgodba. Prav tako riše zgodbo o južnem sadju, o toplem soncu v akvarelu.

Zanimiv je tudi niz NO WAR, ki je po Paljkovih besedah naslikan "zelo čisto in grafično izjemno lepo, skoraj minimalistično". Proti vojni, ki je prisotna, a v ozadju, "nastopajo" veseli otroci; "nevsiljivost", ugotavlja Paljk, "včasih več sporoča kot nasilje sicer znanega današnjega plakata proti voj-

ni. Čisto resnobno pa deluje list, kjer imajo otroci odrezana usta, saj smo jim odrasli z nasiljem vzeli govorico in seveda nasmeh!" Na koncu se je Paljk pomudil še pri resnobnem mucu, "ki učeno skozi naočnike gleda izza kupa debelih knjig, skuša biti hudoben, a mu to ne uspeva, kar seveda vejo miške in miški, ki so se na knjigah in ob njegovem gobčku zbrali, da bi prisluhnili novi pravljici."

Likovna pripoved Vesne Benedetič je vesela pravljica o življenju, je končal naš urednik. Govori o avtoričini zaveznanosti prešernosti in veselju, o zaveznanosti dobremu okrog nas in v nas samih. Obenem nagovarja, "naj sami tako veselo, prešerno in sončno tudi pogledamo v svet. Škrat in vile namreč obstajajo, samo videti jih je treba!"

7

ČETRTEK,
30. MAJA
2002

NAŠE AKTUALNE TEME

NOVA ŠTEVILKA MLADIKE

RAFFAELLA PETRONIO

Pred sabo imamo dvojno, bogato majsko številko revije *Mladika*. Že iz naslovne strani opazimo, da je tokrat pozornost namenjena žalostnemu dogodku oskrunitve Kosovelovega kipa, ki nas je pretresel na začetku aprila. Na naslovni strani je slika z manifestacije, ki sta jo v Ljudskem vrtu priredili krovni organizaciji SSO in SKGZ. Tudi mladinska priloga revije v rubriki *Agora pod lipo* posveča temu dogodku kar dva članka. Andrej Černič razmišlja o pomenu postavitev Kosovelovega pomenika v središče mesta Trst. Uredniki *Rasti* pa so zbrali nekaj mnenj dijakov open-ske nižje srednje šole, ki je poimenovala po Kosovelu.

Tudi naslov uvodnika nove *Mladike*, *Užaljeni in razočarani*, oriše splošna čustva tega obdobja. Tu je sicer govor o obisku predsednika republike Ciampija v naši deželi, a občutki so podobni, saj med celotnim obiskom ni bilo niti besede o prisotnosti slovenske manjšine v naših krajih.

Če prelistamo revijo, pa lahko po teh žalostnih komentarjih zadihamo in začnemo spet upati v človeka po zaslugi zanimivega intervjuja Marije Breclj z Marinom Andolinom, tržaškim pediatrom otroške bolnišnice Burlo Garofalo. Intervjuvanec doživlja svoje delo kot poslanstvo, saj se posveča tudi prostovoljnemu delu, da bi v čimvečji meri pomagal bolnim otrokom. Tudi v *Rasti* je intervju, tu pa z mlado zmagovalko prve nagrade za poezijo na letošnjem literarnem natečaju *Nada Perlot*, Natašo Gombač.

V Mladikini rubriki *Antena* bremo o veliko zanimivih dogodkih iz zamejskega in zdomstva, tokrat pa je objavljen tudi govor, ki ga je imel Miroslav Košuta ob prejemu literarne nagrade *Vstajenje*.

Tistemu, ki ima rad literaturo, priporočamo novelo *Hana Marije Senica*, ki je prejela drugo nagrado na natečaju *Mladike*. V rubriki *Spomini se nadaljuje* pripovedovanje Petra Merkuja o starših, rubrika *Iz arhivov in predalov* je pa spet posvečena padalcu Milanu Golobu. V rubriki *Numismatika* piše Mitja Petaros o grboslovju. Martin Jevnikar je napisal oceno knjige Ljube Smotlak *Na robu Istre - vas Mačkolje do leta 2000*, Magda Jevnikar piše o razstavi Jožeta Tomina v muzeju Revoltella, Zora Tavčar pa ocenjuje zbornik *Dve domovini - Two homelands*, ki zanimivo obravnava zdomstvo in zamejstvo.

V mladinski prilogi *Rast* je poleg že prej omenjenih člankov tudi še marsikaj zanimivega. V uvodniku Milko Di Battista razmišlja o mladih in 18. členu delavskega statuta, Ivo Lachi piše o letošnjem Easterseminarju v Friziji. Če listamo naprej, je v rubriki *Literatura* kratka proza Karin Sancin in poeziji Petra Klobasa in Aleksa Jevnikarja, ki je prejel tretjo nagrado na letošnjem literarnem natečaju SKK. Ivana Mahnič je napisala oceno ameriške shriljivke *Panic room*. Tisti, ki se zanimajo za modo, pa bodo rade volje prebrali nasvete Tjaše Korelc o pomladnih tendencah v modi.

Ker je znano, da branje razširja človeku obzorja, želim vsem prijetno branje!

ZAVEST O NEKDAJ ENOTNEM GORIŠKEM PROSTORU

GORIŠKO BAROČNO SLIKARSTVO NA DOBROVEM...

SAŠA QUINZI

V petek, 24. maja, so na gradu Dobrovo otvorili razstavo *Baročno slikarstvo na Goriškem*, ki je že v Ljubljani doživela dober sprejem. Na večeru so po glasbenem uvodu spregovorili ravnateljica Goriških muzejev mag. Savelica Plahuta, direktor Narodne galerije dr. Andrej Smrekar, avtor razstave dr. Ferdinand Šerbelj, župan občine Brda Franc Mužič in slavnostni govornik, novi predsednik SAZU-ja dr. Boštjan Žekš, ki je naglasil širši pomen pobude: ob vstopanju v EU in NATO bo namreč še vedno kultura glavna nositeljica narodne zavesti "od Vipolže do Lendave", razstava sama pa utrjuje zavest o nekdanjem enotnem goriškem prostoru.

Razstava ponuja bogat vpogled v slikarsko snovanje 17. in 18. stoletja na Goriškem predvsem preko slik nabojne vsebine, ne manjka pa niti del s profano motiviko in predvsem plemiških portretov. Primerno prehodnemu značaju goriškega ozemlja se na

Fortunat Bergant, Portret barona Volfanga Daniela Erberga. Ločnik, Douglas Attens

razstavi srečamo z deli beneške provenience, lokalnih goriških in furlanskih delavnic ter z deli kranjskih mojstrov. Temeljito delo dr. Šerbelja, ki je prečesal zgodovinsko ozemlje Goriške in sosednjih pokrajin ter skupno pregledal nad 1200 slik, je obrodilo pomembna spoznanja: izpostavljeno je bilo delovanje Giulia Quaglia kot avtorja oltarnih slik, na novo je bil odkrit delež Francesca Pittonija tudi v povezavi z Lantieriji, ugotovljeno je bilo lokalno nasledstvo Francesca Pavone, avtorja izredno "rahlih" in v 18. stoletju zelo iskanih pastelnih portretov, ki sodijo med prikupnejša razstavljenega dela. Tudi vedenje o goriških avtorjih se je poglobilo predvsem na področju portretov: Johann Michael Lichtenreiter je avtor serije kar štiridesetih portretov družine Strassoldo, njegovemu sinu Karlu pa sta bila pripisana uradna portreta Rudolfa in Ivana Pompeja Coroninija. Na ožjo Goriško so prodirali tudi kranjski slikarji, kot Anton Cebej, ki se je sicer rodil v Šturijah pri Ajdovščini, novoodkriti so portreti Fortunata Berganta in pa oval Valentina Metzingerja, ki se je ohranil v zakristiji Sv. Ignacija na Travniku.

Še popolnejšo sliko celotnega dogajanja nudi spremljajoči katalog z uvodno študijo, ki je prva sistematična predstavitev baročnega slikarstva na Goriškem sploh. Končno pa naj vsem velja povabilo župana Mužiča, naj bo razstava še dodaten razlog za ogled Brd, ki ravno v tem času kažejo izredno prikupno podobo.

... IN NE V GORICI

Na otvoritvenem večeru razstave, ki je potekal dvojezično, ni bilo na sprejeto nobenega uradnega predstavnika goriške občine, ki si je s sodelovanjem z novogoriško občino in Narodno galerijo polnila (predvolilna) usta. Na Dobrovem pa ni bilo nikogar, institucionalni dolžnosti in dobrososeskim odnosom navkljub!

Razstava sama, za katero je Narodna galerija poleg slovenskega izdala tudi italijanski katalog, ki je osrednjega pomena za Gorico in za katero je občina tudi potrosila denar do oklopačevalcev, pa ne bo postavljena v Gorici sami! Goriški upravitelji pa so se osome let hvalisali z ovrednotenjem goriške preteklosti! Volitve pač pokažejo marsikaj. SQ

PREJELI SMO

VOLITVE V OBČINI DEVIN-NABREŽINA IN SLOVENSKA SKUPNOST

8
ČETRTEK,
30. MAJA
2002

Spoštovano uredništvo, v času volilne kampanje sem v začetku maja lahko samo poslal zasebna pisma nekaterim odgovornim in vidnim predstavnikom Slovenske skupnosti v zvezi z absurdno volilno situacijo v občini Devin-Nabrežina. Od nobenega od njih nisem dobil odgovora, le Andrej Bratuž se je pozanimal za dovoljenje za objavo kratkega citata, za kar sem mu hvaležen. Verjetno niso mogli, kot trdi Edvin Forčič v Primorskem dnevniku 28. maja, "v tako kratkem času razložiti, zakaj je prišlo do določene situacije, konkretno do dveh list leve sredine". Zdaj pa upam, da bo dovolj časa za javni odgovor na pet zastavljenih vprašanj, ki jih vsebuje moje tokrat odprto pismo.

Naslovniki tega pisma so bili: dr. Damijan Terpin (deželni tajnik stranke Slovenske skupnosti), dr. Drago Štoka (deželni predsednik) in dr. Peter Močnik (tržaški pokrajinski tajnik).

Spoštovani! Oglašam se kot volivec in nekdanji kandidat stranke Slovenske skupnosti, ne ker bi bil izvedenec v politični taktiki, ampak ker mi zdrava pamet narekuje, tudi na podlagi pogovorov z ljudmi, da je treba v nastali situaciji pred volitvami v devinsko-nabrežinski občini še kaj ukreniti, dokler ni prepozno!

Volivci Slovenske skupnosti v občini Devin-Nabrežina smo popolnoma zmedeni in zaprepaščeni.

26. maja bodo pri nas najbolj problematične volitve v tej občini glede na prvi popolnoma možen zasuk na desno, ob čemer so videti vsi drugi problemi, veliki in majhni, kar naenkrat dosti manj pomembni.

Kako je torej mogoče, da v takem trenutku

1. Stranka Slovenske skupnosti kot edina slovenska stranka uradno ne sodeluje na volitvah;

2. da podpira županskega kandidata (je res, da se je sam ponudil, kot je izjavil za Il Piccolo?) na čelo koalicije, v kateri so kandidati politično in ideološko na diametralno nasprotnih stališčih in v okviru katere kandidati Slovenske skupnosti niso razvidni;

3. da ne sodeluje v koaliciji Oljke, v kateri smo se Slovenci prepoznali tako na upravnih kot na političnih volitvah in bili uspešni;

4. da ni podprla kandidatov Marjetice, potem ko je na ustanovitvenem kongresu Marjetice v Parmi marca letos sklenila z njo navezo, ampak nastopa na teh volitvah praktično proti njej;

5. da ni trezno proučila volilnih razmerij in vztraja pri podpori liste, ki že a priori nima možnosti za zmago.

Normalno je, da je Slovenska skupnost zagovarjala (svojega) predlaganega kandidata, ko pa slednji ni doživel konsen-

za s strani koalicije, bi bilo treba pristati na kompromis, kot so to naredile ostale komponente Oljke.

Pri nas ni balotaže, torej ni popravne izpita!

Goli absurd je zagovarjati pozicije, ki v nobenem primeru nimajo možnosti za uspeh, a pomenijo le ošibitev leve sredine in tako ponudijo na pladnju občino desnici.

Gotovo nisem edini, ki si želim, da bi do 26. maja popravili taktično napako, da ne bomo tudi v Nabrežini sami odprli vrata desnici.

Zato si tudi želim, da bi stranka Slovenske skupnosti podprla Listo Oljke in Marjetice v njej; rajši majhna blamaža zdaj (blamaža že itak je) kot velika škoda potem!

Za pozornost se Vam iskreno zahvaljujem in Vas prisrčno pozdravljam, sem zapisal tedaj.

Zdaj pa še zahtevam javni odgovor.

JANKO BAN

UMRL JE DR. BRANKO AGNELETTO

Na Tržaškem je odjeknila vest o smrti odvetnika dr. Branka Agneletta. Zaradi stiske s prostorom tokrat objavljamo le vest, več prostora bomo liku pokojnika posvetili v prihodnjih številki.

Prizadetim svojcem izrekamo iskreno sožalje.

MINULO SOBOTO / SIMBOLNA ČISTILNA AKCIJA IN KULTURNI PROGRAM

1.200 PODPISOV ZA OBNOVO ŠOLE IN VRTCA PRI SV. ANI

BREDA SUSIČ

Bo 1.200 podpisov pod peticijo za obnovo šole pri Sv. Ani kaj zaleglo, da bodo odgovorni tržaške občinske uprave poskrbeli, da se bodo slovenska šola, vrtec in društva lahko vrnila v poslopje v ulici Fianona 1?

V soboto, 25. maja dopoldne, ko so se na simbolični akciji čiščenja in vzdrževanja stavbe zbrali otroci, starši in učitelji didaktičnega ravnanja pri Sv. Jakobu, člani društev, ki imajo sedež v poslopiju, slovenski predstavniki organizirane civilne družbe in političnih strank, je vladal zmeren optimizem, žal pa tudi delno razočaranje in zaskrbljenost. Pred letom dni so vandali podtaknili požar v slovenski šoli in čeprav ogenj ni povzročil škode na strukturi poslopja in so gasilci ugotovili, da bi se lahko pouk po temeljitem čiščenju zopet začel, je bilo poslopje zaradi dolgotrajnega zanemarjenja tako dotrajano, da pristojne oblasti niso več dovolile vselitve. Kljub obljubam samega župana Dipiazza, da bo posredoval za čimprejšnjo pozitivno rešitev problema, se situacija niti za korak ni premaknila na boljše.

Odbor za obnovo šole pri Sv. Ani je sprožil več pobud, da bi čim širšo javnost, predvsem pa odgovorne na občini, opozoril na to, kako pomembno je v čim krajšem času rešiti problem šole v predelu mesta, ki je tako in tako pod hudim asimilacijskim pritiskom. Sestavil je ljudsko peticijo, poslal pisma vsem, ki bi lahko posredovali pri iskanju rešitve, organiziral sobotno sim-

FOTO KROMA

bolno čistilno akcijo, ki je priključila precej pozornosti. Kljub vsemu se ni ne župan Dipiazza, ne odborniki njegove uprave niso odzvali povabilu in niso prišli na kratko kulturno prireditev, na kateri so člani odbora želeli izročiti omenjeno peticijo.

V soboto se je pred šolo (odbor je prejel opozorilo, da je prepovedano vstopiti v notranjost poslopja) zbralo lepo število otrok, ki obiskujejo vrtce J. Ukmar, osnovno šolo M. Gregorič-Stepančič in osnovno šolo pri Sv. Jakobu. Skupaj s starši, učitelji in člani kulturnega društva Kolonkovec in SFPD Stuleti so počistili dvorišče pred poslopijem in za njim ter poslali pročelje šole s pisano stensko sliko. "V našo šolo nazaj si želimo, zato jo danes z 'murali' okrasimo". Tako je pisalo na enem izmed številnih barva-

nih plakatov, ki so jih pripravili otroci. Otroci iz vrtca in šolarčki, ki so se po požaru morali preseliti v druge prostore, so predstavili tudi kratek program s plesom, recitacijami in petjem v slovenščini, italijanščini in angleščini. Še pred tem je prisotne pozdravil ravnatelj Marijan Kravos, nato pa je besedo prevzel predsednik Odbora Pavel Zobec. Obžaloval je, da ni župan držal obljube in poskrbel za ukrepe, ki bi omogočili čimprejšnjo vrnitev v poslopje. Pristojni na Občini so namreč sklenili, da je poslopje potrebno temeljite prenove, kar pa po ocenah članov odbora pomeni, da se šole in društva ne bodo mogli vrniti v stavbo pred letom 2008, glede na to, da je predviden plan 3-letne obnove, ki pa se ni še niti začel. Pravzaprav ni Občina še niti vložila pro-

šenj za dovoljenja, ki so potrebna za izvedbo del (za dovoljenje bo po ocenah odbora v najboljšem primeru treba čakati do leta 2006). Zaskrbljenost je torej upravičena, saj je zaradi negotove situacije in neprimerne začasne prostora že več staršev prepisalo svoje otroke v druge šole in vrtce. Padec vpisov ogroža obstoj vrtca in šole pri Sv. Ani. Bojazen, da bosta čez nekaj let ti ustanovi kar sami izumrli, je torej utemeljena.

Člani Odbora so peticijo s 1.200 podpisi izročili v ponedeljek. S tem zgodbe še ni konec, saj bodo vsi, ki jim je slovenska šola pri srcu, vztrajali, dokler ne bodo odgovorni konkretno poskrbeli za ustanovo, ki je zaščiten tako z državnim zakonom kot tudi z mednarodnimi pogodbami.

NA TEKMOVANJU V VITTORIO VENETU

USPEŠEN NASTOP ZBORA GALLUS

Zbor Jacobus Gallus je konec tedna beležil nov uspeh. Na 37. vsedržavnem zborovskem tekmovanju "Citta' di Vittorio Veneto" je v kategoriji ljudskih pesmi prejel drugo, v polifoniji pa tretjo nagrado. Zbor Gallus je nastopil kar dvakrat v soboto, 25. maja. V popoldanskih urah se je pomeril v ljudskih pesmih z drugimi sedmimi zbori, ki so prihajali iz različnih krajev italijanskega polotoka. Med temi je bil tudi sloviti sardinski mešani zbor Coro polifonico Turritano iz Porto Torresa. Slednjemu je tudi pripadlo končno prvo mesto v kategoriji ljudskih pesmi (prejel je 8,50 točk), takoj za njim pa se je uvrstil zbor Jacobus Gallus, ki je prejel 8,15 točk, medtem ko je komisija, ki ji je predsedoval prof. Pavle Merku', prisodila tretje mesto zboru Licabella iz kraja Rovagnate blizu Lecca, ki je prejel osem točk. Zbor Jacobus Gallus je pod vodstvom Janka Bana za to priložnost pripravil spored sedmih pesmi: začel je z Lavrenčičevo priredbo beneške ljudske Petelinček je zapiev in z Vrabčevim Polko, nadaljeval pa s tremi istrskimi ljudskimi v-

priredbi Alda Kumarja (Ki če moju travu kosit, Vilota, Dajte dajte) in s prekmursko San se šetao v priredbi Ambroža Čopija. Spored tržaškega zbora se je zaključil z Merkujevo priredbo Injen čeva jti gna'. Omeniti je še treba, da je v tej kategoriji nastopil še en tržaški zbor, in sicer moški zbor Voci della tradizione, ki je prejel 7,60 točk in zasedel četrto mesto.

V kategoriji A, ki je bila namenjena polifoniji, se je pomerilo osem zborov. Zbor Jacobus Gallus se je z osmimi točkami uvrstil na tretje mesto s spored petih skladb: Gallusove Exultate iusti in Domino, Griegove Ave maris stella, Ženice Janka Ravnika, Vrabčeve Kresno jutro in Mary hynes Samuela Barberja. Prvo mesto v polifoniji je prejel mešani zbor Santa Cecilia iz kraja Piazzola sul Brenta pri Padovi, ki je za svoj nastop prejel 8,65 točk, drugi pa je bil že omenjeni zbor Coro polifonico Turritano, ki je prejel 8,55 točk.

Na letošnjem tekmovanju so tudi podelili 10. nagrado Efrem Casagrande. Nagrado je že leta 1992 prejel zbor Gallus, letos pa jo je prejel zbor Santa Cecilia.

MOSP / ZAMEJSKA ROCK GLASBA

NA ROCK OTOČCU TUDI ZAMEJSKA SKUPINA SNIFFERSON FAMILY

DANILO PAHOR

Tudi letos smo imeli selekcije za največji slovenski rock festival - Rock Otočec. Kot že lansko leto so potekale v kriškem lokalni Oxis v organizaciji MOSP-a. V petek, 24., in v soboto, 25. maja, je nastopilo skupno 7 zamejskih skupin, izmed katerih je šestčlanska komisija izbrala zmagovalca, ki bo nastopil na velikem odru festivala pri Novem mestu. Kot prve so na "oder" stopile Nashville girls. Ze iz imena je razvidno, da je to country zasedba, ki je nastala šele pred nekaj meseci, vendar pa lahko v kratkem že cilja na kakšne country festivale, če odpravi določene negotovosti in neravnovesja, predvsem glede glasov. Drugi so bili na vrsti Nerochiaro, ki so s svojimi grunge-rock melodijami dokazali, da so odlični glasbeniki, škoda le, da je bila na nastopu odsotna klaviaturistka, ki bi prine-

sla nekaj več raznolikosti pri aranžmajih. Za njimi so občinstvo navdušili La cacca intorno s svojim demencialnim rockom. Publiko precej znani skupini se je letos pridružil nov kitarist, ki je še obogatil že precejšnjo glasbeno raznolikost skupine in karizmatičnost pevca. Prvi večer pa je zaključila vsem zamejskim rockerjem znana skupina, ki je že nastopila kot predskupina na koncertih bolj znanih Saxon in pa Ronnie James Dio; odlična izvajalska tehnika, prefinjen glas in izvrsten odski nastop: to so lastnosti hard-rock skupine Snifferson Family.

Sobotni večer se je začel z nastopom mlade skupine The Shiners. Tudi pri njih se pozna še neizkušenost na odru, negotovost pri vokalu, medtem ko so trobila napravila res velik korak naprej. Sledili so Latte di suocera, ki so navdušili publiko z alternativno-demencialnim hard-core ro-

ckom. Kot zadnja skupina letošnjih selekcij so nastopili kraško-goriški Fiberglass-i. Predstavili so program s stari in novimi pesmimi, kjer je kar precej pozitivnih novosti v aranžmajih, morda tudi zaradi novega bobnarja. Novosti pa so tudi pri starejših pesmih, ki zvenijo sedaj bolj hard-rockovsko. Po nastopih skupin se je zbrala komisija, ki je določila zmagovalca in nato prebrala utemeljitev. Tretje mesto so si delili ex-aequo La cacca intorno in Fiberglass, drugo mesto so zasedli Latte di suocera, letošnji zmagovalci pa so Snifferson Family. Ti bodo seveda nastopili na festivalu Rock Otočec, ki bo v Prečni pri Novem mestu od 5. do 7. julija (informacije: www.rock-otocec.com). Naslednja pobuda MOSP-a na področju glasbe pa je že tradicionalni Zamejski Rock Festival, ki bo 28. in 29. junija v Praprotnu.

MAČKOLJE / 40. PRAZNIK ČEŠENJ

POGLED V PRIHODNOST IN NAVEZANOST NA KORENINE

IVAN ŽERJAL

Razglednica, ki je izšla ob priložnosti letošnjega Praznika češenj, ki je po zaslugi prizadevnih članov Slovenskega prosvetnega društva Mačkolje doživela 40. izvedbo, prikazuje na barvni sliki mačkoljansko vas v letošnji pomladi, na njej pa je natisnjena druga, črnobela fotografija iz začetka prejšnjega stoletja, ki prikazuje dekletke v narodni noši. To prepletanje sedanjosti in preteklosti kaže na smisel delovanja SPD Mačkolje, ki je prav pred kratkim slovesno praznovalo svojo 50-letnico ravno na prostoru, kjer tradicionalno poteka Praznik češenj. Smisel je namreč, kot je v svojem nedeljskem pozdravu gostom dejal podpredsednik društva Niko Tul, v pogledu na prihodnost ob istočasni trdni navezanosti na slovenske in kršćanske korenine. Sam Praznik češenj pa se je od začetne zamisli družabnega srečanja družin in mladine na prostem razvil v eno najpomembnejših veselja na Tržaškem, ki vsako leto pritegne veliko število obiskovalcev od blizu in daleč. Kljub takemu razvoju pa so prireditelji ostali zvesti osnovnemu namenu praznika: nuditi kulturno in zabavno razvedrilo.

Tako je bilo tudi letos, kljub neprijetnemu vremenu, ki pa ni odvrnilo zvestih obiskovalcev praznika. Slednji so se tako lahko seznanili tudi z dvema prijetnima novostima: poleg že omenjene priložnostne razglednice (zanjo je poskrbel domačin, fotograf Aljoša Novak), je bil na voljo tudi dvojezični priložnostni žig italijanske pošte,

FOTO KROMA

katerega klišé je izrisal Ilario Tul. Gre za drugi primer uradnega italijansko-slovenskega poštne žiga (prvi je nastal pred časom ob priložnosti Kraške ohceti), pri čemer prireditelji poudarjajo, kako jim je pošta prišla naproti. Žig, ki so ga odtiskovali le v nedeljo, bo vsekakor še slabih 60 dni na razpolago pri filatelistični komisiji glavnega poštne urada v Trstu.

Sicer je letošnji, 40. Praznik češenj, potekal od petka, 24., do ponedeljka, 27. maja. Obiskovalci so imeli na voljo okusno hrano in pijačo (med drugim z izključno domačim vinom), vsak večer pa je bil ples z ansambli (igrali so Zamejski kvintet, Status Symbol, Happy Day in Mi), v nedeljo, 26. maja, pa je obiskovalce pozdravil tudi pihalni orkester Rokava iz Maribora. Za goste (v soboto zvečer je bil pravi naval) je skrbel skoraj sto domačinov in prijateljev društva, ki so pekli pi-

ščance in čevapčice, kuhali klobase, cvrli krompir, točili pivo, vino in druge pijače, prodajali domače češnje ter skrbeli za odnašanje odpadkov in za čistočo prostora. Kot nam je povedal podpredsednik Tul, namreč gostje znajo ceniti predvsem tako pozornost, izredno pa se jim je priljubila prireditveni prostor z zelenjem, kjer se jim zdi, kot da so na pikniku. Dalje cenijo, poleg dobre hrane in pijače, tudi čistočo miz in stranišča ter tudi dejstvo, da osebje pri kioskih ne kadi. To velja za pomemben del obiskovalcev, ki so zahtevni in ki takoj opazijo morebitne spremembe.

Kljub temu da so reklamni lepaki (in reklama nasploh) izključno v slovenskem jeziku, prav tako tudi vsi napisi na šagri (razen cenika, ki je dvojezičen), imajo vedno tudi veliko število gostov italijanske narodnosti. Teh slovenščina očitno ne moti, nasprotno, zanimajo

se za krajevne značilnosti in pomen posameznih slovenskih besed (slišijo se celo take prošnje kot npr. "Mi dia un cestino di češnje"...). Razlog za to prireditelji pripisujejo dejstvu, da se predstavijo samozaveščno in koherentno kot slovensko društvo, kar pri italijanskemu gostu (z izjemo redkih primerov) ne vzbuja odpora.

V zadnjih letih je mačkoljansko društvo začelo vabiti na Praznik češenj, a tudi na druge pobude v letu, goste iz slovenske Istre. To z željo, da se ustvari trdna vezi s prostom, ki se nahaja onkraj nenaravne meje, ki je pred nekaj desetletji razdelila do takrat enoten prostor. V Mačkoljah z velikim upanjem pričakujejo vstop Slovenije v Evropsko zvezo in posledično odpravo meje, tako da bo področje Brega, Kraškega roba in Slovenske Istre ponovno skupaj zadihalo.

OBVESTILA

OSNOVNA ŠOLA Finžgar v sodelovanju z barkovljanskim društvom prireja slovesni večer v četrtek, 30. maja, ob 20-letnici poimenovanja šole po pisatelju Finžgarju na sedežu društva v Ul. Bonafata 6. Na sporedu: malčki otroškega vrta, učenci osnovne šole Finžgar, predstavitev knjige Mala otroška kronika - avtorica Bruna Marija Pertot, ilustratorica Magda Starec Tavčar. Nastop domačega zbora pod vodstvom Aleksandre Pertot. Začetek ob 19. uri.

MESEČNA MAŠA za edinost bo v ponedeljek, 3. junija, ob 17. uri v Marijinem domu v ul. Risorta. Prijazno vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

DRUŠTVO SLOVENSKIH izobražencev prireja v ponedeljek, 3. junija, srečanje z javnim in kulturnim delavcem in publicistom Milanom Gregoričem ob izidu njegove nove knjige. Večer bo v Peterlinovi dvorani, Donizettijeva 3, z začetkom ob 20.30.

URA MOLITVE z mašo za duhovne poklice, mladino in družine bo v barkovljanski cerkvi v ponedeljek, 10. junija, ob 18.30. Slovenska Vincencijeva konferenca in Klub prijateljskega topla vabita k čim večji udeležbi.

ODBORNIKI SLOVENSKE Vincencijeve konference bodo v juniju na razpolago v uradu v ponedeljek, 10., in v ponedeljek, 24. junija.

MEDNARODNA GLEDALIŠKA delavnica iz Maribora išče dva polnoletna ljubitelja lutkovnega gledališča iz zamejstva za sodelovanje v mednarodni lutkovni delavnici, ki bo v Mariboru od 6. do 14. julija 2002. Poskrbljeno bo za hrano in prenočevanje za vse goste. Informacije in prijave na tel. 0481 537280 ali 328 3437060.

OD 18. do 25. avgusta 2002 bodo na gradu Dobrovo v Goriških Brdih dnevi Violončelo in

glasba. Poletna šola, posvečena violončelu ob violini in fagotu, je namenjena otrokom, mladim in vsem ljubiteljem klasične glasbe. Tečaj vodijo mladi uveljavljeni glasbeniki. Na sporedu bo poleg individualnih lekcij, komorne glasbe, koncertov, srečanj s priznanimi umetniki poskrbljeno tudi za razvedrilo. Za informacije kličite: (00386) 041 413507, e-mail: cellomusica@email.si (Staša Peršolja).

ŽUPNIJA PROSEK organizira v dnevi od 26. avgusta do 29. avgusta izlet na Dunaj. Dobrodošli vsi veseli ljudje. Cena: 170 evrov. Prijave do konca junija. Informacije na št. 040 225170 (po 20. uri) ali na mobilni telefon: 335 821338. Vabljeni!

VIMENU Duhovske zveze tržaških slovenskih duhovnikov organizira njen predsednik Žarko Škerlj šestdnevno potovanje z avtobusom v Španijo od ponedeljka, 15., do sobote, 20. julija. Ogledali si bomo španska mesta Barcelono, Montserrat in Saragozo ter nazaj grede še Avignon in Grenoble. Vključeni so vsi polni penzioni in ogledi z vodiči. Cena je 660 evrov. Ker je zanimanje veliko, se vpišite čimprej, najbolje kar naravnost v Bazovici (telefon, telefonska tajnica in fax št. 040 226117). Zadnji rok je konec meseca maja. Lepo vabljeni.

DAROVİ

ZA MARIJIN dom pri Sv. Ivanu: ob prvi obletnici smrti prof. Tullia Zaghetta in v spomin na njegovo ženo Nado Žerjal daruje N.N. 20 evrov.

MAVHINJE

DOŽIVET PRAZNIK SV. TROJICE

Izredno slabo vreme ni preprečilo, da bi v Mavhinhah lepo praznovali praznik Sv. Trojice, ki je bil namenjen staršem. Otroci iz Mavhinj in Cerovelj so se v lepem številu zbrali okrog oltarja ob domačem župniku dr. Josipu Cahi, ki je govoril o veliki ljubezni staršev do svojih otrok, ki pa naj na to ne pozabijo, še posebno, ko se bodo starši postarali in bodo potrebni njihove pomoči.

Otroci, vsi oblečeni v strežnike, so obdarili svoje mame s cvetjem, ki so ga natrgali v domačem vrtu. Po sv. maši so matere z istim cvetjem okrasile Marijin kip. Sledilo je lepo presenečenje, ko so otroci sami pripravili pravi kulturni nastop: poslušali smo glasbene točke malih harmonikašev, flavtistke ter priložnostne recitacije.

Nastop se je zaključil s pesmijo *Jaz pa grem na zeleno trav'co*, ki so jo zapeli vsi udeleženci ob spremljavi harmonikašev. Na žalost je zelena trav'ca, ob cerkvi, premočena ostala brez gostov, ki pa so v sami cerkvi zaključili lepo praznovanje z zakusko, ki so jo pripravile skrbne mamice.

Res lepa pobuda, ki vnaša v mavhinski župnijski skupnost svežino, ki jo v teh časih še kako potrebujemo.

NK

BARKOVLJE / PRAZNIK DOMAČIH PRVOOBHAJANCEV

12. MAJ: NAJLEPŠI MAJSKI DAN ZA BARKOVLJANSKE OTROKE

NADA MARTELANC

Sredi razbohotenega zelenja in cvetja je prispel 12. maj, najlepši majski dan za nas Barkovljane. Kako bi tudi ne bil, saj so ta dan prvič prejeli v dušo in srce samega Boga naši prvoobhajanci. Pa še kar lepo število jih je bilo glede na naše sedanje razmere. Kar enajst!

Ko sem nekaj pred začetkom maše ob enajstih stopila iz avta pred cerkvijo, sem presenečena kar obstala, tako lepa slika je bila pred menoj. Pod košatimi lipami na trgu pred cerkvijo je stala množica praznično oblečenih ljudi, prav na sredi pa se je odpirala nekaka jasa in sredi te jase kot pisan šopek - skupina prvoobhajancev. Prav res: pisan šopek, toda nežno pisan. Prevladovala je seveda bela barva - bela barva dolgih, čudovito vezenih ljudskih dekliških noš, bela barva srajčk in dokolenk deških parterških oblek. Belino pa je po-

življala modrina deških noš in dekliških opasnih travkov ter pisano cvetje na deških slamnikih. V lepo urejeni vrsti so prvoobhajanci vstopili v cerkev in v belo pregrnjene klopi. Cer-

kev so napolnili sorodniki, znanci in - radovedneži. Le redkokdaj je cerkev tako polna. Seveda, saj so tudi tako lepi prazniki redki.

V cerkvi je bilo vse slove-

sno. Oltar so krasili umetniško urejeni šopi nežnih barv. S kora je donela pesem cerkvenega zbora pod taktirko Ladija Vodopivca, ob orgelski spremljavi Andreja Pegana. Celotno moli-

tveni odgovori vernikov so bili bolj slovesni.

Prvoobhajanci so pod budnim očesom učiteljice Vere Pertot Poljšak pozornost sledili obredu na oltarju in disciplinirano sodelovali. Vsak je stopil pred oltar in izrekel svojo prošnjo - za starše, družino, vzgojitelje in drugo. V veliki zbranosti so prinesli mašniku dar: kruh (hostije) in vino. Mašnik p. Raško Ropret je to mašo daroval še posebno zbrano in slovesno. Povsod naokrog so stali fotografski aparati in kamere, saj je snemala tudi naša televizija. Seveda so vsi fotografi najbolj pritiskali na gumb, prav ko so otroci pristopili k angelski mizi. Proti koncu maše je tudi naš župnik don Elio Stefanuto voščil otrokom in njih družinam vse dobro, zlasti božje pomoči, jim želel prijetno nadaljevanje praznovanja izven cerkve, a jih obenem povabil, naj le pogosto tako napolnijo cerkev.

Prvoobhajanci so s spremstvom staršev, sorodnikov in znancev res nadaljevali praznovanje v dvorani domačega društva.

Da je ta dan tako lepo potekel, gre v prvi vrsti zahvala Veri Poljšak, ki je otroke učila, pa tudi poskrbela za okvir zunanje slovesnosti. Bog ji povrni!

S 1. STRANI

OCENA GORIŠKEGA TAJNIŠTVA SLOVENSKE SKUPNOSTI

PREDSTAVITEV PUBLIKACIJE

PODVOJILI

Demokratska levica se je precej slabo izmazala (9%), čemur so verjetno botrovala nejasna in medla stališča zadnjega razdobja, medtem ko je zelo dober rezultat dosegla SKP, ki je verjetno pobrala glasove levici. Severna liga je senca stranke, ki je še pred kratkim nekaj pomenila, prekosila jo je celo sredinska Casinijeva grupacija, medtem ko je tudi NZ izgubilo nekaj točk. Pravo presenečenje pa je prinesla Scaranova občanska lista, ki je pobrala 16,92% glasov.

Pa preidimo k slovenskim kandidatom. Tudi tokrat so se Slovenci na listah Marjetice in levice odlično izkazali. V primeru poraza ali zmage leve sredine bo v občinskem svetu skoraj gotovo sedelo šest slovenskih svetovalcev: štirje bodo iz vrst SSK (Božo Tabaj je dosegel najvišje število preferenc - 196 - med vsemi kandidati vseh list; Bernard Špacapan, Mara Černic in Silvan Primožič) ter dva iz vrst levice (Aleš Waltritsch in Nataša Paulin). Predstavniki SSK so se tudi odlično izkazali v rajonskih svetih, saj so edini dosegli visoko število osebnih preferenc, ki so razporejene med različnimi kandidati v slovenskih konzultah kot tudi v ostalih mestnih predelih. Velja povedati, da bodo v vsakem od desetih rajonov goriške občine prisotni v večjem ali manjšem številu zastopniki SSK, kar je zelo razveseljivo. To pomeni, da bodo sedeli naši ljudje iz vrst SSK ne le v tradicionalnih rajonih, kakršni so Pevma, Podgora, Štandrež in svetogorska četrt, temveč tudi Podturn, Madonnina, Rojce, Ločnik, mestno središče in Stražice. Res zavidljiv uspeh, ki priča o kapilarni organiziranosti naše manjšine in prisotnosti naše skupnosti v vseh mestnih predelih.

ZGODOVINSKI USPEH SLOVENSKE SKUPNOSTI

Letošnje občinske volitve v Gorici so prinesle slovenski stranki izjemen uspeh, saj je izvolila v občinski svet vse svoje štiri predstavnike, dosegla izjemno uveljavitev v rajonskih svetih v Štandrežu, Pevmi, Štmaru-Oslavju in Podgori, kjer si je dejansko zagotovila večino; postavila je svoje ljudi v okoliške svete, kjer doslej ni bilo Slovencev (v Ločniku je bil izvoljen Kazimir Černic, pri Madonnini Sabina Antoni, v rajonu Gorica-center Aleksander Kosič, v Stražicah Bogdan Podveršič, na Rojcah Marko Brajnik). V dveh četrtih se je število naših predstavnikov povečalo, saj sta bila izvoljena dva slovenska predstavnika, in sicer v četrti Sveta Gora-Placuta (Niko Klanjšček in Miloš Čotar) in Sv. Rok-Sv. Ana (Karlo Bresciani in Goran Rustja).

Izbira postavitve slovenskih kandidatov na listo Marjetice in uspešna usmeritev preferenčnih glasov po bivališču volivcev sta se izkazali za pravilni rešitvi. In tako bo imela edina slovenska stranka v Italiji prvič v svoji zgodovini štiri predstavnike v občinskem svetu (to je deset odstotkov občinskega sveta - mnogo več, kot sicer premore glasov v mestu). Če k temu dodamo izvolitev še dveh Slovencev na levičarski listi, Aleša Waltritscha in Nataše Paulin, katerima seveda čestitamo, bo tako na vsak način zagotovljena številčna in moralna moč Slovencev in njihovih upravičenih pričakovanj v prihodnjem petletju. Če bo Brancatiju v balotazi uspel podvig

FOTO BUMBACA

nad Pettarinom, bo zmaga popolna, vendar že zdaj pri Slovenski skupnosti v Gorici ugotavljamo, da je moč v slogi, dogovarjanju in potrpežljivosti, ki se v politiki prej ali slej obrestujejo.

Brancatijeva ekipa bo dejansko slovenska, in to v vsakem primeru, kar dodaja pomembnost trojezičnemu napisu na simbolu Marjetice.

Slovenska skupnost bo glede na svoj izjemni uspeh v rajonih predlagala za svoje predstavnike mesta predsednikov v Podgori (W. Bandelli), Pevmi (L. Peršolja) in Štandrežu (M. Breščak), kar bo seveda povečalo njeno vidljivost in pomen med našimi ljudmi in med sosedi.

Tudi soočanje v Marjetici bo za našo stranko bolj lahko, saj se njeni predstavniki pojavljajo na prvih mestih v vseh izvoljenih telesih.

Vsem volivcem, ki so podprli naše kandidate pri Marjetici, se najtopleje zahvaljujemo, obenem pa izražamo hvaležnost vsem tistim, ki so tudi tokrat neustrašeno in navdušeno sprejeli mesta na kandidatnih listah.

Vsaj v Gorici lahko SSK res praznuje izjemen dosežek!

Volivci in kandidati so vabljeni v soboto, 1. junija, ob 20.30, v gostilno Turri v Štandrežu, da bomo ob tem uspehu skupno nazdravili.

MIRKO ŠPACAPAN
POKRAJINSKI TAJNIK

IZ POLPRETEKLE ZGODOVINE

GORIŠKA POKRAJINSKA UPRAVA IN SLOVENCIPOL LETU 1951 (6)

REMO DEVETAK

V Primorskem dnevniku z dne 14. junija 1993 med drugim beremo, da stranke, ki se niso opredelile za nobeno koalicijo, so bile "MSI in vsa levica od DSL do SKP, od Zelenih do PSI in liste Cittadini per l'Isone". Nadaljuje: "Poglavje zase je vprašanje slovenske manjšine, ki tvega, da bo ostala brez predstavnika. Edini še v igri je Damijan Terpin na listi Slovenske skupnosti, ki je po neuspelem poskusu pri Ligi imel v povezavi s KD edino možnost za izvolitev." Iz PDK z dne 17. junija 1993 naj dodam stališče DSL; citiram: "Glede nedeljske balotaze za predsednika goriške pokrajine pa se je DSL odločila, da ne bo podprla nobenega od dveh kandidatov. Volilcem prepušča svobodno izbiro oziroma jih vabi, naj oddajo belo glasovnico ali pa naj jo razveljavijo." V tistih dneh je krožil glas, naj gredo volilci raje na oddih k morju.

Izidi volitev v nedeljo, 20. junija, so naslednji: zmagovita lista Severne lige s predsednico Monico Marcolini je prejela 42.166 glasov, koalicija KD-PSDI-SSK s predsedniškim kandidatom Albertom Bergaminom pa 34.059 glasov, belih in razveljavljenih glasovnic je bilo kar 15.872. Volilnih upravičencev je bilo nad 122 tisoč, gla-

sovalo jih je nekaj nad 92 tisoč.

Poglejmo, kako so glasovali v slovenskih občinah: v Doberdolu je Bergamin prejel 436 glasov, Monica Marcolini 211, belih in neveljavnih glasovnic je bilo 190. Števerjan: Bergamin 322 glasov, M. Marcolini 176, belih in neveljavnih glasovnic je bilo 83. Sovodnje: Bergamin 569, Marcolini 474, belih in neveljavnih glasovnic je bilo 188. Kot vidimo, so se volilci v teh občinah v glavnem odzvali vabilu Slovenske skupnosti, pa tudi omami protesta, ki ga je nudila Severna liga, ki naj bi pometala z dosedanjim sistemom strank in zavezništva.

Naj dodam svojo oceno. Na teh volitvah so slovenski kandidati na raznih listah pokazali neko svojo voljo po samostojni drži, kajti če sodelujejo na teh listah, mislim, da pripomorejo k reševanju pravic slovenske manjšine. Pravilno bi bilo, ko bi o udeležbi drugega kroga volitev dali skupno izjavo.

Končni rezultati pokrajinskih volitev so, da smo Slovenci izšli poraženi; v pokrajinski sejni dvorani ni bilo razprav o pravicah Slovencev.

Edini slovenski kandidat, izvoljen na listi Severne lige, se namreč ni uradno javno izrazil o slovenski pripadnosti.

DALJE

GORIŽA 1001-2001 V ŠTMARU

Štmarvsko kulturno društvo Sabotin je v četrtek, 23. maja, pripravilo na svojem sedežu lep kulturni večer, na katerem je bil govor o knjigi *Goriza 1001-2001, Slovenci v Gorici*, ki jo je izdala Slovenska konzulta pri goriški občini. Pozdravni nagovor je imel predsednik društva Sabotin Jordan Figelj, nakar je domači moški zbor pod vodstvom Valentine Humar z lepo slovensko pesmijo uvedel večerno srečanje.

O obsežni in zanimivi publikaciji sta spregovorila predsednik slovenske konzulte Damjan Paulin in urednik Aldo Rupel. Prvi je govoril o zamisli in o realizaciji te pomembne pobude ter o številnih težavah, ki so spremljale nastajanje knjige. Rupel pa je poudaril važnost publikacije, ki bi morala dobiti mesto v vsaki slovenski družini. Spregovoril je o sodelavcih in o strokovnih prispevkih. Ti soč let od prve omembe Goriče in od prve ozemeljske zasnove Goriške dežele je naslov prispevka Branka Marušiča, Lojzka Bratuž piše o slovenskem jeziku skozi stoletja, gospodar-

ska prisotnost Slovencev v goriški stvarnosti analizira Marko Waltritsch.

Aldo Rupel pa je svoj prispevek osredotočil na organiziranost slovenske narodne skupnosti v Gorici. O Slovincih v tisočletni zgodovini goriške cerkve piše Franc Kralj, Luigi Tavano pa o Gorici, središču nove nadškofije. Zadnji prispevek, ki govori o narodopisnih drobcih, je na osnovi radijskih oddaj Zdenka Vogriča zapisal Aldo Rupel. Vogrič je tudi prispeval večino številnih fotografskih posnetkov, ki bogatijo knjigo s 335 stranmi in je večjezična. V celoti je prevedena v italijansko, v povzetkih pa v furlanščino, nemščino in angleščino.

Večer se je lepo začel s pesmijo in tako se je tudi zaključil z izvajanjem vokalne skupine Sovodenskih deklet, ki so nastopile pod taktirko Sonje Pelicon.

Soorganizator večera je bil tudi krajevni rajonski svet. Predsednik Silvan Primožič je pozdravil udeležence in pohvalil pobudo.

NIŽJA GIMNAZIJA VČERAJ IN DANES

SREČANJE NEKDANJH DIJAKOV

FOTO BUMBACA

V četrtek, 23. maja, se je v gostišču Nanut zbralo lepo število bivših dijakov, ki so v petdesetih letih obiskovali nižjo gimnazijo v Gorici. Na srečanje so povabili svoje bivše profesorje. Prišli so prof. Stanislav Bratina, prof. Daša Delpin, prof. Emil Doktorič, prof. Lucijan Drole, prof. Noemi Glessi, prof. Martin Kranner, prof. Lari Rijavec, prof. Vida Rijavec in prof. Albin Sirk. Res občuteno je bilo podživiljanje povojnega šolskega življenja. V imenu bivših dijakov je profesorje pozdravil danes priznani pesnik in pisatelj Fili-

bert Benedetič. Vsakemu posebej se je zahvalil za trud in potrpljenje pri vzgajanju "težko ukrotljive, vendar pa žive in dovzetne mularije".

Za profesorje je spregovoril prof. Albin Sirk. Ob zahvali za pobudo in organizacijo večera, je izrazil željo, da bi srečanje posvetili spominu zaslužnega takratnega ravnatelja dr. Josipa Nemca. Poudaril je njegova prizadevanja v korist šoli, ki se je morala na začetku svojega razvoja soočiti z velikimi težavami. Besede prof. Sirk so prinesle v prisotne trenutek nelagodja, saj bivši najstniki nismo vedeli za vse organizacijske težave tedanje šole in zato nismo razumeli in znali vrednotiti delo svojih predstojnikov. Predlog prof. Sirk je postal obveza, da se bo delo dr. Josipa Nemca zabeležilo in pravilno ovrednotilo. Ob prijazni postrežbi in prijetnem vzdušju smo nazdravili srečanju, ki je bilo tudi prirčno snidenje ljudi, katerih življenjske poti so se v petdesetih in več letih razumljivo razšle.

Z večera smo odšli veselo razpoloženi in notranje obogateni!

UDELEŽENKA

9.6.2002 ob 19. uri

OPRTJE SPOMINSKEGA PARKA
in koncert, posvečen prof. Mirku Fileju

10.6.2002 ob 20. uri

SPOMINSKA MAŠA v cerkvi sv. Ivana
za prof. Mirko Fileja in dobrotnike
Kulturnega centra Lojze Bratuž

22.6.2002 ob 20. uri

POD LIPAMI
družabno srečanje članov in prijateljev društev
in ustanov Kulturnega centra Lojze Bratuž

september-oktober

Predstavitve publikacij

Odprtje razstave Valentina Omana

Vinko Vodopivec - Kovačev Študent
Spevoigra v sodelovanju z Zvezo
slovenske katoliške prosvete

Odprtje razstave Franka Žerjala

NA TEKMOVANJIH

USPEHI DIJAKOV KLASIČNEGA LICEJA

Konec šolskega leta je za vse dijake in šolnike čas velike utrujenosti, je pa tudi čas študijskih obračunov in lepih zadovolženj. To velja na primer za dijake zadnjih letnikov in njihove mentorje, ki več let vztrajno poglabljajo svoje poznavanje tujega jezika. Z uspešno opravljenim izpitom na zunanjem zavodu dobijo ti dijaki in sama šola potrditev, da je bil trud skozi vsa leta pravilno zastavljen.

Pretekli mesec so se štirje dijaki klasičnega liceja prijavili k zunanjim tekmovanjem in se na teh res dobro odrezali. Dijakinji Katja Vončina in Martina Valentinčič sta se 13. aprila udeležili 4. Regijskega tekmovanja srednjih šol Primorske regije v poznovanju nemškega jezika "Loreley 2002", ki je letos potekalo v Novi Gorici. Med 78 tekmovalcev iz enajstih srednjih šol Primorske sta se uvrstili na 1. in 24. mesto. Tekmovanje je zajemalo dva dela, in sicer poznavanje besednega zaklada in bralni del.

V sklopu "Projekta Jeziki 2000" so 19. aprila dijaki Katerina Kuštrin, Martina Valentinčič in Peter Spazzapan uspešno opravili izpit za zunanjo certifikacijo iz nemškega jezika na Goethe Institutu v Trstu. Prijavili so se za stopnjo B 1 - Zertifikat Deutsch in preverjali svoje bralno in slušno razumevanje ter pisno in ustno sposobnost.

Na istem institutu je 17. maja z najvišjo oceno in kot edina kandidatka v vsej deželi F-Jk opravila izpit na stopnji C 1 - Zentrale Mittelstufenprüfung dijakinja Katja Vončina. Za to stopnjo se srednješolci običajno ne prijavijo, ker je pretežka, zato je uspeh letošnje maturantke še posebno razveseljav.

Omenjenim dijakom in mentorici prof. Barbari Marassi iskreno čestitamo za dosežene uspehe!

HARJET DORNIK

"GO. GORIZIA-GORICA"

Dvesto umetnin štiridesetih italijanskih in slovenskih goriških umetnikov je od prejšnje sobote razstavljenih v prostorih pokrajinskih muzejev na goriškem gradu in v Kulturnem domu v Gorici. Gre za razstavo, ki nosi naslov "GO. Gorizia-Gorica. Umetniški dokumenti na Goriškem iz obdobja po drugi svetovni vojni". Če goriška občinska uprava ni zmogla prirediti skupne kulturne prireditve ob lanskem pomembnem jubileju, je to sedaj naredila pokrajinska uprava.

Pri pobudi sodeluje več ustanov. Med slovenskimi sta soudeležena zlasti Kulturni dom Gorica in Pilonova galerija iz Ajdovščine; nekaj gradiva je prišlo tudi iz Moderne galerije v Ljubljani. Med izvedenci projekta pa omenimo vsaj Irene Mislej, Joška Vetrha, Branka Marušiča, Nives Marvin in vrsto slovenskih umetnikov, ki razstavljajo svoja dela.

Razstava želi, tudi po besedah zastopnice prirediteljev Raffaella Sgubin, poenotiti goriško ozemlje, ki je fizično in simbolično zarezano.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA / ŽEJNI OLEANDER

DROBCI VSAKDANJOSTI PROF. MAJDE ARTAČ

DANIJEL DEVETAK

Nad vse topel sprejem je v četrtek, 23. maja, doživel knjižni prvenec prof. Majde Artač *Žejni oleander* v komorni dvorani Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici. Krst pesniške zbirke, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba, je bil prijetno domač kot družinski praznik in obenem slovesen kot obred.

Ton večeru je po pozdravu tajnika založniške hiše Marka Tavčarja dala mlada pianistka Eliana Humar, gojenka na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel, z romantično skladbo glasbenika in pesnika Roberta Schumanna. Nato je častnikar in pesnik Jurij Paljk nanizal nekaj misli ob izidu pesniške zbirke Majde Artač, profesorice na tržaškem liceju France Prešeren. O avtorici je povedal, da svojega dela ne jemlje samo kot službo, ampak da se v celoti posveča delu z mladimi in jih kot skrbna mentorica uvaja tudi v pisanje literarnih zapisov. Paljk dojema poezijo kot "nekaj najbolj intimnega, osebnega, morda edino molitvi najbližjega"; zato vidi v 49 poezijah prof. Majde Artač, razdeljenih v sedem ciklov, "dobro in izvirno poezijo, ki ima svoje korenine v čisti liriki." Gre za izpoved tenkočutne pesnice, ki išče stik z bralcem tako, da mu pripoveduje svoja doživljanja, misli, čutenja in videnja, je še rekel Paljk. Ugotovil je tudi, da je zbirka po eni strani "drobec vsakdanjosti", kot pravi sama avtorica, po drugi pa tudi zaokrožen prikaz njenega

dosedanega pesniškega dela. O poeziji, zlasti o izpovedni liriki, je skoraj nemogoče govoriti, smo še slišali na predstavitvi, kajti pesem je "treba prebrati, se vanjo živeti, pustiti, da sama pride do nas, nas nagovori in se nas dotakne." Poezije, ki se odlikujejo po prostem verz in izjemno izbranem jeziku, pripovedujejo o tistem in domišljiskem iskanju nežne duše, ki v sebi še nosi otroka in vse tisto, "kar je lastno le nedolžnemu otroku, človeku, ki je iskren, si upa pogledati vase, da bi tudi v življenju videl globlje in v dalje."

Avtorica se je zahvalila Paljku za tople besede, založbi za izkazano zaupanje, Ediju Žerjalu pa za mediteranski nadih, s katerim je likovno interpretiral pesmi in opremil zbirko. Povedala je, da so poezije nastale iz dveh vzgibov: iz šolske in družinske izkušnje. V naglici, ki je tako značilna za naš čas, se je vprašala, kdo ima sploh čas vzeti v roke roman. Zbirka poezij je zato lahko primerna spremeljevalka občutljivih ljudi.

Nekaj poezij je avtorica tudi prebrala in tako ponudila navzočim edinstveno možnost, da so same spregovorile na najlepši način. Ob poslušanju stihov iz sveže zbirke smo lahko res zaznali sredozemsko nebo in sonce, morje in stvarstvo v mavričnih barvah, pa tudi noč, temo in strah v mislih nemirne duše. Marsikateri njen verz je kot bežen trenutek - krhek, droben, prežet z nepotešenostjo. Z elegantno preprostostjo pesnica "izteza roke v neskončnost", obenem pa poje o bolečini in osamljenosti. Zna govoriti o večnih globinah, katerih imen, pod navlako sporočil in informacij, ne poznamo več. V času, ki odteka, lovi spev trenutka, spev tišine in molka, skuša ujeti skrivnost šepetanja kamnov. Trdno je prepričana, da mora imeti poezija posebno mesto tudi v sodobnem svetu, ki nam morda ni zelo všeč in v katerem se le s težavo znajdemo, saj sredi "kamnitih ograd" nujno potrebujemo se dvigati nad vsakdanjost.

SREDNJA ŠOLA I. TRINKA / PODELJEVANJE BRALNIH ZNAČK

NAGRAJENA CELOLETNA VNEMA MLADIH BRALCEV

IVA KORŠIČ

Sobotni dopoldan, 25. maja, je bil posebno slovesen za vse tiste učence srednje šole I. Trinka iz Gorice, ki so celo leto ob vsakodnevem izpolnjevanju šolskih in obšolskih obveznosti tudi z veseljem segali po knjigah in se ob njihovih vsebinah napajali in vsestransko bogatili. Srednješolci vseh razredov so se namreč s svojimi profesorji podali v Kulturni dom, kjer so se udeležili slavnostne podelitve priznanj za marljivo sodelovanje pri bralni pobudi. Svečanost je uvedel zelo lep in spodbuden nagovor prof. Lučane Budal, ki je med drugim poudarila, da je "knjiga lahko telovadnica ne samo našega duha, ampak tudi jezika. Prav slednjega ne smemo zane-marjati. Jezik namreč nosi v sebi izredno moč, nas bolje identitificira kot samo družinsko ime... Materni jezik nam daje podzavestno gotovost, v kolikor je posrednik vseh izkušenj naših prednikov. Preko jezika smo z njimi globoko povezani in postali smo nezavedni nosilci tiste kulture, ki so jo v svojem bivanju oni sooblikovali. Jezik je dedščina preteklosti, vendar usmerjena v prihodnost." Povedala je

tudi, kako je včasih nam, ki živimo v dvojezičnem okolju, nerodno, ko ne najdemo pravih izrazov za poimenovanje ali izpovedovanje tega, kar čutimo. In prav za premoščanje te neobglenosti nam je v veliko pomoč pisana beseda. Kako se ta razbohoti v umetnino, je dijakom pomagal spoznati častni gost doživel tega jutra pisatelj Bogdan Novak, dobro znan med mladimi bralci (izdal je že 55 del) tudi zaradi desetih knjig, ki opisujejo dogodivščine zvestih prijateljev. Srednješolci so letos v šoli in doma prebirali njegovo Zeleno pošast. Besedni umetnik je zelo privlačno, mestoma prav duhovito in hudomušno prikazal svoje otroštvo pod Rožnikom, svoje mladostne sanje in želje in začetke umetniškega ustvarjanja. Razkril jim je, kako ga pri pisateljevanju navdihujejo tudi preproste vsakdanjosti in kako se v njem oblikuje celotna vsebina knjige in se potem v kratkem času porodi. Učenci so mu seveda postavili tudi raznovrstna vprašanja in iz njegovih odgovorov marsikaj izvedeli o njegovem pisateljskem snovanju in literarnih okusih. Izvedeli pa so tudi, da je strasten privrženec računalniških igr in

da sanja, kako bi se mu že vendarle uresničilo skrito geslo, "lenoba, lenoba, zvest ti bom do groba!" Odziv na to je bil bučen odobravaljoč aplavz, ki je hipoma zajel vso dvorano.

Literarni ustvarjalec je ob koncu pomagal ravnateljici Nadiji Nanut pri podeljevanju diplom 34 dijakom, ki so marljivo prebirali in izpolnili vse pogoje bralne značke, ali celo krepko presegli obvezno število knjig. Le pet srednješolcev se ni moglo odločiti za branje, saj so knjigo odložili že pri prvih straneh. Ostali učenci so brali, a niso dosegli določenega števila knjig. S knjižnim darom, zajetno knjigo Goriza 1001-2001, pa je bilo nagrajenih pet pravcati knjižnih moljev: Aljaž Srebrnič (38 prebranih knjig!), Sara Stella (33), Maja Pahor (30), Marlene Vittor (28) in Pamela Perdec (28).

Čestitke naj gredo vsem bralcem in njihovim profesorjem, ki so jih znali pravilno navdušiti za trajno lepoto tiskane besede!

Srednješolci se bodo spet zbrali na šolski prireditvi, ki bo 6. junija v deželni Avditoriju v Gorici.

OBVESTILI

GABRIJE: praznik sv. Rešnjega telesa in krvi bo v četrtek, 30. maja. Začetek ob 20.30 z mašo-darovanjem okrog oltarja, sv. obhajilom ter procesijo.

CVETJE Z VRTOV sv. Frančiška: sezono bo odprlo društvo ArsAtelier iz Gorice s predstavitev dveh skladateljev, 70-letnikov: Štefana Maurija in Sama Vremšaka. Predstavitve društva in dveh glasbenih portretov bo v petek, 31. maja, ob 20. uri v dvorani Franciskanskega samostana na Kostanjevici.

RUPA: praznik sv. Rešnjega telesa in krvi bo v nedeljo, 2. junija. Začetek ob 9. uri z mašo-darovanjem okrog oltarja, sv. obhajilom in procesijo.

ŠZ OLYMPIA vabi na zaključno prireditev v soboto, 1. junija 2002, ob 19.30 v telovadnici na drevoredu 20. septembra 85 v Gorici. Sodelujejo skupina predšolskih otrok Gymplay, skupina deklic športne ritmične gimnastike, skupina dečkov športne ritmične gimnastike, skupina dečkov športne gimnastike, dekline in dečki minivolleya, plesna skupina Hip hop SZ Olympia ... ter gostje: Mažorete Hit (Nova Gorica), Show dance - Briški grič (Števerjan).

ŠIRŠI ODBOR Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestel v torek, 4. junija, ob 20.30 v Rupi.

KD DANICA vabi na zborovsko srečanje treh dežel, ki bo v ŠKC Danica na Vrhu, v nedeljo, 9. junija 2002, ob 18. uri. Program: MoPZ Trta in skupina Faltej Hartman (Koroška), dekliska skupina Trenutek-Ribnica in MePZ Stanko Premrl-Podnanos (Slovenija), MoPZ Matajur (Benečija) in Coro alpino Cima Vezzana (Tridentinsko). Večer se bo zaključil s plesom ob glasbi muzikanta Štefana. Toplo vabljeni!

GORIŠKA NADŠKOFIJA bo romala v Lurd pod vodstvom nadškofa Dina od 18. do 24. julija. Informacije in prijave pri Joani Nanut, tel. 0481 21419 ali pri Karlu Bolčini, tel. 0481 21849.

OD 18. DO 25. avgusta 2002 bodo na gradu Dobrovo v Goriških Brdih dnevi Violončelo in glasba. Poletna šola, posvečena violončelu ob violini in fagotu, je namenjena otrokom, mladim in vsem ljubiteljem klasične glasbe. Tečaj vodijo mladi uveljavljeni glasbeniki. Na sporedu bo poleg individualnih lekcij, komorne glasbe, koncertov, srečanj s priznanimi umetniki poskrbljeno tudi za razvedrilo. Za informacije kličite: (00386) 041 413507, cellomusica@email.si (Staša Peršolja).

DAROVİ

ZA SČGV Emil Komel: v počastitev spomina na moža, ki je preminil pred 9 leti, 31. maja, Vera Nanut 150,00 E.

ZA LAČNE otroke po svetu: Lori in Lucijan v spomin na pok. Frančka Gorenška 50,00 E.

ZA MISIJON p. Kosa: ob 58-letnici nasilne smrti Marte Terčon družina 50,00; Andi in Neva ob 1. obletnici smrti dragega očeta Tulliota Zagheta 60,00 E.

ZA CERKEV na Vrhu: Zora iz Tržica 20,00; čebelarji iz Gorice 20,00 E.

SOŽALJE

Ob smrti prijatelja **dr. Branka Agneletta** izrekam svoje občuteno sožalje soprogi in hčerki. Namesto cvetja na grob pokojnega poklanjam 50 evrov v tiskovni sklad Novega glasa. Vinko Levstik.

ZAHVALI

Božidar Tabaj:

Zahvaljujem se vsem volivcem, ki so me podprli s svojimi preferencami, še zlasti Standeržcem, ki so tako omogočili, da ima tudi Standerž svojega predstavnika v občinskem svetu. Hkrati pozivam, naj se vsi složno udeležimo tudi drugega kroga volitev, da bomo izbrali za župana našega kandidata Vittoria Brancatija.

Aleš Waltritsch:

Toplo se zahvaljujem številnim volivcem slovenske in italijanske narodnosti, ki so me s preferenčnim glasom izvolili v goriški občinski svet. Počastčen sem, da sem na prvem mestu liste Demokratske leve v Evropsko Gorico in da sem tretji med izvoljenimi svetovalci slovenske narodnosti. Moja zahvala gre vsem tistim, ki so se odzvali vabilu Demokratičnega foruma Slovencev in podpisali poziv v podporo moji kandidaturi, kot tudi tovarišem iz Stranke demokratičnih socialistov, ki so me predlagali kot kandidata.

Ob izvolitvi potrjujem to, kar sem govoril pred volitvami, t.j. da se bom zavzemal za sodelovanje vseh komponent v levosredinski koaliciji za vodenje napredne, odprte, demokratične in moderne politike občinskih teles in še posebej za sodelovanje med slovenskimi svetovalci, ne glede na to, kateri politični skupini pripadajo.

Goriške volivce že sedaj pozivam, naj gredo v nedeljo, 9. junija, ponovno na volišča in da glasujejo za županskega kandidata Brancatija. Na tak način bodo omogočili dodatno izvolitev še marsikaterega slovenskega svetovalca.

GLEDALŠKI CIKLUB in KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE
vabita na premiero predstave

Marta Swintz

KRALJEVI SMETANOVI KOLAČKI

Kulturni dom v Sovodnjah, sobota, 1. junija, ob 19. uri

POD POKROVITELJSTVOM ZADRUŽNE BANKE DOBERDOB IN SOVODNJE

DRUŠTVO F.B. SEDEJ IZ ŠTEVERJANA

vabi na

KONCERT

OB 50. OBLETNICI MEŠANEGA PEVSKEGA ZBORA

Nedelja, 2. junija 2002, ob 20. uri
v domači cerkvi sv. Florijana.

POD POKROVITELJSTVOM ZVEZE SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

11

ČETRTEK,
30. MAJA
2002

TRST / OKROGLA MIZA DSI
IN KROŽKA VIRGIL ŠČEK

PREJŠNJI PETEK V PODUTANI

SLOVENIJA

TRAGIKA SELITEV IN IZGONOV

FOTO KROMA

Društvo slovenskih izobražencev in Krožek za vprašanja Virgil Šček iz Trsta sta v ponedeljek, 27. maja, priredila zelo zanimivo in dobro obiskano okroglo mizo ob 60-letnici dogajanja, ki so v našem prostoru videla izgon štajerskih in koroških Slovencev ter izseljevanje kočevskih Nemcev in prebivalcev iz Kanalske doline. O tem je že pred časom pri krožku Šček izšla knjiga žabniškega župnika Maria Gariupa *Opcija za tretji raj v Kanalski dolini*, prav pred kratkim pa je v Celovcu izšel zbornik *Pregon koroških Slovencev*. O teh dveh knjigah sta spregovorila kanalski rojak dr. Raško Dolhar in urednik zbornika dr. Avgustin Malle, poseben ton večeru pa je dal nastop znanega slovenskega zgodovinarja dr. Toneta Ferenc, ki je spregovoril o preseljevanju nemških manjšin med drugo svetovno vojno, njegov sin dr. Mitja Ferenc pa je podal oris propadanja kulturne dediščine Kočevske po izselitvi tamkajšnjega nemško govorečega prebivalstva.

Dr. T. Ferenc je orisal nemško naseljitveno in preseljitveno politiko tik pred in med drugo svetovno vojno. Nemčija je namreč hotela imeti čimbolj čiste meje. V ta namen je tudi z Italijo sklenila npr. sporazum o opcijah, ki je bil na začetku predviden le za Južno Tirolsko, zatem pa razširjen še na Kanalsko dolino. Med vojno pa je začela iz Koroške in Štajerske izganjati slovensko prebivalstvo. Dr. Tone Ferenc je delal predvsem na dokumentih nacističnih uradov in družb, ki so se

ukvarjali s to selitveno politiko, medtem ko knjiga Maria Gariupa opisuje predvsem, kaj se je dogajalo "na terenu", se pravi v trgih, vaseh in naseljih Kanalske doline. Slednja, je dejal dr. Dolhar, je konec 30. in v začetku 40. let doživela etnično čiščenje "ante litteram", ki je 100-odstotno spremenilo podobo pokrajine. Prebivalci Kanalske doline, ki so optirali za raj in se tudi dejansko izselili, so po besedah dr. Malleja prišli v hiše, iz katerih so samo nekaj ur prej nacistične oblasti pregnale koroške Slovence. Nacisti so dejansko pregnali okoli 360 ljudi, pregon, je dejal dr. Malle, pa je tudi tesno povezan z nastankom partizanskega gibanja na Koroškem.

Kaj pa se je zgodilo s kočevskimi Nemci? Ti so se po zasedbi in razkosanju Slovenije leta 1941 skoraj v celoti odločili, da se izselijo. Kočevska, ki so jo nemški kolonisti naselili že v 14. stoletju, je ostala skoraj popolnoma prazna. Izselitev, vojno pustošenje in poveljna politika novih slovenskih in jugoslovanskih oblasti so zadale smrtni udarec tamkajšnji kulturni dediščini. Veliko večino 177 vasi je požrl gozd, nove oblasti so po vojni dale porušiti veliko cerkev, znamenj in kapelic. Danes je to področje največji konglomerat prebivalcev, ki prihajajo iz vseh koncev bivše Jugoslavije in tudi iz vseh slovenskih pokrajin. Tako se je zgodilo, da je nacistična politika, ki je hotela uničiti slovenski narod, dejansko privedla do uničenja nemške narodne skupnosti, ki je na Kočevskem živela že 600 let.

IZ

LEP DOGODEK ZA LEPO PUBLIKACIJO

Rezija, Terske in Nadiške doline so bile v petek protagonistke uspelega kulturnega srečanja, ki so ga zveza beneških izseljencev Slovinci po svetu in založniška zadruga Most iz Čedadu priredili pod pokroviteljstvom Gorske skupnosti Nadiških dolin v Podutani. Na prireditvi so namreč predstavili zadnjo knjižno novost, za katero so poskrbeli v slovenski Benečiji, in sicer knjigo receptov *Dežela frike in gubance*, kako so kuhale naše none, ki je nastala v sodelovanju med omenjenimi ustanovami.

Prisotne so tako pozdravili vsi gostujoči, in sicer komisar Gorske skupnosti Giuseppe Sibau, ki je spregovoril tudi v imenu predsednika deželne vlade Tonda, predsednik Zveze Dan-

te Del Medico in odgovoren pri zadrugi Giuseppe Qualizza. V svojih besedah so vsi trije poudarili pomembnost publikacije, ki skozi recepte in stare kulinarne posebnosti slovenske Benečije nudi vsem tistim, ki bodo segli po omenjeni knjigi, dragoceno vizijo v ta predel italijanske države, ki je posejan s slovenskim življenjem. Prikupna knjiga je namreč namenjena ne le prebivalcem teh krajev, temveč predvsem tistim, ki slovenske Benečije ne poznajo, in primis izseljencem, ki so o Benečiji slišali iz pripovedi staršev ali starejših, nato mlajšim generacijam ter italijanskemu življu in seveda matičnim Slovincem, ki imajo nekoliko megleno vizijo slovenskega zamejstva. Recepti in tradicionalne jedi pa lahko pritegnejo marsikoga, ki bi sicer po strokovnih publikacijah ali esejih težko segel.

V ta namen se knjiga predstavlja ne le kot izbor receptov, temveč nudi vsem bralcem tudi informacije o občinah Terske in Nadiških dolin ter Rezije, iz katerih jedi prihajajo, ob tem pa bogatijo knjigo še prikupne stare fotografije teh krajev. Velja pa tudi povedati, da je knjižna novost izšla v dvojezični obliki, in sicer v slovenščini in italijanščini.

Na večeru, ki je bil pravi kulturni dogodek in se ga je med drugimi udeležila tudi generalna konzulka Republike Slovenije v Trstu Jadranka Šturm Kocjan, je o knjigi spregovoril novinar Enzo Driussi, medtem ko so za kulturni program poskrbeli Rezijani s citiro in bunkulo ter učenci Glasbene šole iz Špetra.

Na predstavitvi sta bila seveda protagonista tudi Dino Del Medico in Vesna Leskovic, ki sta zbrala recepte v knjigo. Zanimanje za recepte traja pri avtorjih že vrsto desetletij, Dino del Medico je namreč začel z zbiranjem in zanimanjem za beneško kuhinjo že za časa svojega bivanja v Švici pri slovenskih izseljencih. Ob samem brskanju in intervjuvanju "informatorjev" pa sta omenjena recepta ob urejevanju tudi poskusila in do podrobnosti razčlenila, tako da gre za pravo strokovno publikacijo.

VERTOVEC NAGRAJEN

V soboto, 18. maja, je bil v Gorici občni zbor Zveze slovenskih kulturnih društev. Na zasedanju slovenskih prosvetnih delavcev, ki se ga je udeležilo tudi veliko Slovencev iz videmske pokrajine, so podelili posebno priznanje za življenjsko delo profesorju Marinu Vertovcu iz Vidma. Predsednika Kulturnega društva Ivan Trinkl iz Čedadu ne bomo posebno predstavljali. O njem namreč pišemo in poročamo že vrsto let, saj se je omenjeni kulturni delavec, publicist in prevajalec izkazal v organizaciji, postavitvi in spodbujanju pobud, ki zajemajo sodelovanje in medsebojno spoznavanje med slovensko, italijansko in furlansko kulturo, ob tem je avtor številnih člankov ter prevajalec pomembnih del. Kot predsednik društva od l. 1991 je bil pobudnik raznovrstnih iniciativ, že vrsto let vodi tečaje slovenskega jezika na zavodu Malignani v Vidmu ter je bil v tem smislu tudi med glavnimi "krivci", da je prišlo leta 1971 do pobratenja med omenjenim zavodom in tehničnim zavodom Brelih iz Nove Gorice.

Za svoje življenjsko delo v prid slovenski narodni skupnosti, ki živi v videmski pokrajini, je torej Marino Vertovec dobil zelo zaslužen priznanje, za kar mu iz srca čestitamo.

HUMANITARNA ORGANIZACIJA OB UGLED

RAZISKAVA O RDEČEM KRIŽU SLOVENIJE

Rdeči križ Slovenije, osrednja humanitarna oz. človekoljubna organizacija v državi, je po krivdi bivšega generalnega sekretarja Mirka Jeleniča in dveh njegovih namestnic v globoki finančni in moralni krizi. Prispevki za njeno delovanje so usahnil, ker člani in tudi drugi darovalci tej organizaciji ne zapajo več. S finančnimi zlorabami je bila javnost seznanjena pred nekaj meseci, ko so ugotovili, da je Jelenič posojal denar nekemu podjetju Rdečega križa, katerega direktor je bil sam, a ta denar organizaciji ni bil vrnjen. Gre za okoli sto milijonov tolarjev. Mirko Jelenič je po odkritju afere odšel na "bolniški dopust", ostal pa je zaposlen v Rdečem križu. Ker je stanje v organizaciji postajalo čedalje bolj napeto in nevzdržno in so se za njegovo delovanje začeli zanimati tudi kriminalisti, je pristal na odhod. Toda pri tem je prišlo na dan, da je bil bivši generalni tajnik celo bolje plačan kot pa predsednik države Milan Kučan. V mesecu marcu letos naj bi dobil nad milijon

tolarjev bruto plače, dobil je nadalje sedem plač oz. 11 milijonov tolarjev odpravnine, pred odhodom iz Rdečega križa pa je zahteval še 12 plač, kar naj bi bilo v skladu z individualno pogodbo o njegovi zaposlitvi.

Zaradi omenjenih razmer in afere z denarjem je nastala kriza tudi v območnih organizacijah Rdečega križa po vsej Sloveniji. Člani in drugi podporniki ne dajejo več denarnih ali drugih prispevkov za humanitarne akcije, ki jih organizira Rdeči križ. Ob tem se množijo kritike, da je bil odnos oblasti do Rdečega križa blagohoten in ustrezljiv, zaradi česar nad njim delovanjem ni bilo nadzorstva. Novo vodstvo Rdečega križa je naročilo raziskavo o ugledu te humanitarne organizacije po odkritju omenjene afere z denarjem. Zdaj podrobnosti raziskujejo kriminalisti, mnogi pa menijo, da bi morala država sprejeti nove zakonske predpise, s katerimi bi preprečili ponavljanje podobnih afer, kot je primer z Rdečim križem.

M.

PRIZNANJE TUDI NOVOGORIČANU

NAJLEPŠA ZNAMKA V LETU 2001

Sredi meseca aprila se je zaključilo tekmovanje za najlepšo slovensko znamko iz serije znamk, ki jih je leta 2001 izdala Pošta Slovenije. Skupaj je prispelo 3.980 glasovnic, od tega 28 iz tujih držav. Poleg ljubiteljev slovenskih znamk iz Evrope so poslali glasove tudi zbiralci iz Združenih držav Amerike in celo s Filipinov.

Med priložnostnimi znamkami je dobila največ glasov znamka z Jalovcem in triglavsko rožo. Najlepšo slovensko znamko je po lastni risbi oblikoval Aleš Sedmak. Izbor ne preseka, saj je znano, da so znamke s planinsko tematiko slovenskim zbiralcem najbolj všeč. Na drugo mesto se je v tekmo-

vanju uvrstila znamka Čebelji roj, ki jo je oblikoval Jurij Mikuletič iz Nove Gorice. Na tretje mesto pa se je uvrstila znamka Kavboj Pipeč, avtorja Boža Kosa. Pošta Slovenije je medtem v sredo, 22. maja, izdala osem novih priložnostnih znamk. Gre za štiri znamke z motivi zdravih rastlin šipka, kamilice, baldrijana in dišeče vijolice, znamko z motivom Cirkusa, znamko z motivom nogometnega navijača, ki so jo izdali ob svetovnem prvenstvu v nogometu, in za dve znamki ob devetem srečanju predsednikov srednjeevropskih držav, ki bo 31. maja in 1. junija letos na Bledu in Brdu pri Kranju.

M.

V SOBOTO, 1. JUNIJA, V ČEDADU

PAVLIN OGLEJSKI 802-2002

V soboto, 1. junija, bo v Čedadu vrsta prireditev ob 1200-letnici smrti velikega patriarha sv. Pavlina Oglejskega. Organizacijski odbor je za to priložnost povabil mednarodno priznane osebnosti, ki bodo na seminarju poglobili temo medkulturnosti, ki je v času evropskih integracijskih procesov zelo aktualna in tesno povezana z delovanjem sv. Pavlina. Poleg seminarja bosta še dva pomembna kulturna dogodka.

Tisoč dvesto let po svoji smrti "daje" sv. Pavlin naši deželi pomembno nalogo v oblikovanju nove združene Evrope, ki je zrasla iz krščanskih korenin. Ni dovolj govoriti o ekonomski in geopolitični razsežnosti stare celine, ampak tudi o ekumenski, saj si je oglejski patriarh - v spoštovanju različnih duš Evrope - veliko prizadeval za zблиževanje med severom in ju-

gom, zahodom in vzhodom celine. Evropa sedanjosti mora biti, kot je že bila v preteklosti, ne le Evropa sv. Benedikta, ampak tudi sv. Cirila in Metoda; in tudi sv. Pavlin je bil pravi apostol ljudstev.

Sporod se bo v soboto začel ob 9.30 v središču S. Francesco v Čedadu, kjer bo potekal že omenjeni seminar o krščanski medkulturnosti. Bolgarski metropolit Galaktion Lūbenov Tabakov bo govoril o verski pripadnosti kot uveljavitvi lastnega bivanja v osrčju preteklega in sedanjega evropskega pravoslavlja. Za njim bo prof. Gianroberto Scarcia z beneške univerze Ca' Foscari govoril o sporih

včeraj in danes. Prof. David Farmer z britanske univerze v Reddingu bo govoril o meništvu, ki je prišlo v Evropo iz Yorka.

Ob 12. uri bodo predstavili restavrirano platno iz 16. stoletja, ki uprizarja sv. Pavlina. Nato bo na vrsti projekcija video posnetka "Pavel in Pavlin: zamisel združene Evrope". Pri dokumentarcu so sodelovali članikarja Franco Fornasaro in Bruno Cesca, režiserka Rosanna Giuricin, zgodovinarja Paolo Chiesa in Cesare Scaloni in drugi. Popoldne ob 15.30 bo prof. Heribert Dernhofer iz škofijskega semenišča v Linzu govoril o Donavi, sv. Pavlinu in 20. stoletju. Prof. Dorova Gil s

krakovske univerze bo spregovorila o odnosih med srbsko in hrvaško Cerkvijo, predavanje prof. Piera Marangoni z ljubljanskega vseučilišča pa nosi naslov Dediščina sv. Pavlina. Prof. Rainer Weissengruber (Centrum Latinitatis Europae iz Ogleja) bo govoril o Italiji in Noriku, dvojni zibelki Srednje Evrope. Posege bo moderiral prof. Gianfranco Giraudo z univerze Ca' Foscari v Benetkah.

Zvečer bo ob 21. uri v cerkvi sv. Frančiška v Čedadu koncert. Olga Pogorelova, Alberto Maria Ruta, Vladimir Mendelsshon in Francesco Picicelli bodo na godala izvajali Haydnovo skladbo Zadnjih sedem besed našega Odrešenika na križu in Pomes Parizana Kristofa Maratke; recitator Andrea Zuccolo. Prost vstop, vabljeni!

DD

OB SVETOVNEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

PRILOŽNOSTNI KOVanci

Banka Slovenije je ob bližnjem svetovnem prvenstvu v nogometu, ki bo potekalo v Južni Koreji in na Japonskem, izdala tri priložnostne kovance. Pomenijo zlasti priznanje Nogometni zvezi Slovenije, nogometašem in trenerju slovenske reprezentance, ki so se s svojimi uspehi uvrstili med sodelujoče na svetovnem prvenstvu. V obtoku so zlatnik z nominalno vrednostjo 20.000 tolarjev, srebrnik z nominalno vrednostjo 2.500 tolarjev in priložnostni tečajni kovanec z nominalno vrednostjo 500 tolarjev, izdelan iz dveh litin različnih barv.

Vsi navedeni kovanci so zakonito plačilno sredstvo v višini na njih označene nominalne vrednosti. Kupiti jih je

mogoče v Banki Slovenije in v nekaterih poslovnih bankah, tudi v Kopru in Novi Gorici. Prodajna cena za zlatnik je, denimo, 25.000 tolarjev, za srebrnik pa 3.000 tolarjev.

M.

PODPORA JAVNOSTI ČLANSTVU V ZVEZI NATO ZAČELA NARAŠČATI

TUDI LETOS VRSTA LEPIH KONCERTOV

NEREŠENA VPRAŠANJA POSLABŠUJEJO ODNOS S HRVAŠKO

MARJAN DROBEŽ

Politično dogajanje v Sloveniji se je v prejšnjih dneh oblikovalo in razvijalo predvsem v državnem zboru. Parlament je namreč obravnaval in sklepal o vprašanih, ki imajo poleg domačega tudi mednarodni pomen in razsežnosti. Poslanci so v polemiki s Stranko mladih Slovenije zavrnili njen predlog, naj bi o morebitnem vstopu Slovenije v zvezo NATO o tem pripravili predhodni zakonodajni referendum. Z večino glasov so sklenili, da bodo referendum lahko razpisali šele potem, ko bo Slovenija na vrhu predstavnikov držav članic v novembru v Pragi povabljen v članstvo te politične in vojaške povezave, kar pa kljub obetavnim znamenjem še zmeraj ni gotovo. Pomembno je, da sta na zasedanju državnega zbora o politiki do NATA govorila tudi predsednik države Milan Kučan in predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Oba sta ponovno predstavila in utemeljila razloge o tem, zakaj je članstvo v omenjeni povezavi v največjem interesu Slovenije.

Pomenljivo in spodbudno je, da je po odločnih posegih najvišjih predstavnikov oblasti in parlamentarnih političnih strank, izjemo Slovenske nacionalne stranke Zmaga Jelinciča, ki vključitvi nasprotuje, podpora javnosti integraciji v NATO začela naraščati. Uresničila se je napoved, ki jo je premier dr. Janez Drnovšek med nedavnim obiskom v ZDA dal tamkajšnjemu predsedniku Bushu. Po ugotovitvah t.i. Politbarometra, to je raziskave javnega mnenja, ki jo po naročilu vlade vsak mesec opravlja Center za raziskovanje javnega mnenja pri Fakulteti za družbene vede, bi zdaj

55% vprašanih, ki bi se udeležili referenduma, glasovalo za vstop v zvezo NATO, okrog 45% pa bi jih bilo proti.

Med razpravo o mnenju vlade glede potrditve (ratifikacije) sporazuma s Hrvaško o statusu in lastništvu jedrske elektrarne Krško so poslanci navajali razloge, ki odsvetujejo potrditvi. Kaže, da Državni zbor pogodb ne bo ratificiral tudi zato, ker je proti potrditvi sporazuma tudi velik del poslancev v hrvaškem Saboru (tamkajšnjem parlamentu). Pomanjkanje politične volje v obeh državah pa je nedvomno predvsem posledica slabih odnosov med državama, ki so na najnižji ravni v vseh desetih letih, kar samostojni Slovenija in Hrvaška obstajata. Doslej nista rešili nobenega spornega vprašanja, o čemer je zunanji minister dr. Dimitrij Rupel govoril na časnikarski konferenci v četrtek, 23. maja.

Minister je najprej navedel sporni sklep hrvaške vlade o koridorjih za prevoz nafte in njenih derivatov iz Slovenije. Slovenija protestira tudi na mednarodni ravni in zahteva odprtje dveh koridorjev za prevoz, toda Zagreb se ne odziva. Naslednja sporna zadeva je koncesija za raziskovanje možnih nahajališč nafte in zemeljskega plina v Piranskem zalivu, ki jo je sosednja država podelila svoji naftni družbi Ina. Raziskave bi namreč potekale tudi v tistem delu morja, ki ga Slovenija šteje za svoje.

Poleg tega se v slovenskem teritorialnem morju veča število incidentov, v katerih so udeleženi hrvaška policija in slovenske ribiči. Ribiči upravičeno menijo, da v spornem Piranskem zalivu lahko ribarijo, ker je to v skladu s sporazumom o maloobmejnem prometu in

sodelovanju med državama. Hrvaška policija pa ribolova, ki temelji na omenjenem statusu, ne priznava. Minister za zunanje zadeve je povedal, da je Hrvaška svoje školiščice v Piranskem zalivu razširila proti sredini zaliva, kar je v nasprotju z omenjenim sporazumom o maloobmejnem prometu in sodelovanju. Dr. Dimitrij Rupel je bil na srečanju s časnikarji bolj odločen kot običajno. Podvomil je o verodostojnosti Hrvaške in opozoril, "da Hrvaška z enostranskimi dejanji posega v slovensko suverenost in krši mednarodno pravo". Zaradi omenjenih in drugih kršitev je zunanje ministrstvo v Zagreb poslalo tri protestne note. Tamkajšnje zunanje ministrstvo je nanje hitro odgovorilo in vsebinsko objavilo na spletnih straneh. Na konkretne očitke ni odgovorilo. V sosednji državi so ugotovili, "da so odnosi s Slovenijo v zadnjem času prepogosto glavna tema v medijih". Nadalje Ministrstvo za zunanje zadeve zatrjuje, "da so odnosi s Slovenijo utemeljeni na načelih dobrososedstva in so prednostni cilj hrvaške zunanje politike. Ostre reakcije na vsak dogodek v Piranskem zalivu ne prispevajo k vzpostavitvi obmejnega režima, ki bi bil sprejemljiv za obe strani". Dodajamo, da obstoječe slabe odnose med Slovenijo in Hrvaško, kot poročajo iz Bruslja, zaskrbljenostjo spremljajo tudi Evropska komisija (vlada), Evropski parlament in drugi organi EU.

POSILNICA O NAPISIH NA NAGROBNIKIH ŽRTEV VOJNE

V Sloveniji očitno še dalj časa, ali pa sploh nikoli, ne bo moč doseči dogovora o narodni spravi med silami, ki so se na različnih straneh bojevale med drugo svetovno vojno. Na

to kaže tudi razprava o napisih, ki naj bi bili na grobovih pobitih partizanov in domobrancev. Medtem ko politične stranke iz sedanjih vladnih koalicij, predvsem LDS in ZLSD, vztrajajo pri trditvi, da so se samo partizani bojevali zoper okupatorje in za osvoboditev Slovenije, opozicijski poslanci zatrjujejo, da je komunistično vodstvo izrabilo željo po osvoboditvi za zmago revolucije. Ob tem dodajajo, da bi tudi na domobranskih grobovih moralo biti zapisano "padli za domovino", saj je tudi cilj domobrancev bila "slovenska domovina kot del svobodne Evrope". Tako je med razpravo o trinajstem členu predloga zakona o vojnih grobiščih, v sredo, 22. maja, v državnem zboru, poudarjal Franc Cukjati, poslanec iz SDS. Dvakrat je prebral domobransko prisego, izrečeno med vojno na osrednjem stadionu v Ljubljani, ob tem pa izrekel mnenje, "da to ni bila prisega Hitlerju, ampak nadrejenim v domobranstvu, sicer pa je poleg fašizma in nacizma tudi komunizem povzročil veliko nasilja, gorja in žrtev".

Razmišljanja Franca Cukjati so sprožila silovit plaz replik, zaradi nastalega vzdušja pa parlament sploh ni glasoval o členu, ki naj bi opredelil napise na nagrobnikih. Kot zanimivost dodajamo, da poslanec SDS Franc Cukjati izhaja iz partizanske družine, njegov oče je padel v nekelem boju leta 1944. Nastop in stališča omenjenega poslanca so podprli tudi na časnikarski konferenci, ki so jo v petek, 24. maja, skupaj priredili Združeni ob lipi sprave, Civilna družba za demokracijo in pravno državo ter Društvo za ureditev zamolčanih grobov.

GLASBA Z VRTOV SV. FRANČIŠKA

Kulturni dom v Novi Gorici bo v tej glasbeni sezoni priredil šest glasbenih druženj, v okviru osme sezone Glasbe z vrtov svetega Frančiška. Organizator poudarja, "da pripravljiva odmevnost koncertov na Kapeli (frančiškanskem samostanu na Kostanjevici nad Novo Gorico) med mnogimi glasbeniki, željnimi muziciranja, kot tudi med številnimi obiskovalci, vedno znova potrjuje priljubljenost cikla, pa tudi potrebo po doživljanju lepega in poduhovljenega".

Letošnji izbor glasbenikov in programov izpostavlja predvsem slovensko oz. slovansko (po)ustvarjalnost. Sezono bo otvorilo Društvo ArsAtelier iz Gorice s predstavitev dveh skladateljev, 70-letnikov: Štefana Maurija in Sama Vremšaka. Predstavitev društva in glasbenih portretov obeh umetnikov bo v petek, 31. maja, ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana na Kostanjevici. Sledil bo koncert mešanega zbora Veter, in sicer v torek, 4. junija, ob 20. uri v že omenjeni dvorani. Zbor vodi dirigentka Urša Lah. V nadaljevanju so predvideni koncert mešanega pevskega zbora Obala ob 25. obletnici delovanja (11. junija), Večer harmonike izvajalcev Marka Hatlaka in Adama Selija (18. junija), koncert instrumentalnega tria izvajalcev Cveti Kobala (flavta), Volodje Balžorskiya (violina) in Nede Petkove (čembalo) (18. junija) in zaključni koncert svetovno znanih ruskih pravoslavni pevcev. Ta bo v četrtek, 18. julija, ob 20. uri v dvorani Frančiškanskega samostana.

Sredstva za prireditve v okviru letošnje osme sezone Glasbe z vrtov svetega Frančiška bodo zagotovili Mestna občina Nova Gorica, Občina Šempeter-Vrtojba, goriška enota Krekove banke in Ministrstvo za kulturo Slovenije.

OBSTAJA VEČ PREDLOGOV

ZBIRANJE PODPISOV ZA REFERENDUME

Referendum je oblika neposredne demokracije in odločanja državljanov o pomembnih zadevah, denimo, o sprejetju predlaganih zakonov, zato temu inštitutu tudi v slovenski ustavi in družbeni praksi namenjajo veliko skrb. Toda prišlo je v navado, da določene skupine ljudi ali okolja, ki se ne strinjajo z nekim zakonom ali predlogom zanj, zahtevajo od države, da o tem razpiše referendum. Če strokovna služba državnega zbora ugotovi, da za to obstajajo pogoji in pravna izhodišča, se začne zbiranje štirideset tisoč podpisov, kar je zamudno opravilo. Podpise je težko zbrati v omenjenem časovnem obdobju, saj le redko kateri predlog za referendum

zadeva interese večine volilnih upravičencev. Če morda pobudniki zberejo štirideset tisoč podpisov za referendum in je ta razpisan, se nestrinjanje kaže z zelo majhno udeležbo na glasovanju. Tako zaradi nizke udeležbe upravičencev ni sta uspela referendum o termoelektrani v Zasavju in o zakonu o umetni oploditvi žensk, ki ne morejo zanositi po naravni poti.

Tako se je zgodilo, da v Sloveniji zdaj zbirajo podpise za tri referendume, v državnem zboru pa iščejo soglasje poslancev še za enega. Slovenska nacionalna stranka (predsednika Zmaga Jelinciča) in zunajparlamentarna stranka Nova želita s predhodnim referendumom ustaviti prodajo osrednjih državnih bank, Nove Ljubljanske banke in Nove Kreditne banke Maribor, tujcem. Društvo za teorijo in kulturo hendikepa zahteva referendum o zakonu o invalidskih organizacijah. Policijski sindikat pa si prizadeva za naknadni referendum o razveljavitvi komaj sprejetega zakona o sistemu plač v javnem sektorju. Kot je napovedal predsednik vladne Slovenske ljudske stranke (LDS) Franci But, bodo oni začeli zbirati podpise poslancev za začetek postopka ustavne presoje predloga zakona o ratifikaciji pogodbe s Hrvaško glede jedrske elektrarne Krško.

Če bodo pobudniki pri zbiranju podpisov uspešni, pa jih očitno čaka najtežja naloga. Državljan bo namreč treba prepričati, da je referendum res potreben. Vsa opravila, določena v zakonu o referendumu, pa bodo stala več milijonov tolarjev. Sprčo obravnavanih dilem in zapletov so pomembne razprave v ustavni komisiji o tem, ali referendumске pravice v Sloveniji ohraniti ali pa jih zožiti.

SREDI MAJA SREČANJE Z ROJAKI

POMAGAJMO NAŠIM ARGENTINCEM

MILAN GREGORIČ

Sredi maja je Klub krščanskih izobražencev iz Kopra organiziral srečanje s skupino naših rojakov iz Argentine in drugih držav, ki so se večinoma rodili v tujini ter se odločili za vrnitev v domovino. Problematiko vračanja, s poudarkom na Argentini, je predstavil g. Boštjan Kocmur, predstavnik izseljeniške organizacije Slovenci v svetu in tudi sam povratnik. Najprej se je nekoliko dotaknil nesreče, ki je zadela Argentino ob nedavnem sesutju njenega gospodarskega sistema (naskok inflacije, upadanje investicij, velika brezposelnost, zaprte banke in zamrznjeni prihranki prebivalcev, neredi, ropanja, ipd.). Med vzroki te kataklizme se navajajo tudi taki, ob katerih se moramo tudi sami zamisliti. Kot npr. navedbe, da je v Argentini pred tem prišlo do razprodaje gospodarstva in bank tujemu, predvsem ameriškem, kapitalu, ki naj bi državo dobesedno kolonialno izkoriščal. In ko je izžeto gospodarstvo začelo pešati ter so socialne razmere postale negotove, se je kapital začel umikati in prepustil državo njeni tragični usodi. Celo samo premoženje je zgubilo vsakršno vrednost, saj nimajo ljudje denarja, da bi ga lahko kupovali. Tako so na trg nepremičnim

udarili špekulanti, ki ponujajo ekonomsko utapljačemu se prebivalstvu tretjino vrednosti njihovih nepremičnin. Prišlo naj bi do takih skrajnosti, da npr. primanjkuje državi celo papirja za potne liste tistim, ki bi se radi izselili.

Kriza je zadela tudi naše izseljenice oz. njihove potomce, med katerimi je mnogo prav Primorcev, ki so bežali pred fašizmom. Njihova stiska je zelo velika in javnost je premalo seznanjena z njo. Pri iskanju izhoda se mnogi ozirajo proti stari domovini. Prve skupine so že tu ter jih zasilno razmeščajo naokrog. Mnogo pa jih čaka v pripravljenosti, da se vrnejo, če jim bo matica ponudila roko (delo, namestitve ipd.). Številni nimajo denarja niti za vozne karte ter se ponekod že zbirajo pri spevki v ta namen. Bistveni problemi vračanja so, seveda, zaposlitev in namestitve povratnikov ter njihova čimprejšnja integracija v slovensko družbo. To niso begunci, ki bi pri nas prevedrili

čas krize in se potem vrnili na svoje domove. Oni želijo delati ter si pri nas ustvariti svoja nova ognjišča. Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi koprski župan g. Dino Pucer, je bilo povedano, da že tečejo delovni dogovori na državnih in tudi lokalnih ravneh med predstavniki oblasti, karitativnih organizacij in Cerkev, kako se primerno odzvati na to stisko naših ljudi. Pri tem je še posebej dejavna Cerkev, ki je naložila svojim dekanom to skrb kot eno prednostnih. Posređi je sicer precej birokratskih zaprek (problemi državljanstva, stalnega bivanja, priznavanje diplom ipd.), ki bi se jih dalo s prožnim pristopom oblasti in sodelovanjem ljudi na nek način premoščati. V času, ko se na državni in občinskih ravneh dela inventura prostih nastanitvenih možnosti, se navadni občani lahko vključujemo v to solidarnostno akcijo s tem, da damo (začasno) na razpolago lastne namestitvene zmogljivosti, da ponudimo povratnikom naše naslove kot mesto

njihovega stalnega bivanja, da po naših močeh prispevamo pri zbiranju sredstev za prevoz povratnikov v domovino in predvsem, da na vse možne načine pomagamo sorodnikom, ki bi se radi vrnili.

Na srečanju se nam je osebno predstavilo večje število povratnikov, ki so s svojimi zgodbami, s svojimi stiskami, s svojim hrepenenjem po domovini ter s svojimi pričakovanji pretresli udeležence srečanja ter nas hkrati notranje zavezali, da se tudi sami odzovemo na to stisko. Tako smo spet enkrat, kot država, nacija in posamezniki pred resnim izpitom ter ne bi smeli dovoliti, da pademo na njem. Hkrati je to spet ena izmed dragocenih priložnosti, da pokopljemo naše travmatične delitve na rdeče, bele in ne vem še kakšne ter se odzovemo na stisko naših rojakov, kot se spodobi za zrelo nacijo. Ena izmed udeleženk večera, vidno pretresena ob človeški veličini teh preprostitih ljudi in njihovem hrepenenju po domovini, je ob koncu srečanja pripomnila, da, kot Argentinci rabijo nas, da jim materialno pomagamo, tako rabimo mi nje, da nam povrnejo našo izgubljeno človeško in domovinsko dušo.

V IGRALNICI PERLA NOVA KONFERENČNA DVORANA

V igralnici Perla družbe HIT v Novi Gorici so v petek, 24. t.m., obeležili zaključek zadnjega sklopa prenove tega objekta. Zlasti je pomembna nova dvorana za konference, simpozije, strokovna srečanja in podobna druženja. V njej je 200 sedežev, dvorana pa je opremljena z najmodernejšimi sredstvi oz. pripomočki za hkratno prevajanje v tri jezike, računalniško projekciranje na platno in za t.i. video konference. Nova dvorana v igralnici Perla bo prispevala k napredku t.i. kongresnega turizma, ki v Sloveniji v zadnjem času pridobiva na pomenu.

OBVESTILO

V PRIMORSKEM dramskem gledališču bo v četrtek, 6. junija, ob 20.30 plesno-gibalna predstava Kokon avtorice Nataše Tovirac. Predstavo bodo oblikovali Srečo Blas, Lea Menard in Nataša Tovirac. Vljudno vabljeni!

13

ČETRTEK,
30. MAJA
2002

ITALIJANSKO PRAVO

ROJSTVO KOT KRIVIČNA ŠKODA

DAMJAN HLEDE

Škoda, ki jo povzroči rojstvo nezaželenega otroka, upravičuje odškodnino. Pravna praksa se nagiba odločno v to smer. Doslej je več zadev v zvezi s tem vprašanjem prišlo na dnevni red kasacijskega sodišča, ki je doslej že razsojalo na primer o posledicah rojstva, do katerega je prišlo po neuspelem poizkusu splava (razsodba št. 6464/94), po neuspelem poizkusu sterilizacije enega od staršev (razsodbe št. 9617/99 in 8451/97) ter o posledicah rojstva otroka z malformacijami, o katerih ginekolog ni obvestil bodočih staršev in jim s tem onemogočil možnost odločitve za splav, ki jim jo zakon priznava (razsodba št. 12195/98).

Podoben temu zadnjemu primeru je tudi slučaj, ki je dal povod za spor, katerega je kasacijsko sodišče pred kratkim sklenilo z razsodbo št. 6735 z dne 10. maja 2002. O tem primeru smo lahko slišali po televiziji in brali po časopisih, saj so tovrstne zadeve ponavadi zanimive za dnevno kroniko, še posebej če so prikazane zelo na splošno in površno, z večjim poudarkom na senzacionalizem novih družbenih in kulturnih navad, kot na dejansko stanje stvari in na pravne, moralne ter politične vidike problema.

Novost, ki je v javnosti najbolj odmevala, je bila ta, da je bila tokrat odškodninska pravica priznana tudi očetu. Utemeljitev je precej splošna, saj sodišče govori o nekem "tkivu pravic in dolžnosti, ki se v pravni ureditvi osredotočajo na dejanje rojevanja in izhajajo iz zakona 194/78, iz ustave in iz civilnega zakonika", iz česar bi moralo biti jasno, da je tudi oče del zdravstvene pogodbe, v katero

sta neposredni stranki zdravnik in nosečnica. Zdravnik je za svojo dejavnost skratka neposredno odgovoren tudi očetu. "Neposredno", v tem je pravna novost te razsodbe, saj je v preteklosti očetu bila že priznana odškodnina, a le v obliki posredne refleksne škode. Sedaj pa so bile staršem priznane sledeče oblike škode: premoženjska škoda v obliki damnum emergens zaradi zdravniških stroškov, ki so jih morali in jih še bodo morali utrpeli zaradi inkriminirane situacije, ter v obliki lucrum cessans zaradi manjše profesionalne aktivnosti, ki jo bosta oba starša imela, ker se bosta morala bolj ukvarjati s prizadetim otrokom; priznana je tudi nepremoženjska škoda v obliki biološke in eksistencialne škode. Vsega skupaj za 700 milijonov starih lir.

Vse to pa je šlo za otroka, katerega malformacija bi lahko bila morebiti predvidena le po prvih treh mesecih nosečnosti, in to s posebnimi specifičnimi analizami. Po treh mesecih nosečnosti pa ja splav možen le v prisotnosti sledečih pogojev:

a) pri nosečnici mora biti v teku patološki proces (fizične ali psihične narave);
b) obstajati mora nevarnost, da se ta proces razvije v hudo zdravstveno poškodbo nosečnice;

c) zarodek ne sme imeti možnosti samostojnega življenja.

Veliko vprašanje je, ali bi zadnji pogoj bil prisoten v našem slučaju, saj se je otrok potem rodil, kljub urojenim malformacijam, živ in zdrav. V vsakem primeru kaže ta novi slučaj na nedorečenost zakona št. 194/78 o splavu, ki bi ga bilo prav tu pa tam izboljšati.

Sredi meseca maja je imela Zadruga banka Doberdob in Sovodnje po uspešnem in živahnem poslovnem letu občni zbor. Na dan je prišlo kar nekaj spodbudnih znakov, ki govorijo o živi vraščenosti slovenskega bančnega zavoda v naš prostor in o njegovem spodbudnem razvoju. Še kaj več o tem in drugem pa nam je prijazno povedal ravnatelj banke Savo Ušaj.

Na občnem zboru 17. maja je prišlo jasno na dan, da število članov ZKB DOS raste. Kako ocenjujete ta podatek?

Število res raste in trenutno imamo nad 700 članov; to je za naš delokrog kar primerno število. Ne zapiramo pa vrat drugim članom. Pomembno je, da z njimi gojimo stike in da se z njimi še razvijajo novi posli. Naša banka skrbi za člane ne le direktno, ampak tudi posredno, s tem da podpira krajevne ustanove in društva. To je bilo na občnem zboru verjetno premalo poudarjeno in bi zato rad poudaril, da so šle naše podpore v lanskem letu kar 130 društvom ali posameznim poslom po vsej Goriški, kjer delujemo. Na tak način smo porazdelili nad 80.000 evrov, t.j. več kot 160 milijonov lir.

Naša banka je zares pozorna do raznih pobud. Ne gledamo na njihovo podobo oz. na to, ali odjeknejo v javnosti; podpiramo pobude, ki se nam zdijo vredne. Nadaljnjih 25.000 evrov se je nekako "povrnilo" na teren v raznih drugih oblikah; pri tem mislim na nakup raznih budgetov za članstvo in klientelo ipd. Mirne duše lahko trdimo, da smo vrnili na področje, kjer delujemo, nad 100.000 evrov, kar bi bilo nad 200 milijonov starih lir. To je gotovo pozitivna slika naše banke. Na tak način skušamo še ohraniti in podpreti naš stik s teritorijem.

Ljudje so očitno navezani na vaš zavod, mu zaupajo. Že v

značaju vaše banke je neka solidarnost, ki jo torej ljudje občutijo...

Trudimo se, da bi ostala načela zadrugištva, na katerih se je rodila naša banka, še vedno prisotna v našem krogu, čeprav živimo v času, ko vsi mislijo le na dobiček. Skušamo ne pozabiti tudi te plati našega poslanstva.

Učinkovitost spojitve med doberdobsko in sovodensko banko se torej potrjuje?

Drzno se mi reči, da je bila več kot pozitivna, neobhodna. Danes imamo tako strukturo, ki nam omogoča, da lahko obstanemo na tržišču in uspešno opravljamo vse svoje naloge. Vsaka od dveh bank bi bila po mojem mnenju, če bi ostali ločeni, premajhna za zahteve trenutnega gospodarstva.

Uspešno se tudi širite.

Imate že nekaj podružnic in načrtujete odprtje novih...

Imamo štiri delovne enote; poleg starih sedežev v Sovodnjah in Doberdobu še v Ronkah in Štandrežu. Stranke iz Gorice nas spodbujajo, da bi odprli podružnico v Gorici. Na te prošnje se bomo odzvali. Naš namen je seveda razširiti svoje poslovanje tudi na Gorico, tako da lahko podpremo slovensko bančno ponudbo v mestu.

Ena največjih novosti v zadnjem letu je bil

gotovo prehod z lire na evro. V to ste gotovo vložili ogromno energij. Kaj pa člani? Je bil zanje prehod travmatičen?

Že lani spomladi smo začeli prirejati srečanja s strankami, da bi jih informirali in pomirjali. S tem smo nadaljevali vse do konca leta, tako da so naše stranke imele sogovornika in oporo. Zato mislim, da zanje prehod ni bil travmatičen. Navidez ni bil travmatičen niti pri našem delovanju. Sedaj lahko rečem, da se je vse lepo izteklo. Bilo pa je res ogromno dela, imeli smo polne roke dela in... denarja, kajti pobirati stare lire in jih potem posredovati raznim osrednjim ustanovam ni bilo lahko. Naši uslužbenci so nakopili ogromno število nadur, kar nas še sedaj obremenjuje. Težave so bile, a smo jih vendarle premostili.

V zadnjem letu ste imeli tudi inšpekcijo Banke Italije, ki je potrdila dobro poslovanje vašega bančnega zavoda.

V zadnjih mesecih lanskega leta smo res imeli tako inšpekcijo, ki jo imam za verodostojno in resno. Inšpektorji so v dveh mesecih pregledali vse delovanje. Njihova pozitivna ocena je potrdila uspešnost naših izbir.

Kaj lahko sploh poveste o poslovanju v zadnji dobi?

Poslovanje se postopno širi na vseh področjih. K temu tudi težimo. Samo tako bomo lahko ohranili raven dobičkov, ki jih beležimo v zadnjih poslovnih dobach. Za sedaj smo z rezultati povsem zadovoljni, v prihodnje pa nas čaka še veliko dela. Stalno moramo paziti na stranke; če nismo pozorni, si z lahkoto zapravimo večletno delo. Naša naloga je vedno težja tudi zato, ker se v zadnjih časih stvari hitro spreminjajo. Ne mislim samo na evro, ampak tudi na način delovanja, varčevanja, jemanja kreditov itd. Pomislimo samo na servise, ki se nudijo po internetu. Biti moramo pripravljeni na vse, imeti moramo široko izbiro ponudb. Biti moramo tudi konkurenčni drugim ustanovam, kar ni vedno lahko.

Kako sploh gledate na splošno krizo v italijanskem gospodarstvu oz. na evro, ki ni tako močan, kot smo si pričakovali?

Naša banka je krajevnega značaja in ne podpira večjih industrij. Zato se nas razmerje evra do dolarja dotika le na neposreden način. Občutimo pa krizo, ki je nekje na Goriškem, kjer se na gospodarskem področju že dolgo ne rojeva nič posebno novega. Druga slika je na Trziškem, kjer predstavljajo ladjedelništvo in povezane strukture še gonilno silo in se mesto razvija; tam so tudi gospodarske možnosti precejšnje.

Kaj se bo za vas spremenilo, ko bo Slovenija stopila v EU?

Naša banka leži blizu državne meje, vsi naši uradniki obvladajo slovenski jezik. Mislim in upam, da bo zato imela naša banka nekaj privilegij do morebitnih strank iz Slovenije. Naš delokrog bi se lahko razširil tudi v sosednjih slovenskih vaseh, zlasti v Novi Gorici ali, še bolj, na Mirenem. Stiki s slednjim obstajajo še iz časov, ko sta bila Miren in Sovodnje pod isto občino.

SREČANJE VODSTEV NOVE LJUBLJANSKE BANKE IN BANCE DI CIVIDALE

BANČNIŠTVO: ČEZMEJNO SODELOVANJE

Vodstvo zavoda Banca di Cividale je na svojem centralnem sedežu v Čedadu sprejelo delegacijo Nove ljubljanske banke.

Na srečanju, ki je potekalo v prijateljskem vzdušju, so slovenski in furlanski bančniki poglobili možnosti dodatnega razvoja medsebojnega sodelovanja, ki je sicer že utečeno tudi vsled integracije goriškega zavoda banca Agricola-Kmečka banka v čedajsko strukturo.

Delegacijo Nove ljubljanske banke so sestavljali predsednik uprave Marko Voljc, odgovorni milanskega predstavništva, Mitja Močivnik, ravnatelj tržaške podružnice, Andrej Bratož ter ravnatelj novogoriške podružnice, Aljoša Uršič. Sprejeli so jih predsednik čedajske banke, Lorenzo Pelizzo, člana upravnega sveta Diego Marvin in Evelino Mattellig ter glavni ravnatelj Nereo Terreran.

Prisotni so najprej z zadovoljstvom ugotovili dober potek izmenjave med deželo FJK in Slovenijo, ki se izvaja preko recipročnih računov. Na srečanju pa je pogovor tekel predvsem o možnostih komercialnega razvoja na trgih bivše Jugoslavije in o partnerski vlogi, ki naj bi jo imela slovenska banka, na osnovi globokega poznanja tistih področij. Poleg tega so preverili možnost, da bi čedajska banka lahko razpolagala z dodatnimi uslugami, ki bi bile v pomoč podjetjem iz dežele FJK pri izvozu v tiste države, kjer je rizična stopnja še vedno visoka.

Navedene argumente bodo še dodatno poglobili na naslednjem srečanju, ki bo po vsej verjetnosti v Ljubljani.

GOSPODARSKE NALOŽBE ZA OBDOBJE 2000-2006

CILJ 2: ODOBREN NOV RAZPIS

Srednje velika in mala podjetja industrijskega, obrtnega, turističnega sektorja lahko od minulega tedna do 22. julija vložijo prošnje za prispevke iz programa Cilj 2 za obdobje 2000-2006. V nekaterih redkih primerih sredstva lahko črpajo tudi trgovska podjetja. Gre za finančno pomoč, ki jo pri izvedbi gospodarskih investicij omogoča sklad iz Evropske unije. V primerjavi s prejšnjim razpisom iz leta 1998 predvideva novi razpis nekaj pomembnih novosti.

Najprej gre za novo razmejitev območij, katerim je dodeljena možnost črpanja sredstev. Območje je precej skrajšano in predvideva v tržaški občini celotno idustrijsko cono, okrožja Škedenj in Čarbo-la, Valmaura in naselje Sv. Ser-

gija, vzhodni Kras, pristaniško območje in obalni pas v državnih lasti. V ostalih občinah tržaške pokrajine pa še območje tovarnega postajališča pri Fernetičih in Štivan, Ribiško naselje, Sesljan ter Medja vas v občini Devin Nabrežina. V primerjavi s prejšnjim razpisom so bili torej izključeni ostali deli občine Devin Nabrežina, občina Repentabor - razen tovarnega postajališča pri Fernetičih - Dolina - razen idustrijske cone - Kjadin-Rocol in Rojan v Tržaški občini. Izključena območja bodo lahko deležna prispevkov še do leta 2005, saj se bodo lahko vključila v t.i. sistem "mekhega izstopa" (phasing-out), ki pa predvideva manj razpoložljivih sredstev. To pomeni, da jih bo lahko prejelo manjše število podjetij.

V Goriški občini so tokrat v program vključeni Podgora, Štandrež, Podturn-Sv. Ana ter del kraja Madonnina del Fante. Campagnuzza pa se bo lahko poslužila sistema phasing-out.

Druga novost se tiče prioritete pri podeljevanju sredstev. Prva bo upoštevala, v kolikšni meri bo določena gospodarska nalozba prispevala k ohranitvi gospodarskega tkiva na deželni teritoriji. Ta prioriteta je povezana z bojaznijo, da bi se podjetja z vstopom Slovenije v EU začela seliti na drugo stran meje. Druga prioriteta pa bo podeljena projektom, ki bodo omogočili razvoj visokogorskih območij.

Tretja novost je v tem, da bodo podjetja v primeru idustrijskih in obrtnih dejavnosti lahko zaprosila za prispevke za nekatere sektorje - kot na primer v gradbeništvu -, ki so bili doslej izključeni. Isto velja za nekatere storitvene dejavnosti. Predvideni so prispevki tudi za t.i. strateške konzulen-

ce in za ustvarjanje novih podjetij, raziskovanje, inovativne prireme, itd.

Za prispevke bodo upoštevali samo naložbe, ki bodo izvedene po predstavitvi prošnje, to je po 22. maju 2002. Izjema so le manjše naložbe (od 50.000 do 400.000 evrov), ki bodo deležne prispevka v obliki "de minimis". Ta predvideva mejo 100.000 evrov za skupno vrednost prispevka. V teh primerih bodo pri podeljevanju prispevkov upoštevali tudi investicije, ki so že bile izvedene, in sicer od 22.7.2000 dalje.

Slovensko deželno gospodarsko združenje ima veliko izkušenj na področju priprave prošnje za omenjeni program. Pri prejšnjem razpisu so bile odobrene vse prošnje, ki so jih podjetniki izpolnili ob strokovni pomoči SDGZ. Vsi zainteresirani so torej vabljeni, da se čimprej oglašijo v uradih v ul. Cicerone 8 v Trstu, ali da telefonirajo na št. 040 6724811.

BS

V SOBOTO, 1. JUNIJA

ZAKLJUČNA PRIREDITEV ŠZ OLYMPIA

Pri športnem združenju Olympia se te dni marljivo pripravljajo na zaključno akademijo, ki bo v soboto, 1. junija, ob 19.30 v telovadnici društva, na drevoredu 20. septembra v Gorici. Oblikovali jo bodo pripadniki društva, ki obiskujejo telovadbo predšolskih otrok, ritmiko, orodno gimnastiko, volley in minivolley ter športni ples. Nastopile bodo tudi mažorete HIT-a iz Nove Gorice ter plesna show skupine KD Briški grič iz Števerjana.

Vabljeni torej v soboto zvečer v gorisko telovadnico. Med akademijo bo potekala nabirka prispevkov v dobrodelne namene, kar daje prireditvi poleg športnega še humanitarni pomen. Sledila bo družabnost v pripravi celotnega odbora združenja.

NOGOMET / TEČAJ
ZA TRENERJE PRI ZSSDI

ZA KREPITEV DOMAČIH KADROV

V petek, 24. maja, v Fabčevi osmici v Mavhinjah ni potekala samo predstavitev knjige Juana Vasleta *Fužbal, tango in polka*. Pred predstavitvijo je namreč bil tudi zaključni večer začetnega tečaja za trenerje, ki ga je priredilo ZSSDI. Kot je dejal vodja tečaja, prof. Miloš Tul, je udeležba pozitivno presenetila, saj je tečaj sledilo 15 pretežno mladih udeležencev, kar potrjuje osnovno zanimanje za nogomet pri nas, pri čemer je izpostavil tudi potrebo po domačih strokovnih kadrih. Zanimanje za nogomet je v svojem posegu poudaril tudi predsednik ZSSDI Jure Kufersin, ki je dejal, da je pri nas nogomet še vedno priljubljen šport, s katerim se ukvarja deset klubov. Tečajniki (Damijan Batt, Edvin Brajnik, Žarko Bukavec, Roberto Cocevari, Saša Košuta, Manuel Devetak, Simon Feri, Jan Gregori, Alessandro Leban, Giorgio Lorenzi, Edvin Milko, Kristjan Migliori, Jan Pahor, Dean Štolfa in Matej Širca) so poleg priznanja prejeli v dar tudi izvod Vasletove knjige *Fužbal, tango in polka*.

KNJIGA O ŠZ JADRAN

Pred 25 leti se je rodila združena košarkarska ekipa Jadran. Srebrno obletnico priložene ekipe, ki je zamejski ekipni šport povzdignila na izredno kakovostno raven, sta Združene slovenske športne družbe v Italiji in ŠZ Jadran proslavila z izdajo knjige Branka Lakovića in Sergia Tavčarja *"Jadran 25"*. 364 strani dolga knjiga vsebuje veliko slikovnega gradiva, statistike in imena igralcev in vseh, ki so sooblikovali uspeh društva, opis vsake sezone posebej, članke, pisma in komentarje.

Odštevanje je pri koncu. Na počil je trenutek, ki ga vsi nogometni privrženci vneto pričakujejo: svetovno nogometno prvenstvo se bo po štirih letih ponovno polastilo slehernega Zemljana in ga v naslednjem mesecu z ledeno kokakolo v rokah priklenilo na kavč pred domačim televizorjem. Vsakodnevna prijateljska kramljanja, ki se navadno začenejo z običajnim "Dober dan, kako je kaj?" bodo prepustila mesto "visokim filozofskim" razpravam in dognanjem kot npr. "Že dva meseca ti pravim, da bi bilo bolje, da bi poklical Baggia. Če selektor tega ne razume, mu ni pomoči". Takih primerov je še in še, nogomet je namreč eden izmed najmočnejših magnetov v naši družbi, svetovno prvenstvo pa njegov najznačilnejši identifikacijski simbol. Posamezne reprezentance in najpomembnejši nogometaši, ki so ustvarili "mit nogometa", so v svojih državah postali pravi statusni simboli. Kako pa izgleda letos svetovno prvenstvo? Kdo bo odločil najpomembnejše športno ekipno tekmovalne na svetu?

ALLEZ BLUES, ALLEZ!

Med glavnimi kandidati za osvojitev letošnjega svetovnega prvenstva so nedvomno branilci najprestižnejše nogometne lovorike, Francozi. Reprezentanca, ki bo letos skušala ubraniti naslov svetovnih prvakov, se bistveno ni spremenila glede na ekipo, ki je pred štirimi leti premčno slavila na domačih tleh in ki je pred dvema letoma osvojila tudi naslov evropskih prvakov. Edina vidnejša sprememba je odsotnost takratnega kapetana Didiera Deschamps, ki je medtem obesil nogometne čevlje na klin. Francoska izbrana vrsta je zato homogena in uigrana ekipa, ki se lahko ponaša z nekaj izvrstnimi posamezniki. Reprezentanca "plavih" je z določenih vidikov še popolnejša kot pred štirimi leti, predvsem v napadu. Takrat so se Francozi predstavili z izvrstno obrambno vrsto: med drugim so jo sestavljali tudi Lilian Thuram, eden izmed prvih petih obrambnih igralcev na svetu, ter Marcel Desailly, fizično izredno močan in zato težko premagljiv sredinski branilec. Vezna vrsta je bila najmočnejše francosko "orožje". Zinedine Zidane in Youri Djorkaeff sta bila supervezdi, ki si ju ni mogla privoščiti nobena druga reprezentanca, ob njiju pa so igrali še mednarodno uveljavljeni vezni igralci kot Petit, Karembeu in Deschamps. Edina "šibka točka" francoske ekipe je bil napad. Štirje napadalci (Guivarch, Trezeguet, Henry in Dugarry) so skupaj v sedmih tekmah le petkrat zatresli nasprotnikovo mrežo. Kot smo že omenili, je letošnja francoska izbrana vrsta zelo podobna zmagovalni ekipi izpred štirih let. V obrambi še vedno "kraljujeta" Thuram in Desailly, poleg njiju igra še Le Boeuf in Lizarazu, ki sta bila sicer prisotna tudi na zadnjem SP-ju. Tudi vezna vrsta bo ostala nespremenjena. Deschampsovo mesto bo verjetno prevzel že uveljavljeni "velikan" Patrick Vieira. Edina prava novost bo torej napad. Henry in Trezeguet, napadalca v standardni enajsterici, sta sicer nastopala že v Franciji, a sta v tem času tehnično izredno napredovala kot nogometaša. Trezeguet je letos s 24 zadetki osvojil prestol

KO SE SVET USTAVI

ANDREJ ČERNIC

najboljšega strelca v italijanski A-ligi, Henry pa je že nekaj let eden najboljših napadalcev v angleški Premier league, zelo uspešno nastopa tudi v pokalu prvakov. Napadalski dvojček Henry-Trezeguet lahko spravi v težave vsakega branilca. Oba namreč imata izpiljeno tehniko igranja, zelo dobro preigravata, Henry je poleg tega zelo hiter, Trezeguet pa odlični v igri z glavo. Ob vsem tem moramo seveda posebej omeniti nogometaša, ki pravzaprav posebej zmagovito generacijo francoskega nogometa: Zinedine Zidana. Francoz alžirskega rodu, ki je po mnenju mnogih trenutno najboljši nogometaš na svetu, je letos v dresu Reala Madrida odigral izvrstno sezono in jo kronal z neverjetnim in odločilnim zadetkom v finalu pokala prvakov. Zidane bo, v primeru, da si bo opomogel od poškodbe na kolenu, pomemben dejavnik za francosko reprezentanco: sam lahko odloči katerokoli tekmo, saj je na to "navajen". Pomislimo samo na finalno tekmo pred štirimi leti v Parizu. Francija-Brazilijska 3-0: dva od treh zadetkov sta bila Zidaneova.

KAKO PA TEKMECI?

Med najresnejše tekmece za končno zmago strokovnjaki uvrščajo Argentino. Odkar je belo-modre zapustil *Pibe de oro* (Maradona), Argentinci svojo pot na svetovnih prvenstvih vedno zaključujejo predčasno. Zadnjo odmevnejšo uvrstitev na svetovni sceni so nogometaši domovine tanga dosegli leta 1990 v Italiji, ko so se uvrstili na drugo mesto za Nemčijo. Leta 1994 so izpadli v osmini finala proti Romunom, leta 1998 pa v četrtini finala proti Nizozemcem. Letos si Argentinci od svoje reprezentance obetajo zelo veliko. Glavni razlog za tako pričakovanje je odlično odigrana kvalifikacijska faza za SP, v kateri so belo-modri z lahkoto opravili z vso konkurenco. Premočno so zmagali v južnoameriški skupini. S trinajstimi zmagami, štirimi remiji in enim porazom so dosegli zavidljivih 43 točk in drugouvrščene Ekvadorce pustili za sabo za kar 12 točk. Ob tem so imeli tudi daleč najboljši napad (42 zadetkov v 18 tekmah) in najboljšo obrambo skupaj s Kolumbijci (15 prejetih zadetkov). Tudi Argentinci lahko računajo na zelo izkušeno ekipo, čeprav nimajo tako zvanečih imen kot Francozi. Najbolj reprezentativni belo-modri nogometaš je napadalec Hernan Crespo, ki služi kruh v rimskem Laziju in od katerega si Argentinci čakajo obilico zadetkov. Vloga "režiserja" na igrišču bo v zakupu Evropejcem dobro znanega veznega igralca Juana Sebastiana Verona, ki je do lanskega leta igral v Italiji, letos pa nastopa v Manchesterju. Z njim bodo na sredini igrišča argentinske barve branili v Italiji bolj znani Javier Zanetti (Inter) in Diego Simeone (Lazio). Tudi med branilci najdemo mnoge stare znanke italijanskega prvenstva: Ayalo (nekoč Napoli in Milan), Chamota (Milan) in Samuela (Roma).

Ko že govorimo o svetovnem prvenstvu, nikakor ne mo-

Slovenska reprezentanca

Italijanska reprezentanca

remo mimo največjih nogometnih virtuozov, Brazilcev. Karike so, v nasprotju z jugo-zahodnimi sosedi, kvalifikacijske tekme odigrali dokaj slabo in se na SP uvrstili šele v zadnjem kolu. Pelejevi rojaki kot ponavadi prisegajo skoraj izključno na napadalno in spektakularno igro. Iz favel Rio de Janeira že po tradiciji ne izhajajo odlični branilci, ampak (skoraj) izključno napadalci in ti. "številke 10". Tako bo tudi letos. Oba srednja branilca, Roque Junior in Lucio, nista posebej znana, niti kdovekako nadarjena. Kot na vsakem SP-ju bo torej obramba brazilska šibka točka. Zelo veliko težav bo lahko povzročilo kariokam tudi pomanjkanje enotnosti med posamezniki. Nemaški napadalec reprezentanca iz domovine sambe spominja na kurnik, v katerem se šopirijo sami petelini. Večina članov brazilske selecao uživa v svojih klubih izredno svobodo, ker niso posebej vezani na taktiko in sheme, po katerih igra ekipa. Privilegiran status uživajo seveda zaradi izrednih tehničnih sposobnosti in vizije igre. Ko pa vsi ti nogometaši, ki zelo radi "prosto interpretirajo" trenerjeva navodila, igrajo skupaj, se včasih neizbežno pojavijo slabe predstave zaradi anarhije, ki zavlađa v igri ekipe. Brazilci se bodo morali tega zelo paziti. Kaj pa najpomembnejši reprezentanti? Glede na kakovost posameznikov, bi lahko našli vseh 22 izbrance selektorja Scolarija. Pomislino samo na Ronaldo in Rivalda ali Roberta Carlosa in Cafuja. Tehnične kakovosti, ki jo premorejo Brazilci, si gotovo ne more privoščiti nobena druga reprezentanca. Če pa slučajno na kaki tekmi pri reprezentantih množično odpove tehnična žilica, je polom skoraj neizbežen. Pred štirimi leti so npr. na finalni tekmi v Parizu Francozi pometli z Ronaldom in soigralci, kot bi šlo za zelo povprečno reprezen-

tanco, ki se zadovolji že z uvrstitvijo na svetovno prvenstvo.

V ožji krog favoritov mnogi prištevajo tudi Italijo. Trapattoni je v Korejo res odpeljal zelo kompetitivno ekipo, v kateri pa vezna vrsta predstavlja veliko uganke. Italijane bi lahko drago stalo pomanjkanje odličnih igralcev na sredini igrišča. Di Biagio, Tommasi in Zambrotta, ki so najresnejši kandidati za standardno postavbo, so sicer že dalj časa člani italijanske izbrane vrste, a v primerjavi z nogometaši, na katere lahko računajo druge države, so, predvsem tehnično, šibkejši. Italijani pogrešajo take vezne igralce, kot je npr. Nizozemec Davids, Argentinec Veron, Brazilcev Juninho ali Francoz Vieira. Pri vsem tem je za Italijane najbolj nevarno, da bi nasprotniki nadigrali njihovoo vezno vrsto in tako dejansko razbili igro Trapattonijevih varovancev. Italijani se bodo sicer predstavili z najboljšo obrambno vrsto na celotnem svetovnem prvenstvu: Cannavaro, Nesta in Maldini predstavljajo odlično jamstvo na vsaki tekmi in proti vsaki ekipi. Tudi v napadu se "azzurri" lahko pohvalijo z nekaj supervezdami: predvsem je treba omeniti Tottija in Vieri. Prvi posebej tehnično prefinjenost, drugi pa izredno fizično moč. Za nasprotnikove obrambe bosta težko rešljiva uganke. Ob njiju bo napadalni trio sestavljal še Inzaghi oz. Del Piero: oba sta mednarodno uveljavljena in izkušena nogometaša.

Druga moštva imajo manjše možnosti za osvojitev svetovnega pokala. Veliko je takih, ki imajo za sabo ugledno nogometno zgodovino (Nemčija, Anglija, Španija in Portugalska), a letos v predprvenstvenih napovedih zaostajajo za prej omenjenimi državami.

"KAPO DOL", SREČKO!

Med največja presenečenja bližnjega svetovnega prvenstva spada gotovo slovenska nogo-

metna pravljica oz., da se izrazimo s političnim besednjakom, zgodba o uspehu. Slovenska reprezentanca, sestavljena iz širši javnosti neznanih nogometašev, se je v svoji kvalifikacijski skupini odrezala bolje od uveljavljenih nasprotnikov (Švica in Jugoslavija) ter pristala na drugem mestu za nekdanjo nogometno velesilo Rusijo, ki so jo slovenski fantje na enem od medsebojnih "spopadov" celo premagali. Sledile so dodatne tekme za uvrstitev na sklepno fazo SP-ja. Zahovič in soigralci so se srečali z reprezentanco, ki je bila na papirju močnejša od njih, z Romunijo, ki jo je vodil karpatski Maradona, George Hagi. V dveh nepozabnih tekmah so Katančevi varovanci ponovno presenetli vse Slovence, vso Evropo, ves Svet in verjetno celo same sebe. Na prvi tekmi v Ljubljani so, potem ko je Romunija prva prešla v vodstvo, odločno reagirali in najprej izenačili z Miletom Ačimovičem, nekaj minut pred koncem pa dosegli zmagoviti zadetek s čudovitim lobom Milana Osterca, ki je marsikomu priklical v spomin izjemen gol Nizozemca Marca Van Bastena na finalni tekmi Evropskega prvenstva leta 1988 proti Sovjetski zvezi. Na drugi tekmi v Bukarešti je slovenskim branilcem uspelo dobro zadržati pritiske romunskih napadalcev: tekma se je zaključila z remijem, ki je za slovensko reprezentanco pomenil uvrstitev na svetovno prvenstvo.

Dejstvo je, da se je slovenska reprezentanca iz grdega račka izpred nekaj let spremenila v čudovitega laboda, ki plava v vodah svetovnega nogometa. Kako je selektorju Katanecu uspel ta podvig? Edina dva zvezdnika, na katera lahko računa slovenska reprezentanca, sta Zlatko Zahovič, član Ljubljanske Benfice, in Aleksander Knave, standardni član nemškega Kaiserslauterna. V slovenski izbrani vrsti so le štirje nogometaši, ki igrajo v domovini: vratar Simeunovič, branilec Vugdalich in vezni igralec Karič v Mariboru ter branilec Galic v Kopru. Zanimivo je tudi, da med reprezentanti, ki so "zaposleni" v tujini, jih zelo malo redno igra. Zahovič, najmočnejši slovenski reprezentant, v svojem klubu, Benfici, ne igra v standardni enajsterici. Podobno se dogaja z mnogimi drugimi ključnimi slovenskimi "izbranci". Med slednje spadajo tudi Pavlin (Porto), Cimerotič (Lecce), Rudonja (Portsmouth). Kje je torej ključ uspeha Katančeve četice?

Eden od ključev je prav gotovo sam Katanec: potem ko je ekipo vzel v svoje roke, je ustvaril trdno jedro in okoli tega jedra začel graditi uspeh za uspehom. Slovensko izbrano vrsto sestavljajo že nekaj let isti igralci, ki so se v tem času dobera spoznali, tako da danes lahko igrajo "z zaprtimi očmi". Katanec je nogometašem poleg tega vcepil strogo discipliniran način igranja, kar mnogi označujejo kot pravi ključ uspeha. Vsakdo opravlja nalogo, ki mu jo predpiše Katanec. Edini, ki si lahko privoščijo nekoliko večjo svobodo je zvezdnik Zahovič. Skratka: igra poteka po načelu "Vsi za enega, eden za vse". Rezultat je vsem jasno viden: ja, seveda, Slovenija gre naprej!

15

ČETRTEK,
30. MAJA
2002

S 5. STRANI

PREJŠNJI KONEC TEDNA V ŠTANDREŽU

BIRMANCI

Naslednji dan je med mašo spregovoril g. Peter Žakelj, lazarist iz Mirna, ki je spodbudil birmance in vse navzoče, naj se ne pustijo prevzeti od logike sveta, ki gradi na slavi, ki beži pred težavo, ki ubira najlažjo pot. Vse to pušča ljudi notranje prazne. Držijo naj se poti ljubezni, ki je trda, vendar lepa in vezana na osebo Kristusa, ne pa na abstraktnost neke stvari, ki ne more osrečiti globin srca. V petek med šmarničnim evharističnim blagoslovom je pokleknil pred oltar kot vernik med verniki goriški nadškof Dino De Antoni, ki je na koncu šmarnične slovesnosti blagoslovil rožne venčke ter jih porazdelil otrokom in birmancem. Nato je srečal birmance in starše. Očetovsko je opozoril na nevarnost, ki preti današnjemu človeku, in sicer, da zgubi občutek transcendence, ker kultura, v kateri živi, duši in zamegli to najgloblje hrepenenje v človeku. Osebnostno pričevanje v družini, ki temelji na življenju staršev, je prepričljivo za otroke. Po zgledu staršev bo tudi otrok, ko bo dorasel, postal prepričljiv. Nadškofove besede so starši hitro vzljubili, posebno ko je obujal spomine na svojega očeta.

V soboto so nadškofa pričakali birmanci pred cerkvijo. Birmanka Sara Terčič je v imenu vseh birmancev pozdravila gosta, ki je, potem ko se je oblekel v liturgične paramente, skupaj z birmanci, župnikom in kaplanom vstopil v polno cerkev. Sv. Duh ustvarja občestvo, ki je cerkev. Naj birmanci in z njimi vsi mladi v župniji vzljubijo Cerkev, saj smo vsi mi, ki z našo močno ali šibko vero verujemo v Jezusa Kristusa, podoba neskončno usmiljenega Boga.

NA PRAZNIKU ŠPARGLJEV
TUDI PREMIERA

Majsko deževje je prizaneslo tradicionalnemu Prazniku špargljev, ki je letos potekal dve zaporedni soboti in nedelji v prijaznem in obširnem župnijskem parku med lipami pod farnim zvonom sv. Andreja v Štandrežu.

Kot vsakič so podjetni člani domačega Prosvetnega društva pripravili gostom prikupe in raznolik kulturni program, zraven pa z gostovanji narodnozabavnih ansamblov ponudili primerno plesno razvedrilo za vse tiste, ki v pomladnih večerih spet začitijo nevtrajno privlačnost plesnih korakov. V veselje otrok in tistih odraslih, ki radi okusijo dražljivost srečolova, je bilo na voljo mnogo srečk z bogatimi dobitki.

Nedeljsko popoldne je uvel del mešani pevski zbor Podgora pod vodstvom dr. Mirka Špacapan, zatem pa je Tiziana Zavadlav razglasila zmagovalce otroškega ex-temporeja na temo Moje počitnice in fotografskega natečaja z naslovom Otroci. Prvo nagrado je prejela Loredana Prinčič, ki se je že večkrat izkazala s svojo fotografsko kamero; drugo nagrado je prejel Carlo Tavagnutti, tretjo pa je osvojil Viktor Selva, izkušeni in tenkočutni domači mojster. Priznanja so dobile tudi sodelujoče skupine pritrkovalcev iz bližnje Slovenije.

PREMIERA

Pri tako pestri ponudbi ni mogel biti odsoten dramski trenutek, ki ga že vrsto let znajo privlačno pričarati številnim gostom člani Dramskega od-

seka PD Štandrež. Njegova najbolj znana in priljubljena predstavnika, Majda Zavadlav in Božidar Tabaj, sta s premiero kratke komedije *Konec pravljic ali...* v režiji igralca PDG Janca Starine spet podarila kopicu smeha in zabave zbrani publiki, ki ju je nagradila z navdušenim ploskanjem. Enodejanko sta s pomočjo režiserja kar sama skovala. V njej sta se prelevila v nonota, ki vozi vnučka na sprehod le zato, da lahko zahaja v domačo gostilno k Turriju, in nono, ki med mesenjem testa za "njoke" spodbuja nonota k pripovedovanju pravljic. Te pa morajo biti obvezno poučne in vsebinsko neoporečne. Izkaže se, da teh pogojev nima nobena izmed klasičnih pravljic. V vsaki se skriva kaj kvarno političnega ali celo perversnega. Najboljša od vseh je svetopisemska pripoved o poslednji sodbi. To sta štandreška igralca humorno izpeljala prosto po sanremskem Benignijevem nastopu. Vsebina prizora je igralcema omogočila, da sta spet duhovito in avtoironično posegla v domačo stvarnost, okrtala ožje zamejske in italijanske politike ter segla po navdih tudi čez mejo na slovensko stran in še dlje. Satirične bodice so spet švigale levo, desno in v sredi - dobrohotno so zadele tudi predstavnika naših duhovnih pastirjev - in se kar prilegle na sam dan volitev. V novi igralški izkušnji sta Majda in Božo spet pokazala vso svojo igralsko virtuočnost.

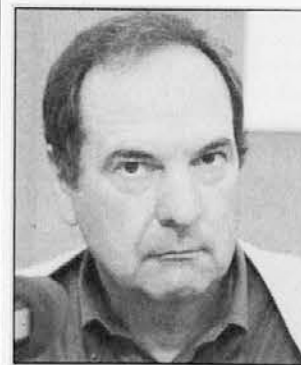
IK

SSG: ANOUILHOVO
DELO SKLENILO
LETOŠNJO
GLEDALIŠKO POT

Za goriške gledališke abonente se je v Kulturnem centru Lojze Bratuž v ponedeljek, 20., in v torek, 21. t.m., s ponovitvama komedije z žalostnim koncem Vaja ali Kaznovana ljubezen plodovitega francoskega pisca Jeana Anouilha v izvedbi Slovenskega stalnega gledališča in posrečeno izdelani režijski in scenografski podobi Dušana Mlakarja zaključila letošnja sezona, ki je s svojevrstnimi, tudi izzivalnimi poetičnimi usmeritvami povzročila negotovanja in marsikatero pikro pripombo zvestih spremljevalcev odrskega ustvarjanja. Anouilhoovo delo je zaradi finančnih in drugih stisk nepredvideno "vskočilo" v repertoarno ponudbo, ki je letos doživela nič koliko popravkov. Z vsestransko bleščečo podano vsebino in prepričljivostjo igre v igri so igralci potešili umetniško željo širšega kroga gledalcev. S tem so v abonmentih vsaj delno zabrisali neprijetne občutke, porojene ob prvih predstavah pravkar minule sezone.

Vsekakor bo vodstvo gledališča moralo v prihodnje pri vsebinskih in žanrskih izbirah biti zelo pozorno in daljnovidno ter se pošteno potruditi, da si bo spet pridobilo zaupanje abonmentov, ki dolgo let zahajajo v naše gledališke hrame, a so se zaradi letošnjih napačnih repertoarnih odločitev v njih počutili nelagodno. Spet bodo morali začititi, da je SSG res naše gledališče, trdno zakoreninjeno v naši preteklosti, iz katere mora črpati moč za nadaljnje delo in ohranjanje ter krepitev svojega dragocenega poslanstva, skrbno in občutljivo v svojih sporočilnih podajanjih, s pogledom čvrsto uprtim v prihodnost in nujno tudi, a premišljeno, odprtim za novosti. IK

SDGZ IN OZS / SPORAZUM O SODELOVANJU

SLOVENSKI OBRTNIKI
SE POVEZUJEJO

O sodelovanju med našimi ustanovami in sorodnimi organizacijami v Sloveniji se vedno precej govori - večkrat s poudarkom, da bi bilo treba na tem področju narediti več. Podpis sporazuma o sodelovanju med Obrtno zbornico Slovenije in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem oz. njeno obrtno sekcijo predstavlja v tem smislu novico, ki jo je vredno zabeležiti.

Sodelovanje med omenjenimi organizacijama je resnično na ljubo utečeno in na odlični ravni že leta. Podpis sporazuma pa je dejanje, ki to sodelovanje formalizira.

To je jasno razvidno tudi iz vsebine sporazuma, ki so ga predstavniki OZS in SDGZ v Ljubljani podpisali v torek, 28. maja. Glavni cilj sporazuma je seveda pospešiti sodelovanje obrtnikov, izmenjavo informacij, izkušenj, znanja. Organizaciji podpisnici si bosta v bodočnosti prizadevali, da bosta še poglobili stike in pospeševali poslovno sodelovanje med junimi člani. Zelo pomemben

pa je predvsem drugi člen sporazuma, ki navaja obvezo, da si bosta organizaciji medsebojno pomagali pri navezavi stikov z javnimi institucijami in strukturami. To konkretno pomeni, da se bo vsaka od dveh organizacij pri katerikoli pobudi ali iskanju stikov z institucijami v sosednji deželi oz. državi naslonila najprej na partnersko organizacijo. Predvsem za SDGZ je to pomembno, saj gre za izkazovanje zaupanja, ki pomeni javno priznanje za strokovnost in učinkovito delovanje te ustanove. Obrtna zbornica Slovenije ima namreč poslovne stike ne samo v deželi Furlaniji-Juljski krajini, pač pa tudi drugje v Italiji. Pri vseh teh in predvsem pri novih stikih bo odsej posredovalo SDGZ. To bo za naše gospodarstvenike tudi jamstvo, da bodo odsej enakovredni partnerji ali zaupanja vredni svetovalci za kollege iz Slovenije. Seveda bodo po drugi strani tudi obrtniki iz Slovenije od tega sodelovanja pridobili marsikaj. Tako so se lahko tudi že v preteklosti obogatili z marsikatero izkušnjo naših obrtnikov: spoznali so na primer koncept obrtnih con, ki jih v Sloveniji ne poznajo v taki obliki, kot jih pri nas.

Sporazum sta na slovesnosti, na kateri so bili prisotni tudi številni predstavniki tiska, podpisali direktor SDGZ Vojko Kocjančič (na sliki) in predsednik obrtne sekcije SDGZ Ezio Mauri, za OZS pa njen predsednik Miha Grah in generalni sekretar Anton Filipič.

BS

www.sovvenire.it televideo Rai pagina 418

Veliko dobrega ste storili, mnogim.

8x
mille

CEI Conferenza Episcopale Italiana

CHIESA CATTOLICA

Odloči se in nameni Osem od tisoč katoliški Cerкви s tem, da podpišeš v poseben prostorček na svojem obrazcu davčne prijave 730-1 ali Unico 2002

Vsi tisti davkoplačevalci, ki niso dolžni predstaviti davčne prijave, vseeno lahko sodelujejo pri izbiri Osem od tisoč s svojim obrazcem CUD. Dovolj je, da podpišejo v prostorček Chiesa cattolica in na dnu obrazca, nato morajo zapreti obrazec CUD v belo ovojnico in nanjo napisati svoj priimek in ime ter davčno številko z napisom "Scelta per la destinazione dell'Otto per mille dell'Irpef - Anno 2002". Pismo nato oddajo ali na pošti ali pa v banki do 31. julija letos. Vse potrebne informacije za podpis na obrazcu CUD se lahko dobijo na zeleni telefonski številki (Numero Verde) 800 256 937.

